

De Europese Raad in 2013

De Europese Raad in 2013

FEBRUARI 2014

Deze publicatie is geproduceerd door het secretariaat-generaal van de Raad.
www.european-council.europa.eu

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2014

ISBN 978-92-824-4171-8

doi:10.2860/7842

ISSN 1977-3250

© Europese Unie, 2014

Overneming met bronvermelding toegestaan.

Printed in Belgium

GEDRUKT OPECOLOGISCH PAPIER

Inhoud

De Europese Raad in 2013, door Herman Van Rompuy, voorzitter van de Europese Raad	
Op weg naar herstel	5
Een sterkere eurozone	6
Groei en banen	10
De Unie in de wereld	15
Democratie en wederzijdse afhankelijkheid	19
Vernieuwing in het verschiet	23
Conclusies van de Europese Raad en verklaringen van de staatshoofden en regeringsleiders	25

De Europese Raad, december 2013

Op weg naar herstel

Voor Europa was 2013 een overgangsjaar; de ergste storm was gaan liggen maar de donkerste wolken waren nog niet verdwenen. De uitputtende jaren waarin branden moesten worden geblust, leverden stilaan resultaten op: de spanningen op de markten namen in 2013 verder af en we konden met een gerust gemoed zeggen dat de existentiële dreigingen van de financiële crisis nu echt achter ons lagen. Onze landen waren en zijn echter nog steeds in een diepe economische crisis verwickeld, en vooral de werkgelegenheid en groei baren de meeste zorgen. Daarom hebben wij onze inspanningen gericht op het versnellen van de overgang naar economisch herstel.

De Europese Raad in 2013 neemt de activiteiten van de instelling in het voorbije jaar in ogenschouw. Gedurende dat hele jaar stond de strijd voor banen bovenaan de agenda van de staatshoofden en regeringsleiders. Daarnaast hebben we ook de Economische en Monetaire Unie verder versterkt, met nieuwe stappen in de richting van een bankenunie, en de EU-begroting tot het einde van dit decennium vastgelegd. Ook de strategische betrekkingen met mondiale partners en buurlanden, in het bijzonder Oekraïne, kwamen aan bod.

Onze instelling brengt de belangrijkste leiders van de Europese Unie rond de tafel, namelijk de 28 staatshoofden en regeringsleiders, de voorzitter van de Commissie en de voorzitter van de Europese Raad. We hebben tot taak de strategische koers van de Unie te bepalen. We stellen politieke prioriteiten vast en nemen onze verantwoordelijkheid in crisissituaties. Onze bijeenkomsten vangen aan met een gedachtewisseling met de voorzitter van het Europees Parlement. De Hoge Vertegenwoordiger van de EU neemt deel aan alle besprekingen over buitenlandse aangelegenheden en het hoofd van de Europese Centrale bank zit regelmatig mee aan tafel met betrekking tot economische zaken. Bijeenkomsten van de Europese Raad zijn gebeurtenissen, waar zaken verwezenlijkt en besluiten genomen worden. Tegelijk zijn ze onderdeel van een proces, en het loutere vooruitzicht van een top leidt tot voorbereidingen en zet dingen in beweging in de hele Unie.

In de loop van 2013 hebben wij nieuwe collega's mogen verwelkomen en hebben wij afscheid genomen van oud-collega's, na regeringswissels in Bulgarije, Cyprus, Italië, Luxemburg, Malta, Slovenië en Tsjechië. De Europese Raad is in totaal zes keer formeel bijeengekomen, en er was één Eurotop, wat op zich al aantoonde dat we rustiger waters hebben bereikt.

Midden 2013 hadden wij het genoeg Kroatië te verwelkomen als achtentwintigste lidstaat van de Unie, en wij zijn klaar om te onderhandelen met andere landen van de regio, waaronder Servië. Dit herinnert ons stellig aan ons andere gemeenschappelijke doel: we werken samen, niet alleen voor de voorspoed van de Europese burgers, maar ook om de vrede onder Europese staten te verstevigen.

Een sterkere eurozone

In 2013 was het hoofddoel niet langer het garanderen van de stabiliteit van de eurozone, maar het ontsluiten en verkorten van het pad naar economisch herstel in de hele Unie. Dit hield gelijktijdige werkzaamheden op vier vlakken in. Ten eerste moest de financiële stabiliteit worden bewaard, en hoewel de acute crisis voorbij was, kende het jaar nog momenten waarop snelle actie noodzakelijk was, met name met betrekking tot het Cypriotische bankensysteem. Het tweede vlak betrof het verder verstevigen van de funderingen van onze Economische en Monetaire Unie. Ten derde werd aan een betere veerkracht van onze economieën gewerkt, via gezonde en duurzame overheidsfinanciën en een verbeterd concurrentievermogen. En het vierde en laatste vlak, dat gezien de maatschappelijke problemen bijzonder dringend was, was de strijd tegen werkloosheid met onmiddellijke en doelgerichte maatregelen.

Gedurende het hele jaar vormde deze algemene strategie de leidraad voor de economische besluitvorming van de leden van de Europese Raad. Soms concentreerden we ons op het ene, soms op een ander element, maar we zorgden ervoor dat geen enkel werd verwaarloosd. De leiders zijn er zich terdege van bewust dat alle elementen onderling samenhangen en dat maatregelen op de korte en op de lange termijn niet afzonderlijk kunnen worden beschouwd. Neem al het werk voor het oprichten van de bankenunie: die heeft niet alleen tot doel de architectuur van de monetaire unie te versterken, maar - in een situatie waar de kredietschaarste in bepaalde landen het economische herstel belemmerde - maakt ook integraal deel uit van onze strijd voor werkgelegenheid.

Omgaan met banken

Toen de Europese Raad in juni 2012 besloot de lappendeken van nationale bankenregelingen om te

vormen in één bankenunie, beseften wij dat dit een gefaseerd proces zou zijn. Overstappen van een niet-duurzaam startpunt naar een solide eindpunt is in zekere zin een zaak van bruggen bouwen.

Een bankenunie is drieledig: toezicht op de deelnemende banken, afwikkeling van falende banken en depositoverzekeringen voor de klanten. Wat het toezicht betreft, hebben we bijna de andere kant van de brug bereikt. Als afsluiter van de oprichtingsfase werd in het najaar van 2013 Danièle Nouy benoemd tot voorzitter van het Gemeenschappelijk Toezichtmechanisme (GTM), terwijl de Europese Centrale Bank als aantredend toezichthouder het startschot gaf voor de voorafgaande gezondheidscontrole van alle banken. Het Gemeenschappelijk Toezichtmechanisme zal in november 2014 operationeel zijn.

Politiek gezien was het bereiken van een overeenkomst over de afwikkeling van banken de belangrijkste taak

Rond de tafel van de Europese Raad

voor 2013. Als het banktoezicht Europees wordt, kan bankfalen eenvoudigweg niet langer nationaal worden aangepakt. In onze laatste bijeenkomst in 2012 hadden wij onszelf een strikte deadline opgelegd: een akkoord over afwikkeling voor het einde van 2013. Hoewel dit vooral door de ministers van Financiën werd gestuurd, hield de Europese Raad het proces voortdurend nauwlettend in het oog en werd in het merendeel van onze bijeenkomsten een stand van zaken opgemaakt. In december 2013 werd - andermaal diep in de nacht voorafgaand aan de Europese Raad - het Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme met inbegrip van het Gemeenschappelijk Afwikkelingsfonds goedgekeurd door de ministers van Financiën. Verder vooruitblikkend zou de afronding met het Europees Parlement moeten worden bereikt voor het einde van zijn zittingsperiode in de lente van 2014.

Wat de depositobescherming voor klanten betreft, is een nieuwe richtlijn aangenomen in december, die in geharmoniseerde depositoverzekeringssystemen in alle lidstaten voorziet. Op deze drie vlakken zijn de bruggen dus klaar of in opbouw, en wij zullen ze binnenkort kunnen oversteken. De omvang van deze verwezenlijking, binnen een tijdspanne van achttien maanden na het besluit om een bankenunie op te richten, mag niet worden onderschat. Voor de eurozone betekent het de grootste stap voorwaarts sinds de creatie van de euro zelf, en naar EU-normen gebeurt dit met de snelheid van het licht.

Besprekingen over begrotingsaangelegenheden

Het onder controle krijgen van de overheidsschuld en overheidstekorten was cruciaal om de storm van de financiële crisis te temmen. Sinds 2010 zijn de begrotingsregels op velerlei manieren versterkt en met name de landen van de eurozone zijn begonnen met het intensiever coördineren van hun begrotingscycli. Deze inspanningen hebben geen onbelangrijke rol gespeeld bij het herstellen van het vertrouwen in de overheidsfinanciën, wat erg zichtbaar was in de lagere "spreads" in vergelijking met vorige jaren. Tussen 2009 en 2013 is het overheidstekort in de hele eurozone gemiddeld meer dan gehalveerd. Begrotingsconsolidatie is nooit een doel op zich geweest, maar wel een middel om de groei en banen op een duurzame basis te herstellen.

In het voorjaar van 2013 werd het debat over een gemeenschappelijke begrotingsstrategie voor onze 28 economieën evenwel heviger. Ik vind echter, en met mij alle leden van de Europese Raad, dat het debat over "besparing versus groei" een vals dilemma was en is. Wie kan namelijk *tegen* economische groei zijn? Het is evenwel niet met meer overheids- of private schulden dat een schuldencrisis kan worden opgelost. Het blijft een feit dat sommige landen geen andere keuze hadden dan hun financiële geloofwaardigheid te herstellen.

Het echte debat - dat we in onze bijeenkomsten in maart en juni hebben gevoerd - betreft de timing en volgorde van de consolidatie-inspanningen. Het is de taak van elk land om het juiste tempo en evenwicht te vinden bij het terugdringen van zijn tekort en schuld,

maar daarbij moet elk land ook telkens rekening houden met de gevolgen voor het hele gebied. Onze gemeenschappelijke EU-regels maken het net mogelijk voor de lidstaten om zich op structurele en niet alleen op nominale begrotingsdoelen te richten. Zoals we in maart andermaal hebben benadrukt, bestaan deze mogelijkheden, zowel in het Stabiliteits- en Groeipact als in het Begrotingspact, dat op 1 januari 2013 van kracht werd. Richting is belangrijker dan snelheid.

In maart en juni hebben de leiders ook de sociale dimensie van de Economische en Monetaire Unie aan de orde gesteld, bijvoorbeeld door de waarde van sociale en werkgelegenheidsindicatoren te benadrukken. Wij onderstreepten de noodzaak van een constructieve sociale dialoog. Een gedeelte van de bijeenkomst van de Europese Raad in juni vond plaats - en dit was een primeur - in het gezelschap van de Europese sociale partners, die grote en kleinere ondernemingen, overheidsdiensten en vakbonden vertegenwoordigen.

Economische hervormingen aanmoedigen

In het kader van het Europees semester deelden de regeringsleiders regelmatig hun ervaringen over het doorvoeren van moeilijke economische hervormingen. Overall in Europa vinden hervormingen plaats - met name in de landen waar de crisis het hardst heeft toegeslagen - en de eerste vruchten zijn er nu duidelijk. Het feit dat de groeieresultaten voornamelijk op uitvoer gebaseerd zijn, is een goed teken dat het concurrentievermogen toeneemt.

Dit is positief nieuws voor iedereen. Met de crisis ontdekten we dat de gebeurtenissen in één land gevolgen kunnen hebben voor ons allen. Nationale keuzes voor hervormingen of aanpassingen vinden niet in een vacuüm plaats; alle landen hebben buurlanden, handelspartners, munt-genoten. Met name de eurozone is meer dan de som van haar delen: de wederzijdse afhankelijkheid heeft impact. Maatregelen die voor één land, afzonderlijk beschouwd, zinvol lijken, kunnen in een bredere context een ander effect sorteren. Het is belangrijk het hele plaatje te zien, en dat is ook een functie van de Europese Raad.

In de loop van het jaar hebben we nieuwe middelen ter bevordering van de nationale economische hervormingen besproken, als onderdeel van de versterking van de *Economische* en Monetaire Unie. Een mogelijkheid is partnerschappen tussen nationale regeringen en EU-instellingen te ontwikkelen teneinde hervormingen met het oog op groei, banen en concurrentievermogen te stimuleren. Aangezien dit nog onontgonnen terrein was, hebben wij in juni een reeks beginselen bepaald (zoals de noodzaak van een sterk nationaal ownership) en overeenstemming bereikt over de doelstellingen. In onze bijeenkomst van december hebben de regeringsleiders gedebatteerd en overeenstemming bereikt over de aard van de partnerschappen, die op een systeem van onderling overeengekomen contractuele afspraken en daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen moeten worden gestoeld, maar zij konden niet over alle aspecten een consensus bereiken. Daarom zal de Europese Raad in het najaar van 2014 op dit vraagstuk terugkomen.

Sommige bijeenkomsten van de Europese Raad zijn belangrijk omdat ze niet hebben plaatsgevonden. In dit opzicht viel de financiële onrust in Cyprus vorig jaar in het oog. Omdat de bankensector in het land te lijden had onder de situatie in Griekenland, bevond Cyprus zich maandenlang op de rand van een aanzienlijke financiële crisis. De regeringsleiders, uiteraard bezorgd, lieten de zaak aan hun ministers van Financiën. Toen in maart 2013 de crisis uiteindelijk uitbrak, kwamen de ministers van de eurozone een reddingspakket van tien miljard euro overeen met de Cypriotische regering. De voorwaarden van de overeenkomst - die zowel de lokale spaarders als de welgestelde buitenlandse deponthouders trof - werden enkele dagen later verworpen door het parlement in Nicosia, met een politieke impasse en onzekerheid als gevolg. Op een paar uur tijd een volledige Europese Raad samenroepen over Cyprus was een crisismaatregel die ik liever wilde vermijden. In plaats daarvan organiseerde ik in Brussel

Besprekingen tijdens de Europese Raad

een bijeenkomst met de nieuwe president van Cyprus, Nikos Anastasiades, de voorzitters van de Commissie, de Europese Centrale Bank en de Eurogroep, en de directeur van het Internationaal Monetair Fonds, terwijl ik nauw contact bleef onderhouden met de andere leden van de Europese Raad. Het was in deze omstandigheden dat wij, kort voor middernacht op zondag 24 maart, na een volledige dag van gevoelige discussies, een oplossing bereikten. Deze overeenkomst werd vervolgens besproken en bekrachtigd door de ministers van Financiën.

Voor de Europese Unie was dit niet de meest glorieuze episode. De financiële markten reageerden echter relatief rustig. Het was een duidelijk teken dat de fase van buitensporige volatiliteit voorbij was. De boodschap dat de Europese regeringsleiders "al het nodige" zullen doen om de financiële stabiliteit te beschermen, is duidelijk doorgedrongen. Drie maanden later was de bevestiging dat Letland zich in januari 2014 bij de eurozone zou aansluiten nogmaals een teken van vertrouwen in de Economische en Monetaire Unie.

Groei en banen

Tegen het einde van het jaar sterkte de groei eindelijk weer aan, voorzichtig maar zeker. Er is evenwel een natuurlijk tijdsverloop tussen het herstel van de groei en het herstel van de werkgelegenheid. Het scheppen van banen versnellen bleef dus de belangrijkste prioriteit voor de Europese Raad in 2013.

De strijd om banen

In teveel landen hebben de vijf jaren van lage groei of recessie een zware tol geëist van de werkgelegenheid. Voor de regeringsleiders is het in de voorbije jaren erg duidelijk geworden dat de werkloosheid in de Unie een gemeenschappelijk zorgpunt is, en de bestrijding ervan een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid - economisch, sociaal en politiek. Dit is met name het geval voor de jeugdwerkloosheid, die onaanvaardbare niveaus heeft bereikt, met een tragische verkwisting van talent en energie tot gevolg.

Werkgelegenheidsmaatregelen zijn vanzelfsprekend in de eerste plaats de taak van de nationale regeringen. Met de Europese Raad zorgden we er wel voor dat EU-middelen beschikbaar waren ter ondersteuning van nationale maatregelen. In februari zetten wij voor dit specifieke doel aanzienlijke fondsen opzij in de begroting van de Unie voor de volgende zeven jaar, namelijk 6 miljard euro (later met het Europees Parlement verhoogd tot 8 miljard euro). De meeste van deze fondsen zullen uiterlijk in 2015 beschikbaar komen. Dit jeugdwerkgelegenheidsinitiatief zal de ergst getroffen lidstaten helpen om uitvoering te geven aan hun nationale jeugdgarantieregelingen, zijnde een reeks maatregelen die ervoor moeten zorgen dat elke jongere een goed aanbod krijgt voor een baan, onderwijs of opleiding binnen de vier maanden nadat hij de school verlaat of werkzoekende wordt. Puttend uit de succesvolle ervaring met zulke regelingen in Finland en

Oostenrijk, zegden alle lidstaten in april toe in eigen land jeugdgarantieactieplannen op te zetten.

De presidenten en ministers-presidenten hebben dit van nabij gevolgd, onder meer tijdens de conferenties inzake jongerenwerkgelegenheid in juli in Berlijn onder leiding van bondskanselier Merkel, en in november in Parijs onder leiding van president Hollande. Gedurende het jaar zijn de regeringsleiders in meerdere bijeenkomsten van de Europese Raad EU-brede maatregelen overeengekomen: bevorderen van beroepsopleiding, hoogwaardige stageplaatsen en grensoverschrijdende mobiliteit via het Eures banenportaal en het Erasmus+-programma, waarbij alle partners werden betrokken, van scholen, sociale organisaties en lokale overheden tot grote en kleine ondernemingen.

Van maart tot en met december werkten wij samen met de Europese Investeringsbank om de financiële fragmentatie in zwakke economieën tegen te gaan en de toegang tot kredieten voor kmo's te verbeteren. Dankzij de kapitaalsverhoging met 10 miljard euro die de Europese Raad in 2012 had toegezegd, kon de bank haar uitleencapaciteit met 38 procent vergroten, tot 62 miljard euro in 2013, waarmee projecten voor groei en werkgelegenheid in de hele Unie konden worden gefinancierd.

Concurrentievermogen in het digitale tijdperk

Nieuwe concurrenten, een vergrijzende bevolking, de-industrialisatie, technologische revoluties... het zijn uitdagingen waarmee alle landen, in meer of mindere mate, zonder uitzondering worden geconfronteerd. Euro of geen euro, Unie of geen Unie, deze uitdagingen moeten worden aangepakt. Om die reden heb ik voor vrijwel elke bijeenkomst van de Europese Raad aspecten van het Europese concurrentievermogen op de agenda gezet.

Persverklaringen na de conferentie over werkgelegenheid voor jongeren in Parijs, november 2013

Leiders en ministers van Werkgelegenheid tijdens de conferentie over werkgelegenheid voor jongeren in Berlijn, juli 2013

Eerste halfjaar van 2013; Ierland bekleedt het roulerend voorzitterschap van de Ministerraad van de EU

Onze landen mogen de tendensen op de langere termijn achter sommige onmiddellijke uitdagingen niet uit het oog verliezen. Neem bijvoorbeeld de hoge energieprijzen, die erg zwaar wegen op bedrijven en consumenten in heel Europa. Zonder een daadwerkelijke Europese eengemaakte energiemarkt is het onwaarschijnlijk dat onze lidstaten goed kunnen concurreren in een wereld waar Europa als enige continent afhankelijk zal zijn van energie-invoer - de schaliegasrevolutie in de Verenigde Staten is daarbij slechts één van de gamechangers. Daarom heeft de Europese Raad in mei een volledige bijeenkomst gewijd aan dit thema, en besluiten genomen om energiebelemmeringen te verwijderen, energiekeuzes te verbreden en de energiekosten voor bedrijven en huishoudens te verminderen.

Niet alleen de energiesector, maar ook nog teveel andere sectoren op de interne markt vertonen tekortkomingen. Dit is vooral het geval voor de dienstensector, de digitale economie, de telecomsector en de vervoersinfrastructuur - allemaal gebieden waarop het wegnemen van de belemmeringen een aanzienlijk verschil zou maken. Om de voordelen voor ondernemingen te helpen stimuleren moeten de regels van de eengemaakte markt licht en doelgericht zijn;

daarover zijn alle regeringsleiders van de Europese Raad het eens, en dit hebben wij meermaals herhaald in 2013. Het doel van gezamenlijke regels is juist het verminderen van administratieve rompslomp. Als we het goed doen, dan betekent dit dat achtentwintig regelingen worden vervangen door één regeling. Gelijke spelregels voor iedereen.

Paradoxaal genoeg is Europa wat betreft de online- en telecomeconomie nog steeds een erg gefragmenteerde markt. Terwijl we vroeger een wereldwijde leider waren op digitaal vlak, hinken onze economieën nu achterop. Deze bezorgdheid was duidelijk voelbaar tijdens onze "digitale" Europese Raad in oktober vorig jaar. Daar bereikten we overeenstemming over een aantal maatregelen om het continent te verbinden en een digitale inhaalslag te stimuleren die enorme voordelen kan opleveren voor het bedrijfsleven. Behalve over infrastructuur en verordeningen, gaat het echter ook over vaardigheden: de banen van de toekomst zullen geheel of tenminste gedeeltelijk digitaal zijn; in 2015 zouden er 900.000 onvervulde vacatures in de ICT-sector in Europa kunnen zijn. Daarom hebben wij in oktober de middelen voor digitale (om)scholing verdubbeld en een EU-brede coalitie voor digitale vaardigheden geïntroduceerd.

Tweede halfjaar van 2013; Litouwen bekleedt het roulerend voorzitterschap van de Ministerraad van de EU

Op diezelfde top benadrukten de leiders dat innovatie en ondernemersvaardigheden moeten worden gevoed in onze samenlevingen, en dat hulp moet worden geboden om onderzoek en ideeën om te zetten in mondiale commerciële successen. Toevallig vierde het Europees Octrooibureau de week daarvoor in München zijn 40e verjaardag, alsook het nieuwe gemeenschappelijke EU-octrooi, een langverwachte doorbraak die binnenkort de kosten van innovatie in de hele Unie zal helpen verminderen.

Investeren in de toekomst

Het belangrijkste instrument voor een gemeenschappelijk optreden op het vlak van groei en werkgelegenheid dat de Europese Unie ter beschikking heeft, is haar begroting van één biljoen euro. Deze budgetten worden voor een periode van zeven jaar toegewezen, en in de winter van 2013 moesten wij de begroting voor de periode tot en met 2020 vastleggen. Hoewel onze begroting beperkt is in vergelijking met de nationale begrotingen (1% van ons gecombineerd BBP), kan zij aangezien het hoofdzakelijk een investeringsbegroting is toch een aanzienlijke impact hebben op de groei.

De drie belangrijkste vragen die traditioneel worden gesteld - Hoe groot is de pot? Vanwaar komt het geld? Hoe gaan we het besteden? - worden door de regeringsleiders in de Europese Raad bepaald. In twee specifieke bijeenkomsten - een openingsronde in november 2012 en een beslissende, 24 uur durende non-stopbijeenkomst in februari 2013 (mijn langste top ooit) - is met mijn bemiddeling het finale akkoord tussen de leiders tot stand gekomen. Natuurlijk probeerde elkeen de beste deal voor zijn land en burgers in de wacht te slepen, wat volkomen legitiem is. Wat voor mij echter belangrijk was, was dat wij een goede deal voor heel Europa sloten: een gemoderniseerde, realistische begroting, tegemoet komend aan de dringendste noden en gericht op de toekomst.

Voor het akkoord in februari was de unanieme goedkeuring van alle 27 leiders nodig, op een moment dat in alle landen de buikriem moest worden aangehaald. Net als in de rest van Europa ging het er vooral om meer met minder geld te doen en ervoor te zorgen dat elke uitgegeven euro optimaal zou renderen. Toch mochten we absoluut niet de kans missen om de werkgelegenheid en groei in het hele continent een maximale impuls te geven. Met de sterke betrokkenheid

van de Europese Commissie en haar voorzitter José Manuel Barroso hebben we uiteindelijk een stijging met 40% voor innovatie en concurrentievermogen, onmiddellijke maatregelen tegen werkloosheid en het vermijden van besparingen op internationale ontwikkelingshulp kunnen bewerkstelligen. Tegen de zomer werd, onder leiding van het Ierse voorzitterschap van de Raad van ministers, een definitieve overeenkomst gesloten met het Europees Parlement, zodat de fondsen van bij het begin van de begrotingsperiode konden worden gebruikt.

In tijden van begrotingsconsolidatie, wanneer overheidsfinanciering onder druk staat, is eerlijkheid des te crucialer voor de burgers. Toch verdwijnen in

Europa elk jaar ontzagwekkende sommen geld door belastingfraude en belastingontduiking. In de nasleep van verschillende nationale schandalen ontstond een zeldzame dynamiek die ons toeliet om in onze bijeenkomst van mei de bestrijding van dit gevoelige thema op te voeren. Rond de tafel was iedereen ervan overtuigd dat alleen met een gezamenlijk optreden de wereldwijde strijd tegen belastingfraude en belastingontduiking kan worden gewonnen, een boodschap die ook gastheer David Cameron met kracht verkondigde tijdens de bijeenkomst van de G8 in Lough Erne. Er zijn veranderingen op gang gebracht, en ik heb er alle vertrouwen in dat zij in het komende jaar tot verdere vooruitgang zullen leiden.

De Unie in de wereld

Euro-majdan

Ongetwijfeld waren de vanuit Europees gezichtspunt meest gedenkwaardige gebeurtenissen van het jaar die welke zich aan het eind van het jaar op het Majdan, het onafhankelijkheidsplein in Kiev, afspeelden.

In november, in de aanloop naar de EU-top met onze oostelijke burens in Vilnius, stonden we vlak voor de ondertekening van een associatieovereenkomst met Oekraïne, die het land politiek en economisch dichterbij Europa zou hebben gebracht. Tijdens de top van Vilnius, die was voorbereid in nauw overleg met het Litouwse voorzitterschap van de Raad, maakten we grote vorderingen met soortgelijke overeenkomsten met Georgië en Moldavië. Maar de Oekraïense leiders kwamen er op het laatste moment van terug, en verkozen in plaats daarvan nauwere banden met Rusland – een beslissing die in het hele land massaal protest uitlokte. In het begin van 2014 leidde dit tot een diepe politieke crisis en een escalatie van dood en geweld.

Terwijl ik dit schrijf – en het politieke lot van Oekraïne nog onbeslist is – ligt Europa's aanbod van een nauwere associatie nog steeds op tafel. De voorwaarden waren bijna vervuld. Het Oekraïense volk heeft op moedige wijze duidelijk gemaakt dat het wil leven in een vrij, onafhankelijk en verenigd land met sterke banden met de Europese Unie. De tijd is aan hun zijde.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Terwijl Oekraïne vijf jaar geleden nog, om een beetje te overdrijven, alleen voor Oost-Europa van belang werd geacht, beseffen vandaag de dag alle leiders – van Portugal tot Nederland of Ierland – heel goed dat de gebeurtenissen in Kiev ons allen aangaan. Zij zijn er nu ook van doordrongen dat tumult in Noord-Afrika niet alleen zijn weerslag heeft op Italië, Malta of Spanje, maar op heel Europa. Tijdens de Europese Raad in februari, op de tweede verjaardag van de Arabische

Lente, maakten de leiders de balans op van de Europese steun voor de democratische transitie in de regio. Recente gebeurtenissen in Egypte – waaraan ik begin januari 2013 zelf een bezoek bracht – hadden eens te meer duidelijk gemaakt met wat voor uitdagingen die transitie gepaard kunnen gaan. Een gedeeld nabuurschap, een gedeelde verantwoordelijkheid.

Ook een gemeenschappelijke grens impliceert gedeelde verantwoordelijkheid. Nooit werd dat zo indringend duidelijk als na de tragische dood van honderden asielzoekers voor de kust van Lampedusa in de Middellandse Zee begin oktober. Die gebeurtenis schokte het Europese publiek. Toen de leiders kort daarna bijeenkwamen, riepen wij op tot doortastend optreden om het verlies van mensenlevens op zee te voorkomen. Om een herhaling van dergelijke tragedies onmogelijk te maken moet de Europese Unie met landen van herkomst en doorreis blijven samenwerken om de hoofdoorzaken van irreguliere migratiestromen aan te pakken – en zich daarbij te laten leiden door de drie beginselen preventie, bescherming en solidariteit. In december besprak de Europese Raad het rapport van de Taskforce voor het Middellandse Zeegebied, als opmaat voor verdere actie.

In mei bezocht ik Turkije, een kandidaat-lidstaat, en nodigde ik premier Erdoğan in Brussel uit. De Turkse wens van een solide relatie met de Europese Unie was klaarhelder. Ondanks de momenten van spanning die de binnenlandse situatie van het land sindsdien heeft gekend, blijven de toetredingsbesprekingen – in het kader waarvan er in het najaar een nieuw "hoofdstuk" is geopend – een belangrijke aanjager van hervormingen.

Internationale bijeenkomsten

Het hele jaar lang verwijlden wij in gedachten bij de dramatische situatie in Syrië, van debatten over het wapenembargo in het voorjaar tot het proces dat leidde tot de vredesconferentie van Genève II aan het einde van het jaar. Er waren enkele verhitte momenten in de

marge van de G20 top in Sint-Petersburg, gevolgd door een krachtig gemeenschappelijk standpunt van de 28 ministers van Buitenlandse Zaken in Vilnius. De Unie bleef hechten aan het beginsel van een politieke oplossing. Wij bevestigden dat de Europese Unie ten volle deelneemt aan de VN-inspanningen om een einde te maken aan het onduidelbare geweld en om alle partijen aan de onderhandelingstafel te laten plaatsnemen. Succesvolle gesprekken zouden zelfs een ruimere positieve dynamiek in de regio kunnen bewerkstelligen – iets waarop ik namens de Unie in mijn toespraak voor de Algemene Vergadering van de VN in september heb gewezen. Intussen blijft de EU voorop lopen met de humanitaire inspanningen in Syrië, waarvoor in totaal meer dan 2,6 miljard euro is bijeengebracht, en verleent zij krachtige ondersteuning aan de Organisatie voor het verbod van chemische wapens bij de vernietiging van de chemische voorraden van Syrië.

De verbeterde interne economische situatie van Europa vond ook daarbuiten haar weerslag. Voor het eerst sinds 2010 was de eurozone niet langer een onderwerp van bespreking tijdens G8- of G20-bijeenkomsten. Tijdens de G20-top van Sint-Petersburg in september werd de euro nauwelijks genoemd. In de marge van de G8-bijeenkomst van Lough Erne in juni gaven wij samen met president Obama het startschot voor trans-Atlantische vrijhandelsbesprekingen – een veelbelovend, krachtig initiatief dat vermoedelijk honderdduizenden banen aan beide oevers van de Atlantische Oceaan zal opleveren. De Europese Unie is ook bezig met het afronden van een akkoord met Canada, en het uitwerken van overeenkomsten met Vietnam, India, Indonesië, de Mercosur en Japan.

De Europese Raad volgde met grote aandacht de aantijgingen tegen de Amerikaanse inlichtingendiensten en de daarmee samenhangende zorgen over gegevensbescherming die zich in de loop van het jaar aandienen. Dat onderwerp kwam zeer uitgebreid aan de orde tijdens onze bijeenkomst in oktober, en wij namen gezamenlijk het initiatief tot bilaterale gesprekken met de VS, open voor alle lidstaten.

In januari 2013 bracht de top tussen de Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische Staten en de Europese Unie tientallen leiders bijeen in Santiago de Chile, aan de voet van het Andesgebergte. In 2013 hield de Europese Unie een bilaterale top met Rusland – een uitdagende relatie die wij uitvoerig hebben besproken tijdens de Europese Raad van maart – en met China, Japan, Zuid-Afrika, Brazilië, de Republiek Korea en andere strategische partners.

Defensie

De laatste Europese Raad van het jaar was grotendeels gewijd aan defensie – zowel het veiligheids-aspect als het economische en werkgelegenheidsaspect ervan. Het was de eerste diepgaande discussie op ons niveau over dit onderwerp sinds 2008. Van onze landen wordt verwacht dat zij meer verantwoordelijkheid nemen voor de veiligheid van onze ruimere regio, en dat in tijden van wijdverbreide begrotingsmoeilijkheden. Tijdens onze bijeenkomst in december 2012 hadden wij werkzaamheden opgezet rond drie thema's: defensievermogens, defensie-industrie en onze gezamenlijke EU-operaties. Aanvankelijk in het gezelschap van de secretaris-generaal van de NAVO bereikten wij overeenstemming over concrete stappen op alle drie gebieden. Een hoofdpunt in ons debat was om, voor de lidstaten die willen deelnemen, methoden en instrumenten in kaart te brengen waarmee de samenwerking inzake defensiemiddelen kan worden verbeterd; wat betreft het ontwikkelen, aankopen, inzetten en onderhouden van middelen als drones, systemen voor bijtanken in de lucht of satellietcommunicatie van de volgende generatie. Langetermijninvesteringen kunnen impulsen geven aan innovatie en technologie, wat ook voordelen oplevert op andere gebieden, niet het minst dat van de werkgelegenheid. In het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid was ons doel beter en sneller te kunnen optreden bij een gezamenlijke interventie, zowel in militaire als civiele operaties – alsmede het financieringssysteem te verbeteren. De Europese Raad zal in juni 2015 bekijken of er op al deze gebieden concrete vooruitgang is geboekt.

Het jaar 2013 kende ook een hernieuwd Europees engagement in Afrika. Veiligheids- en ontwikkelingsvraagstukken in de regio Sahel-Sahara hebben rechtstreekse gevolgen voor onze eigen veiligheid. De Europese Unie steunde door Frankrijk geleide vredeshandavingsinspanningen tot voorkoming van een terroristische machtsovername in Mali en tot beëindiging van een burgeroorlog in de Centraal-Afrikaanse Republiek. In laatstgenoemd land leveren wij een bijdrage van 50 miljoen euro aan de Afrikaanse vredeshandavingsmissie en verlenen wij voor 60 miljoen euro humanitaire hulp voor de noodlijdende bevolking. Op zijn bijeenkomst van december vroeg de Europese Raad Hoge Vertegenwoordiger Catherine Ashton om in 2014 een EU-missie in Bangui voor te bereiden.

Daaruit blijkt wel hoe belangrijk het voor de Europese landen is om adequate responsvermogens en coördinatiemiddelen paraat te hebben, zodat wij onze verantwoordelijkheden kunnen waarmaken wanneer dat nodig is.

Topontmoetings en bijeenkomsten met derde landen

Latijns-Amerikaanse, Caribische en Europese leiders tijdens de CELAC-EU-bijeenkomst in Santiago de Chile, januari 2013

Democratie en wederzijdse afhankelijkheid

De afgelopen vier, vijf jaar hebben hun tol geëist van de Europese gedachte. Er moesten moeilijke en impopulaire beslissingen worden genomen om uit de crisis te geraken; daarbij werden de EU-instellingen in nieuwe rollen gedwongen om een herhaling te helpen voorkomen. Nu de Europese verkiezingen van mei 2014 naderbij komen, moeten wij onder ogen zien dat de publieke teleurstelling in de Unie zeer zorgwekkend is.

Resultaten en overtuiging

Uiteindelijk is de beste manier om mensen te overtuigen, ervoor zorgen dat de economie weer aantrekt, door het scheppen van banen, door zichtbare signalen dat het werk dat in de samenlevingen en door de regeringen – individueel en gezamenlijk als Unie – geleverd wordt, zijn vruchten afwerpt. En aangezien overal in Europa werkloosheid de grootste kopzorg van de mensen is, is de terugkeer van werkgelegenheid de ware proef. In dat verband stelden de leiders in 2013 alles in het werk om de weg daarvoor te effenen voor het jaar daarop.

Hoe het ook zij, de mensen ervan overtuigen dat Europa deel uitmaakt van de oplossing is niet uitsluitend een kwestie van economie en economische resultaten. Ook woorden doen ertoe. Het is belangrijk om de waarheid te vertellen, en één waarheid is dat er geen pasklare oplossingen bestaan en dat hervormingen met het oog op groei en banen tijd in beslag nemen. Een andere is dat het ultieme antwoord op de crisis niet ligt in nieuwe financiële instrumenten, noch in een terugkeer naar de nationale munten, maar in reële veranderingen in de reële economie. Politieke leiders moeten duidelijk zeggen waar het op staat.

Vandaag de dag, nu de Europese en de nationale besluitvorming meer dan ooit met elkaar vervlochten zijn, mag het niet zo zijn dat zulke boodschappen alleen uit Brussel komen; ook nationale leiders moeten hun

verantwoordelijkheid ervoor nemen. In bijeenkomsten van de Europese Raad spoor ik mijn collega's dikwijls aan om de door ons bereikte resultaten in eigen land te verdedigen, niet halfslachtig maar met overtuiging. Want rond de tafel heerst inderdaad de gemeenschappelijke overtuiging dat Europa ondanks de pijn en moeite sterker en veerkrachtiger uit deze crisis tevoorschijn zal komen.

Een dubbele legitimiteit

In onze democratieën hebben de burgers het laatste woord. Ten aanzien van vérstreckende Europese besluiten die aan hun dagelijks leven raken, moeten zij hun stem kunnen laten horen, hun stem kunnen uitbrengen. De ingewikkelde structuur van onze Unie – zelf een afspiegeling niet zozeer van kwade wil of ontwerpfouten, maar grotendeels van Europa's verscheidenheid en van ingebouwde checks-and-balances – houdt in dat er geen wondermiddelen te verwachten zijn. Er zullen altijd spanningen zijn tussen democratie en wederzijdse afhankelijkheid, tussen de vrije keuzen van een land en zijn lidmaatschap van de Unie. Wel is de omgang met die spanningen vatbaar voor verbetering.

De schulden crisis was bepalend voor de manier waarop de Europese leiders en instellingen de afgelopen jaren met elkaar hebben samengewerkt. Er zijn nieuwe praktijken ontstaan, relaties en evenwichten zijn verschoven, en in dat proces hebben zich nieuwe vragen aangediend met betrekking tot de publieke legitimiteit van gezamenlijke besluiten. Vanuit de aard der zaak vereiste de crisis een combinatie van Europese en nationale politieke antwoorden – of het nu ging om gezamenlijke besluiten van de EU, hervormingen in afzonderlijke landen of het spijzen van Europese crisisfondsen met het geld van nationale belastingbetalers.

In het algemeen wordt voor nationale besluiten verantwoording afgelegd via de nationale parlementen, en rust de legitimiteit van Europese besluiten op het Europees Parlement samen met de Raad, waarvan de afzonderlijke ministers weer verantwoording moeten afleggen aan hun nationale parlement – een dubbele waarborg, maar ook een dubbele complexiteit.

Toch gaat de vuistregel dat de verantwoordingsplicht moet worden vervuld op het niveau waarop de besluiten worden "genomen en uitgevoerd", niet altijd op. Soms wordt een besluit politiek gezien op een ander niveau genomen dan waarop het wordt uitgevoerd – getuige het in maart 2013 genomen besluit om een bank in Cyprus te liquideren. In dergelijke gevallen is er iets voor te zeggen om een soort dubbele democratische controle in te voeren.

Met het waarborgen dat de economie van elk land op de toekomst blijft voorbereid, zijn zowel nationale als

Europese belangen gemoeid. De Unie is zo sterk als haar zwakste schakel. Maar in de gedachtevorming over democratische legitimiteit is het essentieel om niet in een improductief "of/of"-denken te vervallen – of de 28 nationale parlementen, met evenzovele veto's, of het Europees Parlement, met zijn eigen politieke keurslijf. Ten aanzien van economische aangelegenheden die centraal staan in het nationale politieke leven en daarnaast ook cruciaal zijn voor het algemeen belang, moeten wij kunnen bogen op een dubbele legitimiteit. Omdat die twee niet goed in een hiërarchische relatie zijn te vangen, vereist dit politieke dialoog en coördinatie tussen het Europese en het nationale democratische niveau. Op dit gebied kan de komende jaren nog veel verbeterd worden, aan beide kanten van de vergelijking. Dat zal de publieke steun voor de Unie helpen te verstevigen.

Europese en internationale media wachten op de komst van de staatshoofden en regeringsleiders

Achter de schermen van de Europese Raad

Vernieuwing in het verschiet

2014 wordt een jaar van consolidatie en van verandering. Ook al zullen de Europese verkiezingen eind mei voor de Unie een nieuwe politieke cyclus inluiden, het hele jaar lang zal er moeten worden doorgewerkt aan stimulering van het scheppen van banen, versterking van de eurozone en vergroting van het concurrentievermogen. Het economisch herstel moet terrein winnen.

Vanaf januari gaat de EU-begroting voor de periode 2014-2020 in, en dat geldt dus ook voor het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief, Erasmus+ en 's werelds omvangrijkste onderzoeksprogramma Horizon 2020. Gedurende het voorjaar zal de hoogste politieke prioriteit bestaan in het voltooien van de bankenunie vóór het einde van de huidige zittingsperiode van het Parlement. Er is geen tijd te verdoen.

Dicht bij huis en wereldwijd zullen de stormachtige ontwikkelingen in Oekraïne onze volledige aandacht opeisen, evenals de situatie in het ruimere Midden-Oosten en de mondiale economische situatie. Daarnaast

zullen er in Europa in 2014 twee intercontinentale toppen plaatsvinden – met Afrika in april in Brussel, en met de Aziatische leiders in oktober in Milaan – en zullen naties overal ter wereld het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog herdenken.

Politiek gezien zullen de verkiezingen voor het Europees Parlement in mei 2014 het hoogtepunt van het jaar vormen. Voor de kiezers de gelegenheid om met elkaar te discussiëren, terug te kijken op de jaren van acute financiële crisis die nu achter ons liggen, en samen de koers voor de toekomst uit te tekenen. Meer dan ooit tevoren is het van belang om de Europese zaak te bepleiten.

HERMAN VAN ROMPUY

Conclusies van de Europese Raad en verklaringen van de staatshoofden en regeringsleiders

---

Europese Raad — 7–8 februari 2013	27
Meerjarig financieel kader	30
Europese Raad en Eurotop — 14–15 maart 2013	49
Regels voor de organisatie van bijeenkomsten van de Eurotop	53
Europese Raad — 22 mei 2013	55
Europese Raad — 27–28 juni 2013	58
Europese Raad — 24–25 oktober 2013	63
Europese Raad — 19–20 december 2013	70

CONCLUSIES

I. HANDELSVERKEER

1. Het bevorderen van duurzame groei en werkgelegenheid is een hoofdprioriteit voor de EU. De handel in goederen en diensten alsmede investeringen kunnen in dit verband een aanzienlijke bijdrage leveren. Een ambitieuze handelsagenda kan op de middellange termijn naar schatting tot een totale toename van de groei met 2% en tot 2 miljoen nieuwe banen leiden. Om optimaal voordeel uit de handel te halen, moet de EU het juiste interne beleids-kader uitbouwen om het concurrentievermogen te ondersteunen, de handel in diensten open te stellen, de industriële basis in Europa te versterken en de plaats van Europa in mondiale waardeketens te verbeteren.
2. Opdat handel voor meer groei en werkgelegenheid zorgt, herhaalt de Europese Raad dat de EU vastbesloten is de vrije, eerlijke en open handel te stimuleren, en tegelijkertijd haar belangen te behartigen vanuit een besef van wederkerigheid en wederzijds voordeel. De handelsagenda van de EU bevordert de EU normen en de internationale convergentie van de regelgeving. De EU blijft onverminderd voorstander van een robuust, op regels gebaseerd multilateraal handelsstelsel. Het is van het allergrootste belang alle vormen van protectionisme te bestrijden, onder meer wat non tarifaire handelsbelemmeringen betreft, voor een betere markttoegang te zorgen, goede investeringsvoorwaarden in de hand te werken, inclusief wat betreft de bescherming van investeringen, intellectuele-eigendoms-rechten te handhaven en te bevorderen en de markten voor overheidsopdrachten open te stellen. Het voorstel over toegang tot de markten voor overheidsopdrachten wordt momenteel behandeld.
3. De EU zal zorgen voor de doeltreffende en krachtige handhaving van haar rechten op grond van de bestaande regels, met name door in voorkomend geval gebruik te maken van het stelsel voor geschillenbeslechting van de WTO en van haar eigen handelsbeschermings-instrumenten. De Europese Raad ziet uit naar het volgende Commissieverslag over handels- en investeringsbelemmeringen.
4. De EU blijft zich inzetten voor de succesvolle afronding van de onderhandelingen in het kader van de WTO-ontwikkelingsagenda van Doha (DDA). Hiertoe moeten alle deelnemers bij de onderhandelingen inspanningen leveren, vooral die van de grote opkomende economieën. Op korte termijn moet vooruitgang worden geboekt naar een multilaterale overeenkomst inzake handelsbevordering, alsmede over andere aspecten van de DDA, in de aanloop naar de Ministeriële Conferentie van de WTO in Bali in december 2013. Dit zou de wereldeconomie ten goede komen en in ruimere zin een hernieuwde impuls aan de DDA onderhandelingen geven. De EU is bereid in samenwerking met de partners een reflectie op gang te brengen over de WTO-agenda na Bali, waaronder de DDA.
5. Plurilaterale en sectorale overeenkomsten kunnen een bijdrage leveren tot de EU-agenda voor groei. De EU ziet uit naar de komende onderhandelingen over diensten en naar de spoedige afronding van de herziening van de Informatietechnologieovereenkomst. Er is meer vooruitgang nodig richting liberalisatie van de handel in milieugoederen en -diensten, als positieve bijdrage tot het realiseren van een hulpbronnenefficiënte, groenere en competitievere economie.
6. Hoewel de EU gehecht blijft aan de verdere ontwikkeling van het multilaterale handelsstelsel, gaat haar directe aandacht vooral uit naar de ontwikkeling van haar bilaterale handelsbetrekkingen. Deze kunnen en moeten op positieve wijze bijdragen tot het multilaterale stelsel. Door op de WTO-regels voort te bouwen en de openheid sterker en sneller te bevorderen, zullen de bilaterale overeenkomsten van de EU het pad helpen effenen voor verdere vooruitgang op multilateraal niveau.
7. Voortbouwend op de tastbare vooruitgang die de afgelopen maanden met de bilaterale handelsagenda van de EU is geboekt, moet alles in het werk worden gesteld om overeenkomsten met belangrijke partners te sluiten, met prioriteit voor de onderhandelingen die de meeste groei en banen opleveren. De Europese Raad wijst inzonderheid op het volgende:
  - (a) hij ziet uit naar het verslag van de EU-VS-Werkgroep op hoog niveau banen en groei en de daarin opgenomen aanbevelingen. De Europese Raad verzoekt de Commissie en de Raad die aanbevelingen tijdens het huidige voorzitterschap onverwijld op te volgen. Hij spreekt opnieuw zijn steun uit voor een brede handelsovereenkomst waarin bijzondere aandacht moet worden besteed aan manieren om een grotere trans-Atlantische convergentie van de regelgeving te bewerkstelligen;
  - (b) hij ziet uit naar de start van de onderhandelingen met Japan tijdens de komende top EU Japan na de aanneming van het onderhandelingsmandaat eind 2012;
  - (c) hij verwacht dat de onderhandelingen met Canada zeer spoedig zullen worden afgesloten;
  - (d) hij benadrukt dat, wat Rusland betreft, de prioriteit op korte termijn de uitvoering van de uit zijn toetreding tot de WTO voortvloeiende verplichtingen moet blijven. Met de onderhandelingen over een omvattende nieuwe overeenkomst moet meer vooruitgang worden geboekt;
  - (e) hij constateert dat de agenda van de EU betreffende China breed en ambitieus is. De prioriteit op korte termijn moet vooral liggen bij investeringen, markttoegang, overheidsopdrachten en intellectuele-eigendomsrechten, en op een constructieve en strategische inzet gebaseerd zijn. Beide partijen hebben zich verbonden tot een spoedige start van de onderhandelingen over een belangrijke investeringsovereenkomst;
  - (f) hij wijst erop dat de onderhandelingen met de voornaamste opkomende economieën belangrijk zijn voor de EU:
    - bij de onderhandelingen met India zijn meer inspanningen nodig;
    - naar aanleiding van de afsluiting van de onderhandelingen met Singapore moeten de handelsbetrekkingen met andere ASEAN-landen worden verdiept;

- de toezegging van de EU en Mercosur om na te streven dat uiterlijk in het laatste kwartaal van 2013 voorstellen inzake markttoegang zullen worden uitgewisseld, wordt toegejuicht.
8. De Europese Raad dringt tevens aan op vorderingen betreffende:
- (a) de associatieovereenkomsten, waaronder diepe en brede vrijhandelsovereenkomsten met de Republiek Moldavië, Georgië en Armenië met het oog op de afronding ervan op de top van het Oostelijk Partnerschap in Vilnius. De Europese Raad bevestigt dat hij achter de ondertekening van de overeenkomst met Oekraïne blijft staan, geheel conform de Raadsconclusies van 10 december 2012;
  - (b) de start van de onderhandelingen over een diepe en brede vrijhandelsovereenkomst met Marokko, en snelle vooruitgang bij de onderhandelingen met Tunesië, Egypte en Jordanië;
  - (c) de ontwikkeling van een hernieuwd partnerschap met de staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan via het afsluiten van economische partnerschapsovereenkomsten.

II. EXTERNE BETREKKINGEN

De Arabische Lente

9. Europa en haar partners in het zuidelijke Middellandse Zeegebied delen een gemeenschappelijke nabuurschap en zijn verbonden door gemeenschappelijke belangen en problemen. De EU is vastbesloten een tot wederzijds voordeel strekkend partnerschap aan te gaan, dat erop gericht is een ruimte van gedeelde welvaart, nauwere politieke banden en geleidelijke economische integratie tot stand te brengen en gebaseerd is op de naleving van universele waarden, zoals democratie, eerbiediging van de mensenrechten, rechtsstatelijkheid en de gelijkheid van vrouwen en mannen. Voor het maatschappelijk middenveld is een belangrijke rol weggelegd in de transitie naar democratie. Dit partnerschap moet tot stand worden gebracht door middel van een brede waaier van instrumenten en vereist dat beide partijen zich hiervoor op de lange termijn inzetten.
10. De afgelopen twee jaar hebben zich in de regio ingrijpende veranderingen voorgedaan, waarbij in de nasleep van de Arabische Lente belangrijke stappen in de richting van democratie zijn gezet. In verscheidene landen zijn voor het eerst democratische verkiezingen gehouden en worden de fundamentele van de democratie nu geleidelijk gelegd. Deze processen hebben de volle steun van de EU, die de regeringen en de politieke en sociale krachten van de betrokken landen verzoekt om ook voorbij de verkiezingsprocessen – die vrij en eerlijk moeten zijn – aan stabiele en goed verankerde democratieën te blijven werken, en om op basis van dialoog inclusieve processen te ontwikkelen.
11. Dit overgangsproces naar democratie zal tijd vergen, waarbij rekening moet worden gehouden met de politieke en sociale realiteit van de betrokken plaatselijke gemeenschappen, maar het moet duidelijk gebaseerd zijn op bevordering en bescherming van de mensenrechten, de fundamentele vrijheden en de rechtsstaat. Vele landen in de regio staan tegelijkertijd voor aanzienlijke sociaaleconomische uitdagingen die dringend moeten worden aangepakt teneinde hun economie gezond te maken als basis voor herstel en de democratische transitie te helpen consolideren.
12. De EU heeft zich vanuit een visie van gedeelde verantwoordelijkheid, vanaf het begin van de Arabische Lente tot dit nieuwe partnerschap verbonden, en is vastbesloten haar steun aan de democratische en economische overgangprocessen in de regio nog op te voeren, op basis van een gedifferentieerde aanpak waarbij landen die grotere inspanningen tot democratische hervormingen leveren, meer steun krijgen. Dit omvat:
- (a) steun voor de democratische transitie, de ontwikkeling van het maatschappelijk middenveld, de rechtsstaat, de mensenrechten, de gelijkheid van vrouwen en mannen, en meer transparantie en efficiëntie in verkiezingsprocessen, met name door middel van de verlening van technisch advies en technische samenwerking en via de inzet van verkiezingswaarnemersmissies;
  - (b) versterkte samenwerking op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht, met name via dialogen over migratie, mobiliteit en veiligheid en via de ontwikkeling van mobiliteits-partnerschappen, alsmede via steun voor de rechtsstaat, de hervorming van de veiligheidssector en grensbeheer;
  - (c) bevordering van gedeelde economische welvaart, onder meer door bij te dragen aan macro-economische stabiliteit, economische hervormingen en een passend ondernemings- en investeringsklimaat te bevorderen en de dynamiek van diepe en brede vrijhandelsovereenkomsten vast te houden, en aldus de mogelijkheden tot handelsverkeer en groei aanzienlijk te verhogen;
  - (d) persoonlijke contacten, met name bevordering van uitwisselingen tussen jongeren in de EU en jongeren uit het zuiden, meer bepaald in het kader van het "Erasmus Mundus"-programma. Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar de bevordering van de inzetbaarheid van jongeren en vrouwen op de arbeidsmarkt. De Commissie zal met name bijstand en expertise verlenen om de kwaliteit van het onderwijs en beroepsopleidingen te verbeteren, studentenuitwisselingen verder te vermeerderen, de beleidsdialoog inzake onderwijs, inzetbaarheid en beroepsopleidingen te ontwikkelen en jongerenuitwisselingen te bevorderen; en
  - (e) versterkte samenwerking op velerlei gebieden, zoals onderzoek, ondernemerschap en midden- en kleinbedrijf, landbouw, vervoer waaronder luchtvaart- en maritieme diensten, milieu, klimaatverandering, energie, telecommunicatie, capaciteitsopbouw van de overheden, cultuur, en uitwisseling van kennis en deskundigen op het gebied van overgangprocessen.
13. Met sommige van deze landen zijn gezamenlijke taskforces opgericht om het alomvattende karakter en de samenhang van de EU-aanpak te waarborgen. Eveneens is het belangrijk om te zorgen voor meer synergie en coördinatie tussen de ondersteuning van de EU, haar lidstaten en andere actoren.
14. Deze algemene versterkte betrokkenheid is gepaard gegaan met de verstrekking van extra middelen en met de toekenning van macrofinanciële bijstand aan de landen die een overgangsproces doormaken. De EU zal al het mogelijke doen om hervormingen te steunen en in de individuele behoeften van deze landen te voorzien, zowel op korte termijn als op middellange en lange termijn. De EIB wordt verzocht haar steun voor investeringen in de

regio ten behoeve van de particuliere sector, infrastructuur en klimaatverandering te blijven opvoeren.

15. Tevens moet worden nagegaan op welke andere manieren de politieke dialoog – ook op het hoogste niveau – met de landen die overgaan op democratie, kan worden bevorderd, en synergie met regionale initiatieven zoals de Unie voor het Middellandse Zeegebied en de "Dialoog 5 + 5" kan worden gestimuleerd. De EU zal ook inspanningen voor meer regionale integratie steunen. De Europese Raad is verheugd over de mededeling betreffende de ondersteuning van nauwere samenwerking en regionale integratie in de Maghreb.
16. De Europese Raad dringt er bij de EU-instellingen, de lidstaten en de mediterrane partners op aan hun inspanningen en inzet op een hoog peil te houden. Hij verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie de betrekkingen met de landen van het Zuidelijk Nabuurschap te blijven evalueren. Hij verzoekt de Raad de doeltreffendheid te beoordelen van het beleid en de instrumenten van de EU ter ondersteuning van de politieke en economische transitie in de regio, en in juni 2013 verslag hierover te doen.
17. De Europese Raad betreurt de verschrikkelijke situatie in Syrië, die, van alle landen waar de Arabische Lente de samenleving op de been heeft gebracht, de meest zorgwekkende blijft. Hij vraagt het geweld onmiddellijk te staken en spreekt zijn bezorgdheid uit over de wijdverbreide en stelselmatige schendingen van de mensenrechten en het internationaal humanitair recht, waarvoor het regime van Assad de hoofdverantwoordelijkheid draagt. Hij betuigt opnieuw zijn steun voor de inspanningen van gezamenlijk speciaal vertegenwoordiger Brahimi om tot een politieke oplossing te komen. Hij betuigt zijn steun aan de aspiraties van de Syrische bevolking en aan de Syrische Nationale Coalitie als legitieme vertegenwoordigers van het Syrische volk, en beklemtoont dat er een politieke overgang moet komen naar een toekomst zonder Assad en zijn onwettige regime. De EU zal haar middelen inzetten om de consolidatie van vrede en de totstandbrenging van democratie volledig te steunen. Zij zal humanitaire hulp en andere civiele steun blijven verlenen aan de Syrische bevolking. In dit verband en in het licht van de humanitaire noodsituatie is de Europese Raad ingenomen met de significante toezeggingen die op de donorconferentie in Koeweit zijn gedaan, spoort hij de lidstaten en de Commissie ertoe aan hun respectieve bijdragen verder op te voeren, en roept hij alle partijen bij het conflict ertoe op de toegang voor humanitaire hulp te faciliteren. De Europese Raad herinnert eraan dat hij de Raad

Buitenlandse Zaken in december heeft opgedragen te werken aan alle opties om de oppositie te ondersteunen en te helpen, en om meer steun voor de bescherming van burgers mogelijk te maken. In dit verband neemt de Europese Raad er nota van dat de Raad in voorkomend geval de sanctieregeling voor Syrië tijdens een volgende zitting, nog voor het verstrijken van de deadline in maart, zal evalueren en herzien.

Mali

18. Indachtig de Raadsconclusies van 31 januari 2013 is de Europese Raad verheugd over de beslissende actie van de Malinese strijdkrachten, daarbij geholpen door in het bijzonder Frankrijk, andere EU-lidstaten en landen uit de regio, om de territoriale integriteit van het land en het gezag van de staat Mali te herstellen. De EU is vastbesloten om financiële en logistieke ondersteuning te leveren voor de versnelde inzet van de internationale ondersteuningsmissie ten behoeve van Mali onder Afrikaanse leiding. De aanneming door de Malinese nationale assemblee van de routekaart voor de overgangperiode betekent een fundamentele stap richting het herstel van de democratie, de grondwettelijke orde en het burgerlijk gezag over de strijdkrachten in Mali. Deze routekaart moet dringend worden uitgevoerd. Daardoor kan de Europese ontwikkelingssamenwerking geleidelijk worden hervat, zodat snel kan worden tegemoetgekomen aan de dringendste behoeften van Mali. De EU staat klaar om de uitvoering van de routekaart te ondersteunen, onder meer door steun te verlenen voor het verkiezingsproces. Het is van cruciaal belang dat een inclusieve nationale dialoog wordt hersteld die openstaat voor de bevolkingsgroepen in het noorden en voor alle groepen die het terrorisme afwijzen en de integriteit van het land erkennen. De autoriteiten van Mali moeten al het nodige doen om verdere schendingen van de mensenrechten te voorkomen en om straffeloosheid te bestrijden. De aanstaande start van de Europese opleidingsmissie en het snelle inzetten van waarnemers zullen bijdragen aan de versterking van het civiel gezag, de eerbiediging van het internationaal humanitair recht en de bevordering van de mensenrechten. De Europese Raad is verheugd over het resultaat van de bijeenkomst van 5 februari van de Support and Follow Up Group betreffende de situatie in Mali, waardoor de uitvoering van de routekaart meer politieke dynamiek heeft gekregen.

III. MEERJARIG FINANCIËEL KADER

19. De Europese Raad heeft een akkoord bereikt over het nieuwe meerjarig financieel kader (document 37/13).

MEERJARIG FINANCIËEL KADER

ALGEMEEN

1. De afgelopen jaren hebben de Europese Unie en haar lidstaten belangrijke stappen ondernomen in antwoord op de uitdagingen als gevolg van de economische en financiële crisis. Met het oog op de toekomst moet het volgende meerjarig financieel kader (MFK) ervoor zorgen dat de begroting van de Europese Unie erop toegesneden is Europa uit de crisis te halen. De begroting van de Europese Unie moet een katalysator zijn voor groei en banen in geheel Europa, met name door de hefboomwerking van productieve investeringen en investeringen in menselijk kapitaal te benutten. Binnen het toekomstige meerjarig financieel kader moeten de uitgaven worden ingezet ter ondersteuning van groei, werkgelegenheid, concurrentievermogen en convergentie overeenkomstig de Europa 2020-strategie. Tegelijkertijd is het van essentieel belang dat het toekomstige MFK, nu de begrotings-discipline in Europa wordt versterkt, een afspiegeling vormt van de inspanningen van de lidstaten om door middel van consolidatie tekorten en schulden beter in de hand te houden. De waarde van elke uitgegeven euro moet zorgvuldig worden gewikt en gewogen om te bewerkstelligen dat de Europese meerwaarde en kwaliteit van de uitgaven in het kader van het toekomstige MFK toenemen, door middelen te bundelen, als een katalysator te fungeren en schaalvoordelen en positieve grensoverschrijdende en overloopeffecten te bieden, en er aldus toe bij te dragen dat overeengekomen gemeenschappelijke beleidsdoelen doeltreffender of sneller worden bereikt en de nationale uitgaven afnemen. Van duurzame groei en werkgelegenheid zal pas weer sprake zijn als een consequente en breedgedragen aanpak wordt gevolgd die bestaat in slimme begrotingsconsolidatie met behoud van investeringen in toekomstige groei, gecombineerd met gezond macro-economisch beleid en een actieve werkgelegenheidsstrategie die de sociale cohesie in stand houdt. Het Uniebeleid moet stroken met de beginselen subsidiariteit, evenredigheid en solidariteit, en het moet een echte meerwaarde opleveren.
2. Het toekomstige financiële kader moet niet alleen zorgen voor een passend niveau van uitgaven, maar moet ook de kwaliteit van de uitgaven garanderen. Met kwaliteitsvolle uitgaven kan er beter beleid worden ontwikkeld en kunnen de door de Europese meerwaarde van dat beleid geboden kansen ten volle worden benut, in het bijzonder in tijden waarin de nationale begrotingen onder zware druk staan. Alle financieringsinstrumenten moeten derhalve zo doeltreffend mogelijk worden aangewend. De inspanningen met het oog op een kwalitatief betere besteding van de middelen van de Unie moeten onder meer bestaan in een beter beheer van het beleid op de verschillende terreinen, met inbegrip van bepaalde vormen van conditionaliteit, alsook in het concentreren en richten van de financiering, in de mate van het mogelijke in alle financieringsinstrumenten en programma's onder alle rubrieken, op de gebieden die het meest bijdragen tot groei, banen en concurrentievermogen. Er moet worden gezorgd voor regelmatige rapportering met het oog op de resultaatsbeoordeling betreffende alle beleid en alle financieringsinstrumenten op politiek niveau. Daarnaast moet er met het oog op een passende kwaliteit van de uitgaven worden voorzien in elementen als flexibiliteit, positieve prikkels, concentratie van de middelen op groeibevorderende maatregelen, evaluatie en toetsing, nadruk op resultaten, vereenvoudiging in de uitvoering, adequate technische bijstand, toepassing van het beginsel van vrije mededinging bij het selecteren van projecten, en een passend gebruik van financiële instrumenten. In de conclusies is een aantal elementen opgenomen die in de toepassing van bovengenoemde beginselen voorzien. Bovendien moeten alle instellingen van de Unie alles in het werk stellen opdat de sectorale wetgeving van de betrokken financieringsinstrumenten bepalingen bevat die erop gericht zijn de kwaliteit van de uitgaven te verbeteren.
3. Met het oog op een gedetailleerde beoordeling van de kwaliteit van de uitgaven zal de Commissie, aansluitend op het jaarlijkse evaluatieverslag van de Commissie over de financiën van de Unie waarin artikel 318 VWEU voorziet, elk jaar bij de Raad en het Europees Parlement een samenvattend verslag indienen over de GSK-programma's (op basis van de jaarlijkse uitvoeringsverslagen van de lidstaten), alsook een synthese van alle beschikbare beoordelingen van programma's. Voorts zullen in de loop van de programmeringsperiode twee strategische verslagen over de GSK-programma's worden voorgelegd.
4. Het nieuwe MFK zal de zeven jaar van 2014 tot en met 2020 bestrijken, en worden opgesteld voor een Europese Unie met 28 lidstaten, ervan uitgaande dat Kroatië in 2013 tot de Unie zal toetreden.
5. De uitgaven zullen worden gegroepeerd in zes rubrieken die de politieke prioriteiten van de Unie weerspiegelen en de nodige flexibiliteit bieden met het oog op een efficiënte toewijzing van middelen.
Het meerjarig financieel kader voor de periode 2014 tot en met 2020 zal de volgende structuur hebben:
  - Subrubriek 1a "Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid", met inbegrip van de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen;
  - Subrubriek 1b "Economische, sociale en territoriale samenhang";
  - Rubriek 2 "Duurzame groei": natuurlijke hulpbronnen", met een submaximum voor marktgerelateerde uitgaven en rechtstreekse betalingen;
  - Rubriek 3 "Veiligheid en burgerschap";
  - Rubriek 4 "Europa en de wereld";
  - Rubriek 5 "Administratie", met een submaximum voor administratieve uitgaven;
  - Rubriek 6 "Compensaties".
6. De Europese Raad heeft in een politiek akkoord bepaald dat het maximale totaalbedrag voor de uitgaven van de EU-28 in de periode 2014-2020 959 988 miljoen EUR aan kredieten voor vastleggingen is, zijnde 1,00% van het bni van de Unie, en 908 400 miljoen EUR aan kredieten voor betalingen, zijnde 0,95% van het bni van de Unie. De uitsplitsing van de kredieten voor vastleggingen wordt hierna beschreven. Dezelfde cijfers staan ook in de tabel in bijlage I, die tevens het overzicht van de kredieten voor betalingen bevat. Alle cijfers zijn uitgedrukt in constante prijzen van 2011. Er komen automatische jaarlijkse technische aanpassingen voor de inflatie. Op deze

grondslag zal de Raad thans het Europees Parlement om goedkeuring verzoeken overeenkomstig artikel 312, lid 2, VWEU, waarin wordt bepaald dat de Raad de verordening tot bepaling van het meerjarig financieel kader vaststelt na goedkeuring door het Europees Parlement.

Om ervoor te zorgen dat de Unie kan voldoen aan al haar financiële verplichtingen welke voortvloeien uit bestaande en toekomstige vastleggingen in de periode 2014-2020 overeenkomstig artikel 323 VWEU, zullen er specifieke regels voor het beheer van de jaarlijkse plafonds voor betalingen worden vastgesteld.

De statistische gegevens en vooruitzichten aan de hand waarvan de financierings-voorwaarden en de middelen voor de GSK-fondsen worden bepaald en tevens het totale bni wordt berekend, zijn die welke de Commissie in juli 2012 heeft gebruikt voor de actualisering van het voorstel inzake de MFK-verordening (COM(2012) 388).

7. Gezien de financiële middelen die nodig zijn om investeringen in Europa op gang te brengen en gezien de beoogde optimalisering van het hefboomeffect van door de Unie-begroting ondersteunde maatregelen, zal er een ruimer gebruik van financiële instrumenten, waaronder projectobligaties, worden gemaakt als onderdeel van de uitvoering van het volgende MFK. Financiële instrumenten moeten één of meer specifieke beleidsdoelstellingen van de Unie dienen, niet-discriminerend werken, een duidelijke einddatum hebben, stroken met de beginselen van goed financieel beheer en een aanvulling vormen op traditionele instrumenten zoals subsidies. De financiële aansprakelijkheid van de Unie voor dergelijke financiële instrumenten in het volgende meerjarig financieel kader zal beperkt zijn tot de bijdrage uit de Uniebegroting, en zal geen aanleiding geven tot bijkomende verplichtingen voor de begroting van de Unie.

Financiële instrumenten kunnen enkel worden uitgevoerd als zij voldoen aan strikte voorwaarden zoals die zijn vastgesteld in de nieuwe verordening houdende financiële regels. Financiële instrumenten mogen enkel uit de Uniebegroting worden gefinancierd als dit op redelijke schaal gebeurt en een meerwaarde oplevert.

8. De nog betaalbaar te stellen bedragen "reste à liquider" (RAL) zijn een onvermijdelijk bijproduct van de meerjarenprogrammering en de gesplitste kredieten. Om uiteenlopende redenen zullen de RAL aan het eind van het financieel kader voor 2007-2013 echter aanzienlijk hoger uitvallen dan verwacht. Teneinde derhalve de betalingen in alle rubrieken een beheersbaar niveau en profiel te geven, maken verscheidene initiatieven integraal deel uit van het akkoord over het financieel kader 2014-2020:

- de vastleggingen zijn in alle rubrieken op een adequaat niveau vastgesteld;
- in alle rubrieken zullen strikte voorschriften voor vrijmaking van vastleggingen worden toegepast, met name de voorschriften voor automatische vrijmakingen;
- de voorfinancieringspercentages zijn verminderd ten opzichte van de periode 2007-2013;
- de jaarlijkse vastleggingen voor regionale "vangnetregelingen" in het kader van het cohesiebeleid zijn niet degressief, teneinde bij te dragen tot een beheersbaar profiel van vastleggingen en betalingen.

9. De Unie heeft de verantwoordelijkheid om er door middel van bepaalde vormen van conditionaliteit, degelijke controles en een effectieve prestatiemeting voor te zorgen dat middelen beter worden besteed. Zij moet tevens werk maken van de nodige vereenvoudiging van haar uitgavenprogramma's, teneinde de administratieve lasten en kosten voor de begunstigden van de programma's en voor alle betrokkenen te verminderen, zowel op Unie-niveau als op nationaal niveau. Alle sectorale wetgeving met betrekking tot het volgende MFK, alsook de nieuwe verordening houdende financiële regels en het Interinstitutioneel Akkoord betreffende samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer, moeten derhalve wezenlijke elementen bevatten die bijdragen tot vereenvoudiging en tot een betere verantwoording en een doeltreffender besteding van EU-middelen. Er zal meer bepaald op worden toegezien, zowel in de wetgeving als in de uitvoering ervan, dat de beginselen subsidiariteit en evenredigheid volledig in acht worden genomen en dat bij de vaststelling van minder strenge regels rekening gehouden wordt met de specifieke kenmerken van kleine programma's in lidstaten die uit slechts één regio bestaan.

10. Of doelstellingen op bepaalde beleidsterreinen optimaal kunnen worden verwezenlijkt, hangt af van de integratie van prioriteiten, zoals milieubescherming, in een reeks instrumenten op andere beleidsterreinen. De doelstellingen in het kader van de klimaatactie zullen ten minste 20% van de EU-uitgaven in de periode 2014-2020 vertegenwoordigen en zij zullen derhalve worden meegenomen in de passende instrumenten, opdat zij bijdragen aan een betere energie-zekerheid en aan de ontwikkeling van een koolstofarme, hulpbronnefficiënte en veerkrachtig op klimaatinvloeden reagerende economie die de concurrentiekracht van Europa zal versterken en meer en groenere banen zal creëren.

11. Om ervoor te zorgen dat de EU-begroting haar cruciale rol kan vervullen bij het stimuleren van groei, banen en concurrentievermogen, moeten thans zo spoedig mogelijk, volgens de in het Verdrag verankerde procedures en met inachtneming van de rol van de verschillende instellingen, de volgende wetgevingsteksten worden aangenomen:

- de verordening houdende vaststelling van het MFK voor de periode 2014-2020;
- het Interinstitutioneel Akkoord betreffende samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer;
- het besluit inzake het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie en de uitvoeringsmaatregelen daarvoor.

Op basis van het niveau van de vastleggingen in dit akkoord, en gelet op de indicatieve cijfers die de Commissie voor de doelstellingen per rubriek voorstelt, wordt de Raad en het Europees Parlement verzocht tijdig tot een akkoord te komen over de adequate financiering van elk van de voorgestelde instrumenten, programma's en fondsen in het kader van het MFK, met inbegrip van een mogelijke herziening.

Onder verwijzing naar de intensieve contacten die de afgelopen maanden met het Europees Parlement hebben plaatsgevonden, zowel in de marge van de zittingen van de Raad Algemene Zaken als op het niveau van de voorzitters van de instellingen op grond van artikel 324 van het VWEU verzoekt de Europese Raad het voorzitterschap de besprekingen met het Europees Parlement voortvarend voort te zetten.

De Commissie wordt verzocht alle bijstand en ondersteuning te verlenen die zij nuttig acht om de besluitvorming vooruit te helpen.

12. De Europese Raad roept de medewetgevers ertoe op spoedig de financieringsprogramma's ter uitvoering van het meerjarig financieel kader 2014-2020 vast te stellen, opdat zij zoals gepland per 1 januari 2014 kunnen worden geïmplementeerd. Hij herinnert aan de gedeelde doelstelling en verantwoordelijkheid van de instellingen en de lidstaten om de financierings-regels en procedures te vereenvoudigen. De Europese Raad is ingenomen met de vooruitgang die in de lopende onderhandelingen is geboekt en dringt er bij de medewetgevers op aan om programma's overeen te komen die eenvoudiger zijn en gepaard gaan met een duidelijke vermindering van de administratieve lasten voor overheden en begunstigden. Dat zou de programma's toegankelijker, flexibeler en resultaatgerichter maken wat groei en banen betreft, in overeenstemming met onze Europa 2020-strategie.

DEEL I: UITGAVEN

SUBRUBRIEK 1a – CONCURRENTIEVERMOGEN VOOR GROEI EN WERK-GELEGENHEID

13. Ten aanzien van slimme en inclusieve groei heeft het optreden van de Unie een grote meerwaarde. De programma's onder deze rubriek kunnen in hoge mate bijdragen aan de verwezenlijking van de Europa 2020-strategie, meer bepaald uit het oogpunt van de bevordering van onderzoek, innovatie en technologische ontwikkeling, specifieke maatregelen ten gunste van het concurrentievermogen van het bedrijfsleven, met name het midden- en kleinbedrijf, investeringen in onderwijs en menselijke vaardigheden met het programma "Erasmus voor iedereen", en de ontwikkeling van de sociale agenda. Bij het toewijzen van middelen onder deze rubriek wordt bijzondere prioriteit gegeven aan het bewerkstelligen van een substantiële en geleidelijk toenemende verbetering van de inspanning van de Unie op het gebied van onderzoek, onderwijs en innovatie, onder meer door de procedures te vereenvoudigen.
14. Gezien de bijzondere bijdrage die zij leveren aan het verwezenlijken van de doelstellingen van de Europa 2020-strategie, zal de financiering voor Horizon 2020 en ERASMUS voor alle programma's een reële groei ten opzichte van het niveau van 2013 kennen.
15. Het niveau van de vastleggingen voor deze subrubriek zal niet hoger zijn dan 125 614 miljoen EUR:

SUBRUBRIEK 1a - Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid						
(miljoen EUR - prijzen van 2011)						
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
15 605	16 321	16 726	17 693	18 490	19 700	21 079

16. Het is van cruciaal belang de wetenschappsbasis van de Unie in de breedte en in de diepte aan excellentie te doen winnen. De inspanning op het gebied van onderzoek en ontwikkeling zal derhalve gebaseerd zijn op excellentie, waarbij er tegelijkertijd voor wordt gezorgd dat deelnemers in alle lidstaten breed toegang krijgen. Samen met een grondige vereenvoudiging van het programma zal dit ervoor zorgen dat het Europees onderzoeksbeleid in de toekomst efficiënt en effectief zal zijn en het midden- en kleinbedrijf meer mogelijkheden geeft om aan de programma's deel te nemen. Alle beleidsectoren zullen een bijdrage moeten leveren om het concurrentievermogen te versterken; bijzondere aandacht zal uitgaan naar de coördinatie van de in het kader van Horizon 2020 gefinancierde activiteiten met die welke steun krijgen uit andere Unieprogramma's, inclusief via het cohesiebeleid. In dit verband zal met de nodige synergieën tussen Horizon 2020 en de structuurfondsen een "opstap naar excellentie" moeten worden gecreëerd, die de regionale onderzoeks- en innovatiecapaciteit vergroot en minder presterende en minder ontwikkelde regio's meer mogelijkheden geeft om excellentieclusters te vormen.

FINANCIERINGSFACILITEIT VOOR EUROPESE VERBINDINGEN (Connecting Europe Facility - CEF)

17. Onderling verbonden vervoers-, energie- en digitale netwerken zijn belangrijk om de Europese eengemaakte markt te kunnen voltooien. Investerings in sleutelinfrastructuur met Europese meerwaarde kunnen bovendien een impuls geven aan Europa's concurrentiekracht op de middellange en lange termijn in een moeilijk economisch klimaat dat wordt gekenmerkt door trage groei en krappe overheidsbegrotingen. Tot slot helpen dergelijke investeringen in infrastructuur de Unie ook bij de verwezenlijking van haar doelstellingen inzake duurzame groei, die zijn geformuleerd in de Europa 2020-strategie, en haar "20 20 20"-doelstellingen op het gebied van energie en klimaatbeleid. Tegelijkertijd doen deze maatregelen geen afbreuk aan de voornaamste verantwoordelijkheid van de markt-deelnemers voor planning en investeringen op het gebied van energie en digitale infrastructuur.

De financiële middelen voor de uitvoering van de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen over de periode 2014-2020 bedragen 29 299 miljoen EUR, waarvan 10 000 miljoen EUR wordt overgedragen uit het Cohesiefonds (zie onder a) hierna). Dat totale bedrag wordt als volgt over de sectoren verdeeld:

- (a) vervoer: 23 174 miljoen EUR, waarvan 10 000 miljoen EUR wordt overgedragen uit het Cohesiefonds om overeenkomstig de CEF-verordening te worden besteed in de lidstaten die in aanmerking komen voor financiering uit het Cohesiefonds;
- (b) energie: 5 126 miljoen EUR;
- (c) telecommunicatie: 1 000 miljoen EUR.

Met de overdracht uit het Cohesiefonds voor vervoersinfrastructuur in het kader van de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen wordt gezorgd voor de medefinanciering van de vooraf aangewezen projecten die zijn vermeld in de bijlage bij de CEF-verordening; tot 31 december 2016 dienen projecten die in aanmerking komen voor financiering te worden geselecteerd met inachtneming van de nationale toewijzingen die uit het Cohesiefonds aan de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen zijn overgedragen. Daarna

kunnen eventuele ongebruikte middelen naar nieuwe projecten worden overgeheveld door middel van nieuwe oproepen tot het indienen van voorstellen met concurrentiestelling.

18. De drie grote infrastructuurprojecten, Galileo, ITER en GMES, worden gefinancierd uit subrubriek 1a voor een bedrag van 12 793 miljoen EUR. Met het oog op een goed financieel beheer en financiële discipline wordt het maximumniveau van de vastleggingen voor elk van deze projecten in de MFK-verordening bepaald als volgt:
- (a) Galileo: 6 300 miljoen EUR
  - (b) ITER: 2 707 miljoen EUR
  - (c) GMES: 3 786 miljoen EUR.
19. Ter ondersteuning van de nucleaire veiligheid in Europa wordt een steunbedrag toegekend voor de ontmanteling van de volgende kerncentrales ⁽¹⁾:
- 400 miljoen EUR voor Ignalina in Litouwen voor de periode 2014-2020;
  - 200 miljoen EUR voor Bohunice in Slowakije voor de periode 2014-2020;
  - 260 miljoen EUR voor Kozloduy in Bulgarije voor de periode 2014-2020.

SUBRUBRIEK 1b – ECONOMISCHE, SOCIALE EN TERRITORIALE SAMENHANG

COHESIEBELEID

20. Een belangrijke doelstelling van de Europese Unie is het bevorderen van de economische, sociale en territoriale samenhang en solidariteit tussen de lidstaten. Het cohesiebeleid is in dit verband het belangrijkste instrument voor het verminderen van de ongelijkheden tussen de regio's van Europa en moet zich daarom concentreren op de minder ontwikkelde regio's en lidstaten. Het cohesiebeleid is een belangrijk instrument voor investeringen, groei en het scheppen van werkgelegenheid op het niveau van de Unie en voor structurele hervormingen op het niveau van de lidstaten. Het vertegenwoordigt een belangrijk deel van de overheids-investeringen in de Unie, draagt bij tot de verdieping van de interne markt en speelt daarmee een belangrijke rol bij het stimuleren van de economische groei, de werkgelegenheid en het concurrentievermogen. Voorts moet het cohesiebeleid bijdragen tot de Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei in de gehele Europese Unie. Via het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Cohesiefonds (CF) worden in dit verband de volgende doelen nagestreefd: "investeren in groei en werkgelegenheid" in lidstaten en regio's, te ondersteunen door alle fondsen; "Europese territoriale samenwerking", te ondersteunen door het EFRO. Het Cohesiefonds steunt projecten op het gebied van milieu en trans-Europese vervoersnetwerken. Via een adequaat aandeel van het ESF in het cohesiebeleid wordt de nodige ondersteuning ten behoeve van de ontwikkeling van menselijk kapitaal verleend.
21. Wat de structuur van de rubriek betreft, zullen de cohesie-uitgaven, gezien de specifieke kenmerken van het cohesiebeleid, worden opgenomen in een subrubriek onder rubriek 1 onder de titel "Economische, sociale en territoriale samenhang".

Algemeen niveau van de toewijzingen

22. Het niveau van de vastleggingen voor subrubriek 1b "Economische, sociale en territoriale samenhang" zal niet hoger zijn dan 325 149 miljoen EUR:

SUBRUBRIEK 1b: Economische, sociale en territoriale samenhang						
(miljoen EUR - prijzen van 2011)						
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
44 678	45 404	46 045	46 545	47 038	47 514	47 925

23. De middelen voor "investeren in groei en werkgelegenheid" bedragen in totaal 313 197 miljoen EUR en worden als volgt toegewezen:
- (a) in totaal 164 279 miljoen EUR voor de minder ontwikkelde regio's;
in totaal 31 677 miljoen EUR voor de overgangsregio's;
in totaal 49 492 miljoen EUR voor de meer ontwikkelde regio's;
in totaal 66 362 miljoen EUR voor de door het Cohesiefonds ondersteunde lidstaten;
  - (b) in totaal 1 387 miljoen EUR als aanvullende financiering voor de in artikel 349 van het Verdrag bedoelde ultraperifere gebieden en de noordelijke dunbevolkte regio's die aan de criteria in artikel 2 van Protocol nr. 6 bij het Verdrag betreffende de toetreding van Oostenrijk, Finland en Zweden voldoen.

(1) Onverminderd: Protocol nr. 4 betreffende de kerncentrale van Ignalina in Litouwen en Protocol nr. 9 betreffende reactor 1 en reactor 2 van de VI-kerncentrale van Bohunice in Slowakije, gehecht aan de Akte van toetreding van de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek (PB L 236 van 23.9.2003, blz. 944) en het Protocol betreffende de voorwaarden en de nadere regels voor de toelating van de Republiek Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie.

24. De middelen voor "Europese territoriale samenwerking" bedragen in totaal 8 948 miljoen EUR en worden als volgt toegewezen:
  - (a) in totaal 6 627 miljoen EUR voor grensoverschrijdende samenwerking;
  - (b) in totaal 1 822 miljoen EUR voor transnationale samenwerking;
  - (c) in totaal 500 miljoen EUR voor interregionale samenwerking.
25. 0,35% van de totale middelen wordt toegewezen aan technische bijstand op initiatief van de Commissie. Technische bijstand wordt met name verleend ter ondersteuning van institutionele versterking en opbouw van administratieve capaciteit voor het doeltreffende beheer van de fondsen, en ter ondersteuning van de lidstaten bij het bepalen en uitvoeren van nuttige projecten in het kader van de operationele programma's om de huidige economische problemen het hoofd te bieden.
26. 330 miljoen EUR van de middelen van de structuurfondsen voor het doel "investeren in groei en werkgelegenheid" wordt toegewezen aan innovatieve acties op initiatief van de Commissie op het gebied van duurzame stadsontwikkeling.

Definities en subsidiabiliteit

27. De middelen voor "investeren in groei en werkgelegenheid" zullen worden toegewezen aan drie categorieën regio's, die worden gedefinieerd op basis van de verhouding tussen hun bbp per inwoner, gemeten in koopkrachtpariteiten en berekend op basis van de cijfers van de Unie voor de periode 2007-2009, en het gemiddelde bbp van de EU-27 voor dezelfde referentie-periode, en wel als volgt:
  - (a) de minder ontwikkelde regio's, met een bbp per inwoner van minder dan 75% van het gemiddelde bbp van de EU-27;
  - (b) overgangsregio's, met een bbp per inwoner tussen 75% en 90% van het gemiddelde bbp van de EU-27;
  - (c) de meer ontwikkelde regio's, met een bbp per inwoner van meer dan 90% van het gemiddelde bbp van de EU-27.
28. Het Cohesiefonds ondersteunt de lidstaten met een bruto nationaal inkomen (bni) per inwoner, gemeten in koopkrachtpariteiten en berekend op basis van de cijfers van de Unie voor de periode 2008-2010, van minder dan 90% van het gemiddelde bni per inwoner van de EU 27 voor dezelfde referentieperiode.
29. Voor grensoverschrijdende samenwerking zal steun worden verleend aan de regio's van NUTS-niveau 3 van de Unie aan alle interne en externe landgrenzen, en aan alle aan zee grenzen gelegen regio's van NUTS-niveau 3 van de Unie die maximaal 150 km van elkaar verwijderd zijn, behoudens eventuele aanpassingen die nodig zijn om te zorgen voor samenhang en continuïteit van gebieden van samenwerkingsprogramma's die voor de programmeringsperiode 2007-2013 zijn vastgesteld.
30. Voor transnationale samenwerking stelt de Commissie de lijst vast van transnationale gebieden die steun kunnen ontvangen. De gebieden worden ingedeeld naar samenwerkings-programma en omvatten regio's van NUTS-niveau 2. Daarbij wordt gezorgd voor de continuïteit van deze samenwerking in grotere coherente gebieden op basis van vroegere programma's.
31. Voor interregionale samenwerking bestrijkt de steun uit het EFRO het gehele grondgebied van de Unie.
32. Op verzoek van een lidstaat worden regio's van NUTS-niveau 2 die bij Verordening (EU) nr. 31/2011 van de Commissie van 17 januari 2011 zijn samengevoegd, met als resultaat dat de toepassing van de gewijzigde NUTS-indeling de status van de subsidiabiliteitscategorie van een of meer van de betrokken regio's wijzigt, ondergebracht in de categorie die op het niveau van de gewijzigde NUTS-regio is vastgesteld.

Toewijzingsmethode

Toewijzingsmethode voor minder ontwikkelde regio's

33. Het specifieke niveau van de toewijzingen voor elke lidstaat wordt bepaald met behulp van een objectieve methode en wordt als volgt berekend:

De toewijzing voor elke lidstaat is de som van de toewijzingen voor elk van zijn in aanmerking komende regio's, en wordt als volgt berekend:

  - (i) er wordt een absoluut bedrag (in euro's) bepaald door vermenigvuldiging van de bevolking van de betrokken regio met het verschil tussen het bbp per inwoner van die regio, uitgedrukt in koopkrachtpariteiten, en het gemiddelde bbp per inwoner van de EU-27;
  - (ii) op het bovengenoemde absolute bedrag wordt een percentage toegepast om de financiële toewijzing voor de betrokken regio te bepalen; dat percentage wordt naargelang van de relatieve welvaart, uitgedrukt in koopkrachtpariteiten, ten opzichte van het gemiddelde van de EU-27, van de lidstaat waar de in aanmerking komende regio ligt, als volgt gedifferentieerd:
    - voor regio's in lidstaten waarvan het niveau van het bni per inwoner minder dan 82% van het EU-gemiddelde bedraagt: 3,15%
    - voor regio's in lidstaten waarvan het niveau van het bni per inwoner tussen 82% en 99% van het EU-gemiddelde bedraagt: 2,70%
    - voor regio's in lidstaten waarvan het niveau van het bni per inwoner meer dan 99% van het EU-gemiddelde bedraagt: 1,65%;
  - (iii) aan het met stap ii) verkregen bedrag wordt, in voorkomend geval, een bedrag toegevoegd dat resulteert uit de toewijzing van een extra bedrag van 1 300 EUR per werkloze per jaar dat geldt voor het aantal werklozen in die regio boven het aantal werklozen dat de regio zou tellen indien zij het gemiddelde werkloosheidspercentage van alle minder ontwikkelde regio's van de Unie zou hebben;
  - (iv) er komt geen stadspremie.
34. Het resultaat van de toepassing van deze methode is aan plafonnering onderworpen.

Toewijzingsmethode voor overgangsregio's

35. Het specifieke niveau van de toewijzingen voor elke lidstaat wordt bepaald met behulp van een objectieve methode en wordt als volgt berekend:

De toewijzing voor elke lidstaat is de som van de toewijzingen voor elk van zijn in aanmerking komende regio's, en wordt als volgt berekend:

- (i) bepaling van de theoretische minimum- en maximumsteunintensiteit voor elke in aanmerking komende overgangsregio. Het minimumniveau van de steun wordt bepaald door de gemiddelde steunintensiteit per inwoner per lidstaat vóór de toewijzing van het regionale vangnet van 60% aan de meer ontwikkelde regio's van die lidstaat. Het maximumniveau van de steun heeft betrekking op een theoretische regio met een bbp per inwoner van 75% van het EU-27 gemiddelde en wordt berekend volgens de in punt 33, onder i) en ii), beschreven methode. Van het volgens die methode verkregen bedrag wordt 40% meegeteld;
  - (ii) de berekening van initiële regionale toewijzingen, rekening houdend met het regionale bbp per inwoner door een lineaire interpolatie van de relatieve welvaart van de regio ten opzichte van de EU-27;
  - (iii) aan het met stap ii) verkregen bedrag wordt, indien van toepassing, een bedrag toegevoegd dat resulteert uit de toewijzing van een extrabedrag van 1 100 EUR per werkloze per jaar, van toepassing op het aantal werklozen in die regio boven het aantal werklozen dat de regio zou tellen indien zij het gemiddelde werkloosheidspercentage van alle minder ontwikkelde regio's van de Unie zou hebben;
  - (iv) er komt geen stadspremie.
36. Het resultaat van de toepassing van deze methode is aan plafonnering onderworpen.

Toewijzingsmethode voor meer ontwikkelde regio's

37. De totale initiële theoretische toewijzing van financiële middelen wordt verkregen door de gemiddelde steunintensiteit per inwoner en per jaar van 19,8 EUR te vermenigvuldigen met de in aanmerking komende bevolking.
38. Het aandeel van elke betrokken lidstaat is de som van de aandelen van zijn in aanmerking komende regio's, die worden bepaald volgens de onderstaande criteria, gewogen zoals vermeld:
- totale regionale bevolking (weging 25%),
  - aantal werklozen in regio's van NUTS-niveau 2 met een werkloosheidspercentage boven het gemiddelde van alle meer ontwikkelde regio's (weging 20%),
  - toe te voegen werkgelegenheid om het Europa 2020-streefcijfer van 75% voor het regionale werkgelegenheidspeil (leeftijdsgroep 20-64) te halen (weging 20%),
  - aantal mensen in de leeftijdsgroep 30-34 met een tertiaire opleiding dat moet worden bijgeteld om het Europa 2020-streefcijfer van 40% te halen (weging 12,5%),
  - aantal vroegtijdige schoolverlaters in de leeftijdsgroep 18-24 dat in mindering moet worden gebracht om het Europa 2020-streefcijfer van 10% te halen (weging 12,5%),
  - verschil tussen het waargenomen bbp van de regio (in KKS) en het theoretische regionale bbp indien de regio hetzelfde bbp per inwoner zou hebben als de meest welvarende regio van NUTS-niveau 2 (weging 7,5%),
  - bevolking van regio's van NUTS-niveau 3 met een bevolkingsdichtheid van minder dan 12,5 inwoners per km² (weging 2,5%).
- Er komt geen stadspremie.

Toewijzingsmethode voor het Cohesiefonds

39. De theoretische totale toewijzing wordt verkregen door de gemiddelde steunintensiteit per inwoner van 48 EUR te vermenigvuldigen met de in aanmerking komende bevolking. De toewijzing uit deze theoretische totale toewijzing waarop iedere in aanmerking komende lidstaat a priori recht heeft, komt overeen met een percentage dat is gebaseerd op zijn bevolking, oppervlakte en nationale welvaart, en dat is verkregen door toepassing van de volgende stappen:
- (i) er wordt een rekenkundig gemiddelde berekend van het aandeel van de bevolking en de oppervlakte van de betrokken lidstaat in de totale bevolking en oppervlakte van alle in aanmerking komende lidstaten. Indien evenwel het aandeel van een lidstaat in de totale bevolking zijn aandeel in de totale oppervlakte met een factor 5 of meer overschrijdt, dat wil zeggen indien die lidstaat een uiterst hoge bevolkingsdichtheid heeft, wordt voor deze stap alleen rekening gehouden met het aandeel in de totale bevolking;
  - (ii) op de aldus verkregen percentages wordt een coëfficiënt toegepast gelijk aan een derde van het percentage waarmee het bni per inwoner (KKS) van de betrokken lidstaat voor de betrokken periode 2008-2010 boven of onder het gemiddelde bni per inwoner van alle in aanmerking komende lidstaten ligt (welk gemiddelde wordt weergegeven als 100%).
40. Gezien de aanzienlijke behoeften op het gebied van vervoers- en milieu-infrastructuur van de lidstaten die op of na 1 mei 2004 tot de Unie zijn toegetreden, wordt hun aandeel in het Cohesiefonds bepaald op een derde van de gemiddeld gedurende die periode ontvangen totale uiteindelijke financiële toewijzing na plafonnering (structuurfondsen en Cohesiefonds tezamen).
41. De lidstaten die in de periode 2007-2013 volledig in aanmerking komen voor financiering uit het Cohesiefonds, maar waarvan het nominale bni per inwoner meer bedraagt dan 90% van het gemiddelde bni per inwoner van de EU-27, ontvangen bij wijze van bijzondere overgangsmaatregel steun uit het Cohesiefonds. Deze overgangssteun bedraagt 48 EUR per inwoner in 2014 en zal tussen nu en eind 2020 geleidelijk worden afgebouwd.
42. Het resultaat van de toepassing van deze methode is aan plafonnering onderworpen.

Toewijzingsmethode voor "Europese territoriale samenwerking"

43. De toewijzing van middelen per lidstaat voor grensoverschrijdende en transnationale samenwerking is gelijk aan de gewogen som van het aandeel in de bevolking van de grens-regio's en van het aandeel in de totale bevolking van elke lidstaat. Het gewicht wordt bepaald door de respectieve aandelen van de grensoverschrijdende en de transnationale dimensie. Het aandeel van de grensoverschrijdende en de transnationale samenwerking is respectievelijk 77,9% en 22,1%.

Toewijzingsmethode voor ultraperifere regio's, dunbevolkte regio's en eilanden

44. Ultraperifere regio's en noordelijke dunbevolkte regio's van NUTS-niveau 2 ontvangen een extra speciale toewijzing met een steunintensiteit van 30 EUR per inwoner per jaar. De toewijzing zal per regio en per lidstaat naar rato van de totale bevolking van die regio's worden verstrekt. Er moet rekening worden gehouden met de speciale situatie van eiland-gebieden.

Plafonnering

45. In een streven naar passende concentratie van middelen uit het cohesiefonds op de minst ontwikkelde regio's en lidstaten, en naar verkleining van de verschillen in de gemiddelde steunintensiteit per inwoner, wordt het plafond voor overdrachten aan elke afzonderlijke lidstaat bepaald op 2,35% van het bbp. De plafonnering wordt op jaarbasis toegepast en zal, indien van toepassing, alle overdrachten aan de betrokken lidstaat (behalve voor de meer ontwikkelde regio's en "Europese territoriale samenwerking") evenredig verminderen om uit te komen op de maximumoverdracht. Voor de lidstaten die voor 2013 tot de Unie zijn toegetreden en waarvan de gemiddelde reële bbp-groei in 2008-2010 kleiner was dan -1%, wordt het plafond voor overdrachten verhoogd met 10%, hetgeen leidt tot een plafonnering van 2,59%.
46. Gelet op de huidige economische omstandigheden mogen de plafonneringsregels er niet toe leiden dat de nationale toewijzingen hoger zijn dan 110% van hun niveau in reële termen voor de periode 2007-2013.

Vangnetten

47. Voor alle regio's met in de periode 2007-2013 een bbp per inwoner van minder dan 75% van het gemiddelde van de EU-25, maar met een bbp per inwoner van meer dan 75% van het gemiddelde van de EU-27, bedraagt het minimumsteunniveau in 2014-2020 in het kader van de doelstelling "investeren in groei en werkgelegenheid" jaarlijks 60% van hun vroegere indicatieve gemiddelde jaarlijkse toewijzing in het kader van de convergentietoewijzing, zoals berekend door de Commissie binnen het meerjarig financieel kader 2007-2013.
48. De totale toewijzing (Cohesiefonds en structuurfondsen) voor een lidstaat belooft minimaal 55% van zijn individuele totale toewijzing voor 2007-2013. De aanpassingen die nodig zijn om aan dit voorschrift te voldoen, worden evenredig toegepast op de toewijzingen van het Cohesiefonds en de structuurfondsen, met uitzondering van de toewijzingen in het kader van de doelstelling "Europese territoriale samenwerking".
49. Geen overgangsregio mag minder ontvangen dan zij ontvangen zou hebben als zij een meer ontwikkelde regio zou zijn geweest. Voor het bepalen van het niveau van deze minimum-toewijzing zal de toewijzingsmethode voor meer ontwikkelde regio's worden toegepast op alle regio's met een bbp per inwoner van ten minste 75% van het EU-27-gemiddelde.

Andere bepalingen inzake de speciale toewijzing

50. De economische crisis in de eurozone heeft een aantal lidstaten in bijzondere mate getroffen, met rechtstreekse gevolgen op het welvaartsniveau aldaar. Om die situatie te verhelpen en in die lidstaten groei en banencreatie te stimuleren, zullen de structuurfondsen in de volgende extra toewijzingen voorzien: 1,375 miljard EUR voor de meer ontwikkelde regio's van Griekenland; 1,0 miljard EUR voor Portugal, als volgt verdeeld: 450 miljoen EUR voor de meer ontwikkelde regio's, waarvan 150 miljoen EUR voor Madeira, 75 miljoen EUR voor de overgangsregio en 475 miljoen EUR voor de minder ontwikkelde regio's; 100 miljoen EUR voor de Ierse regio Border, Midland and Western; 1,824 miljard EUR voor Spanje, waarvan 500 miljoen EUR voor Extremadura; en 1,5 miljard EUR voor de minder ontwikkelde regio's van Italië, waarvan 500 miljoen EUR voor de niet-stedelijke gebieden.
51. Om rekening te houden met de moeilijke situatie van eiland-lidstaten en van bepaalde perifeer gelegen delen van de Europese Unie, ontvangen Malta en Cyprus na toepassing van punt 48 een bijkomend bedrag van respectievelijk 200 miljoen EUR en 150 miljoen EUR in het kader van de doelstelling "investeren in groei en werkgelegenheid", dat als volgt wordt verdeeld: een derde voor het Cohesiefonds en twee derde voor de structuurfondsen. Ceuta en Melilla krijgen bijkomend een bedrag van 50 miljoen EUR uit de structuurfondsen toegewezen. De perifere regio Mayotte krijgt een totaal bedrag van 200 miljoen EUR uit de structuur-fondsen toegewezen.
52. Om het bepaalde regio's gemakkelijker te maken zich aan te passen aan hetzij veranderingen in hun status, hetzij de langdurige gevolgen van recente ontwikkelingen in hun economie worden de volgende bedragen toegewezen: België (133 miljoen EUR, waarvan 66,5 miljoen EUR voor Limburg en 66,5 miljoen EUR voor Wallonië), Duitsland (710 miljoen EUR, waarvan 510 miljoen EUR voor de voormalige convergentieregio's en 200 miljoen EUR voor Leipzig). Onverminderd punt 45 krijgen de minder ontwikkelde regio's van Hongarije een extra bedrag van 1,560 miljard EUR, de minder ontwikkelde regio's van Tsjechië een extra bedrag van 900 miljoen EUR (waarvan 300 miljoen EUR zal worden overgedragen uit de toewijzing voor plattelandsontwikkeling van Tsjechië) en de minder ontwikkelde regio van Slovenië een extra bedrag van 75 miljoen EUR uit de structuurfondsen.
53. Aan het PEACE-programma wordt in totaal 150 miljoen EUR toegewezen.

Herzieningsclausule

54. Om rekening te houden met de bijzonder moeilijke situatie van Griekenland en andere landen die onder de crisis te lijden hebben, zal de Commissie in 2016 de totale toewijzingen die voor de doelstelling "investeren in groei en werkgelegenheid" in het kader van het cohesiebeleid 2017-2020 aan alle lidstaten zijn gedaan, opnieuw bezien en de in de punten 33 tot en met 49 omschreven toewijzingsmethode toepassen, op basis van de meest recente statistische gegevens die op dat tijdstip beschikbaar zijn en van de vergelijking tussen het voor de periode 2014-2015 geconstateerde gecumuleerd nationaal bbp en het in 2012 geraamde gecumuleerd nationaal bbp. Zij past deze totale toewijzingen aan telkens wanneer er een gecumuleerde afwijking is van meer dan +/-5%. Het totale netto-effect van de aanpassing mag niet meer bedragen dan 4 miljard EUR. De vereiste aanpassing wordt in gelijke delen gespreid over de jaren 2017-2020 en het desbetreffende plafond van het financieel kader wordt dien-overeenkomst gewijzigd.

Medefinancieringspercentages

55. Het medefinancieringspercentage van elke prioritaire as van operationele programma's voor de doelstelling "investeren in groei en werkgelegenheid" bedraagt niet meer dan:
- (a) 85% voor het Cohesiefonds;
  - (b) 85% voor de minder ontwikkelde regio's van de lidstaten met een gemiddeld bbp per inwoner voor de periode 2007-2009 van minder dan 85% van het gemiddelde van de EU-27 voor dezelfde periode, en voor de ultraperifere gebieden;
  - (c) 80% voor de minder ontwikkelde regio's van andere lidstaten dan bedoeld onder b) die op 1 januari 2014 in aanmerking komen voor de overgangsregeling van het Cohesie-fonds;
  - (d) 80% voor de minder ontwikkelde regio's van de andere lidstaten dan bedoeld onder b) en c) en voor alle regio's met een bbp per inwoner voor de periode 2007-2013 van minder dan 75% van het gemiddelde van de EU-25 voor de referentieperiode, maar met een bbp per inwoner van meer dan 75% van het gemiddelde bbp van de EU-27, alsmede voor regio's als gedefinieerd in artikel 8, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1083/2006 die overgangssteun ontvangen voor de periode 2007-2013;
  - (e) 60% voor de andere overgangsregio's dan de onder d) bedoelde;
  - (f) 50% voor de andere meer ontwikkelde regio's dan de onder d) bedoelde.

Het medefinancieringspercentage van elke prioritaire as van operationele programma's voor de doelstelling "Europese territoriale samenwerking" bedraagt niet meer dan 85%. Voor programma's waaraan minstens één minder ontwikkelde regio deelneemt, kan het medefinancieringspercentage voor de doelstelling "Europese territoriale samenwerking" worden verhoogd tot 85%.

Het medefinancieringspercentage van de aanvullende toewijzing voor de in artikel 349 van het Verdrag bedoelde ultraperifere gebieden en de regio's van NUTS-niveau 2 die aan de criteria in artikel 2 van Protocol nr. 6 bij het Verdrag betreffende de toetreding van Finland, Oostenrijk en Zweden voldoen, bedraagt ten hoogste 50%.

56. Verhoging van betalingen voor lidstaten met tijdelijke begrotingsproblemen.
- Een hoger medefinancieringspercentage (10 procentpunten hoger) kan worden toegepast wanneer een lidstaat financiële bijstand ontvangt op grond van artikel 136 of artikel 143 VWEU, zodat de nationale begrotingen in tijden van begrotingsconsolidatie minder onder druk komen te staan, terwijl de EU-financiering in totaal op hetzelfde niveau blijft. Voor deze lidstaten blijft deze regel van toepassing tot en met 2016. Dan wordt hij opnieuw beoordeeld in het kader van de in punt 54 bedoelde herziening.

Regionale steunmaatregelen

57. Regionale steunmaatregelen van overheidswege mogen niet leiden tot concurrentievervalsing. De Europese Raad moedigt de Commissie aan om snel werk te maken van de aanneming van de herziene richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen die zij heeft voorgesteld. In dat verband zal de Commissie erop toezien dat de lidstaten kunnen inspelen op de bijzondere situatie van regio's die aan convergentieregio's grenzen.

STEUN VOOR DE MEEST HULPBEHOEVENDEN

58. De steun voor de meest hulpbehoevenden bedraagt 2 500 miljoen EUR voor de periode 2014-2020 en komt uit de toewijzing voor het ESF.

JONGERENWERKGELEGENHEIDSINITIATIEF

59. De Europese Raad heeft bij verschillende gelegenheden onderstreept dat de hoogste prioriteit moet worden gegeven aan de bevordering van de jongerenwerkgelegenheid. De Europese Raad heeft in januari 2012 een speciale bijeenkomst aan dat thema gewijd en heeft er sterk de nadruk op gelegd in het Pact voor groei en banen. Hij verwacht dat de Raad spoedig de aanbeveling tot invoering van een jongerengarantie zal aannemen. Hij verzoekt de Commissie in de komende weken het kwaliteitskader voor stages te voltooien, de Alliantie voor leerling-plaatsen tot stand te brengen en voorstellen voor een nieuwe EURES-verordening in te dienen. De EU-begroting moet worden ingezet ter ondersteuning van deze inspanningen. De Europese Raad is zich bewust van de bijzonder moeilijke situatie van jongeren in bepaalde regio's en heeft daarom besloten een jongerenwerkgelegenheidsinitiatief tot stand te brengen als aanvulling op en versterking van de zeer aanzienlijke steun die reeds wordt verleend via de structuurfondsen van de EU. Het initiatief staat open voor alle regio's (NUTS-niveau 2) met een jongerenwerkloosheidsgraad van meer dan 25%. Het dient ter ondersteuning van maatregelen die zijn omschreven in het werkgelegenheidspakket voor jongeren dat in december 2012 door de Commissie is voorgesteld, en in het bijzonder ter ondersteuning van de jongerengarantie nadat die is vastgesteld. De steun voor het initiatief belooft 6 000 miljoen EUR voor de periode 2014-2020.
60. Daarvan is 3 000 miljoen EUR afkomstig van gerichte investeringen van het Europees Sociaal Fonds (ESF) in de regio's van NUTS-niveau 2 die in aanmerking komen, naar evenredigheid van het aantal werkloze jongeren in die regio's, en 3 000 miljoen EUR van een specifiek begrotingsonderdeel Jongerenwerkgelegenheid onder subrubriek 1b. Welke werkloze jongeren en welke aantallen in aanmerking komen, zal worden bepaald op basis van de cijfers van de Unie voor 2012. Voor elke inbreng van het ESF in de subsidiabele regio zal een equivalent bedrag worden toegevoegd uit het specifieke begrotingsonderdeel. Dit equivalent bedrag is niet onderworpen aan de plafonneringsregels van de punten 45 en 46.

RUBRIEK 2 - DUURZAME GROEI: NATUURLIJKE HULPBRONNEN

61. Doel van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) is de productiviteit van de landbouw te vergroten door de technische vooruitgang te bevorderen en door zowel de rationele ontwikkeling van de landbouwproductie als een optimaal gebruik van de productiefactoren, met name de arbeidskrachten, te bewerkstelligen, en de landbouwers zodoende een redelijke levensstandaard te garanderen, meer bepaald door het hoofdelijk inkomen van in de landbouw werkzame personen te verhogen, de markten te stabiliseren, en een voldoende aanbod en redelijke prijzen bij de levering aan de consument te garanderen. Er dient rekening te worden gehouden met de maatschappelijke structuur van de landbouw en met de structurele en natuurlijke ongelijkheid tussen de verschillende landbouwgebieden.
62. Tegen die achtergrond moeten de hervormingen 1) een levensvatbare voedselproductie; 2) een duurzaam beheer van de natuurlijke hulpbronnen en klimaatactie; en 3) een evenwichtige territoriale ontwikkeling garanderen. Voorts moet het GLB volledig aansluiten bij de doelen van de Europa 2020-strategie, met name bij het doel van duurzame groei, met volledige inachtneming van de in het Verdrag neergelegde doelstellingen van dit beleid.
63. De vastleggingskredieten voor deze rubriek, die landbouw, plattelandontwikkeling, visserij en een nieuw financieel instrument voor het milieu en klimaatactie omvat, zullen niet meer bedragen dan 373 179 miljoen EUR, waarvan 277 851 miljoen EUR zal worden toegewezen aan marktgerelateerde uitgaven en rechtstreekse betalingen:

DUURZAME GROEI: NATUURLIJKE HULPBRONNEN						
(miljoen EUR - prijzen van 2011)						
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
55 883	55 060	54 261	53 448	52 466	51 503	50 558
waarvan: marktgerelateerde uitgaven en rechtstreekse betalingen						
41 585	40 989	40 421	39 837	39 079	38 335	37 605

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid voor de periode 2014-2020 behoudt een tweepijler-structuur:

- Onder de eerste pijler wordt rechtstreekse steun verleend aan de landbouwers en worden marktmaatregelen gefinancierd. Rechtstreekse steun en marktmaatregelen worden volledig en uitsluitend gefinancierd uit de Uniebegroting zodat de toepassing van een gemeenschappelijk beleid in de hele eengemaakte markt is gewaarborgd, met het geïntegreerd beheers- en controlesysteem (GBCS).
- De tweede pijler van het GLB zal specifieke collectieve milieugoederen leveren, het concurrentievermogen van de land- en bosbouwsector verbeteren en de diversificatie van de economische activiteit en de levenskwaliteit in plattelandsgebieden, met inbegrip van regio's met specifieke problemen, bevorderen. De maatregelen in het kader van de tweede pijler zullen overeenkomstig punt 73 door de lidstaten worden mede-gefinancierd, hetgeen ertoe bijdraagt dat de onderliggende doelstellingen worden bereikt en waardoor het hefboomeffect van het plattelandsbeleid wordt versterkt.

Pijler I

Hoogte van en model voor de verdeling van rechtstreekse steun - nadere gegevens over de convergentie in alle lidstaten

64. Met het oog op aanpassing van het totale uitgavniveau in rubriek 2 wordt, met inachtneming van het beginsel van de geleidelijke invoering van rechtstreekse betalingen zoals vastgelegd in de toetredingsverdragen, het EU gemiddelde van de rechtstreekse betalingen in lopende prijzen per hectare over de periode verminderd. De rechtstreekse steun zal billijker worden verdeeld over de lidstaten, rekening houdend met de bestaande verschillen wat lonen, koopkracht, output van de landbouwsector en inputkosten betreft, door geleidelijk minder uit te gaan van bedragen uit het verleden en door oog te houden voor het algemene kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de begroting van de Unie. Bij de globale toewijzing van steun van het GLB moet rekening worden gehouden met specifieke omstandigheden zoals landbouwarealen met een hoge toegevoegde waarde en gevallen waarin de gevolgen van de convergentie onevenredig zwaar zijn.

Voor alle lidstaten met rechtstreekse betalingen per hectare die minder dan 90% van het EU gemiddelde bedragen, wordt in de komende periode een derde van het verschil tussen het huidige niveau van hun rechtstreekse betalingen en 90% van het EU-gemiddelde weggewerkt. Alle lidstaten dienen in 2020 evenwel minstens het niveau van 196 EUR in lopende prijzen per hectare te bereiken. Deze convergentie zal worden gefinancierd door alle lidstaten met rechtstreekse betalingen boven het EU-gemiddelde, naar rato van hun afstand tot het EU gemiddelde. Dat proces zal geleidelijk worden uitgevoerd, over een periode van 6 jaar, van begrotingsjaar 2015 tot en met begrotingsjaar 2020.

Plafonnering van de steun voor grote landbouwbedrijven

65. De rechtstreekse betalingen voor grote ontvangers worden door de lidstaten op vrijwillige basis geplafonneerd.

Methode voor financiële discipline

66. Om ervoor te zorgen dat de bedragen voor de financiering van het GLB voldoen aan de jaarlijkse maxima die in het meerjarig financieel kader vastgesteld zijn, moet het mechanisme voor financiële discipline dat thans is neergelegd in artikel 11 van Verordening 73/2009, en dat voorziet in aanpassing van het niveau van de rechtstreekse steun wanneer volgens de prognoses het submaximum van rubriek 2 in een bepaald begrotingsjaar wordt overschreden, behouden blijven, maar zonder de veiligheidsmarge van 300 miljoen EUR.

Vergroening van de rechtstreekse betalingen

67. De algehele milieuprestatie van het GLB zal worden verbeterd door vergroening van de rechtstreekse betalingen in de vorm van bepaalde door alle landbouwers toe te passen klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, die moeten worden omschreven in de verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van voorschriften voor rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van de steunregelingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, waarbij onnodige administratieve lasten worden voorkomen. Om deze praktijken te financieren, zullen de lidstaten 30% van het jaarlijkse nationale plafond gebruiken, waarbij zij over een duidelijk omschreven flexibiliteit met betrekking tot de keuze van gelijkwaardige vergroeningsmaatregelen beschikken. De vereiste om op elk landbouw-bedrijf een ecologisch aandachtsgebied te hebben, zal zodanig worden toegepast dat het betrokken bouwland niet uit productie moet worden genomen en dat ongerechtvaardigde inkomensverliezen voor de landbouwers worden voorkomen.

Flexibiliteit tussen de pijlers

68. De lidstaten kunnen besluiten om ten hoogste 15% van hun in bijlage II bij de verordening rechtstreekse betalingen vermelde jaarlijkse nationale maxima voor de kalenderjaren 2014 tot en met 2019 beschikbaar te stellen als aanvullende steun voor maatregelen in het kader van plattelandsontwikkelingsprogramma's die uit het Elfpo worden gefinancierd. Het desbetreffende bedrag is daardoor niet meer beschikbaar voor de toekenning van rechtstreekse betalingen.
69. De lidstaten kunnen besluiten om ten hoogste 15% van het bedrag dat is toegewezen voor steun voor maatregelen in het kader van plattelandsontwikkelingsprogramma's die in de periode 2015-2020 uit het Elfpo worden gefinancierd, beschikbaar te stellen als rechtstreekse betalingen in het kader van de verordening rechtstreekse betalingen. Lidstaten met rechtstreekse betalingen per hectare die minder dan 90% van het EU-gemiddelde bedragen, kunnen besluiten om nog eens 10% van het bedrag dat is toegewezen voor steun voor maatregelen in het kader van plattelandsontwikkelingsprogramma's beschikbaar te stellen als rechtstreekse betalingen. Het desbetreffende bedrag is daardoor niet meer beschikbaar voor steun-maatregelen in het kader van plattelandsontwikkelingsprogramma's.

Pijler II

Beginselen voor de verdeling van de steun voor plattelandsontwikkeling

70. De steun voor plattelandsontwikkeling zal over de lidstaten worden verdeeld op basis van objectieve criteria en prestaties uit het verleden, rekening houdend met de doelstellingen van plattelandsontwikkeling en met oog voor het algemene kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de begroting van de Unie.
71. Het totale bedrag van de steun voor plattelandsontwikkeling zal 84 936 miljoen EUR bedragen. De jaarlijkse verdeling ervan wordt vastgesteld door het Europees Parlement en de Raad. De bedragen voor de individuele lidstaten zullen worden aangepast om rekening te houden met het bepaalde in de punten 68 en 69.
72. De verdeling van het totale bedrag voor plattelandsontwikkeling over de lidstaten zal gebaseerd zijn op objectieve criteria en prestaties uit het verleden.

Voor een beperkt aantal lidstaten die af te rekenen hebben met bijzondere structurele uitdagingen in hun landbouwsector of die zwaar hebben geïnvesteerd in een doeltreffend kader voor de uitvoering van uitgaven van pijler II, worden de volgende extra toewijzingen gedaan: Oostenrijk (700 miljoen EUR), Frankrijk (1 000 miljoen EUR), Ierland (100 miljoen EUR), Italië (1 500 miljoen EUR), Luxemburg (20 miljoen EUR), Malta (32 miljoen EUR), Litouwen (100 miljoen EUR), Letland (67 miljoen EUR), Estland (50 miljoen EUR), Zweden (150 miljoen EUR), Portugal (500 miljoen EUR), Cyprus (7 miljoen EUR), Spanje (500 miljoen EUR), België (80 miljoen EUR), Slovenië (150 miljoen EUR) en Finland (600 miljoen EUR). Voor de lidstaten die financiële bijstand krijgen overeenkomstig de artikelen 136 en 143 VWEU, zal voor deze extra toewijzing een medefinancieringspercentage van 100% gelden. Deze regel blijft voor deze lidstaten van toepassing tot 2016, en wordt in dat jaar opnieuw bekeken.

Medefinancieringspercentages voor de steun voor plattelandsontwikkeling

73. In de plattelandsontwikkelingsprogramma's wordt één percentage voor de Elfpo-bijdrage vastgesteld dat op alle maatregelen van toepassing is. Waar van toepassing wordt een afzonderlijk percentage voor de Elfpo-bijdrage vastgesteld voor de minder ontwikkelde regio's, overgangsregio's en voor de ultraperifere gebieden en de kleinere eilanden in de Egeïsche Zee in de zin van Verordening (EEG) nr. 2019/93. De Elfpo-maximumbijdrage bedraagt:
- 75% van de subsidiabele overheidsuitgaven in de minder ontwikkelde regio's en in de ultraperifere gebieden en de kleinere eilanden in de Egeïsche Zee in de zin van Verordening (EEG) nr. 2019/93;
  - 75% van de subsidiabele overheidsuitgaven voor alle regio's met een bbp per inwoner voor de periode 2007-2013 van minder dan 75% van het gemiddelde van de EU-25 voor de referentieperiode, maar met een bbp per inwoner van meer dan 75% van het gemiddelde bbp van de EU-27;
  - 63% van de subsidiabele overheidsuitgaven voor andere overgangsregio's dan de in het vorige streepje vermelde;
  - 53% van de subsidiabele overheidsuitgaven in de overige regio's;
  - 75% voor acties die bijdragen tot de doelstellingen milieu, klimaatmitigatie en adaptatie;
  - 100% voor de in punt 68 bedoelde bedragen die van de eerste pijler naar de tweede pijler worden overgeheveld als aanvullende steun voor maatregelen in het kader van plattelandsontwikkeling.

De Elfpo-minimumbijdrage bedraagt 20%. Andere Elfpo-maximumbijdragen voor specifieke maatregelen zullen worden vastgesteld in de Verordening inzake steun voor plattelands-ontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo).

Een hoger medefinancieringspercentage (10 procentpunt meer) kan worden toegepast voor lidstaten die financiële steun ontvangen overeenkomstig de artikelen 136 en 143 VWEU, waardoor de nationale begrotingen minder onder druk komen te staan in deze periode van begrotingsconsolidatie, en het totale niveau van EU-financiering tegelijk gehandhaafd blijft. Deze regel blijft voor deze lidstaten van toepassing tot 2016, en wordt in dat jaar opnieuw bekeken in het kader van de in punt 54 bedoelde herziening.

* * *

74. De financiering in het kader van rubriek 2 zal ook dienen ter ondersteuning van het gemeenschappelijk visserijbeleid en het geïntegreerd maritiem beleid, met name via het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en via kredieten voor de internationale dimensie van het GVB, alsmede van activiteiten op klimaat- en milieugebied via het programma voor het milieu en klimaatactie (LIFE).

Een nieuwe reserve voor crisissituaties in de landbouwsector

75. Een nieuwe reserve voor crisissituaties in de landbouwsector, die moet voorzien in bijstand bij grote crises die de landbouwproductie of -distributie treffen, zal in rubriek 2 worden opgenomen, voor een bedrag van 2 800 miljoen EUR. De reserve zal worden gevormd door aan het begin van elk jaar met het mechanisme voor financiële discipline een reductie op de rechtstreekse betalingen toe te passen. Het bedrag van de reserve zal rechtstreeks in de jaarlijkse begroting worden opgenomen, en indien het niet voor crisismaatregelen beschikbaar wordt gesteld, als rechtstreekse betalingen worden terugbetaald.

BEPALINGEN DIE RELEVANT ZIJN VOOR HET EFRO, HET ESF, HET COHESIE-FONDS, HET ELFPO EN HET EMVF

Gemeenschappelijk strategisch kader

76. Met het oog op een maximale effectiviteit en synergie zullen de structuurfondsen en het Cohesiefonds samen met het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (Elfpo) en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij (EMVF) in een gemeenschappelijk strategisch kader worden ondergebracht. Hiertoe wordt een lijst opgesteld van thematische doelstellingen die aansluiten bij de Europa 2020-strategie.

Macro-economische conditionaliteit

77. Wanneer een nauwere band tussen het cohesiebeleid en het economisch bestuur van de Unie tot stand wordt gebracht, wordt daarmee gewaarborgd dat de doeltreffendheid van de uitgaven in het kader van de fondsen van het gemeenschappelijk strategisch kader (GSK) stoelt op gezond economisch beleid en dat de GSK-fondsen zo nodig kunnen worden herbestemd om het hoofd te bieden aan de economische problemen waarmee een land te kampen heeft. Om deze reden zal in de GSK-verordening worden voorzien in een geleidelijke macro-economische conditionaliteit.
78. De Commissie kan een lidstaat verzoeken zijn partnerschapscontract en de betrokken programma's te evalueren en wijzigingen daarop voor te stellen wanneer dit nodig is om de uitvoering van relevante aanbevelingen van de Raad te ondersteunen of om het effect van GSK-fondsen op de groei in lidstaten die financiële bijstand van de Unie ontvangen, zo groot mogelijk te maken. Een dergelijk verzoek kan worden gedaan ter ondersteuning van de uitvoering van:
- (a) aanbevelingen in het kader van de globale richtsnoeren voor het economisch beleid;
  - (b) aanbevelingen in verband met werkgelegenheid;
  - (c) specifieke maatregelen ten aanzien van lidstaten van de eurozone overeenkomstig artikel 136, lid 1;
  - (d) aanbevelingen in het kader van de procedure bij buitensporige tekorten;
  - (e) aanbevelingen in het kader van de procedure bij buitensporige onevenwichtigheden;
  - (f) steun van de Unie in het kader van het mechanisme voor financiële ondersteuning op middellange termijn van de betalingsbalansen van de lidstaten;
  - (g) steun van de Unie in het kader van het Europees financieel stabilisatiemechanisme;
  - (h) financiële bijstand in het kader van het Europees stabiliteitsmechanisme.
79. Wanneer een lidstaat nalaat doeltreffend te reageren op een verzoek van de Commissie om zijn partnerschapscontract en de betrokken programma's te evalueren en wijzigingen daarop voor te stellen, kunnen de betalingen geheel of gedeeltelijk worden opgeschort.
80. Wanneer wordt geconcludeerd dat een lidstaat ontoereikende maatregelen heeft genomen in het kader van:
- (a) specifieke maatregelen ten aanzien van lidstaten van de eurozone overeenkomstig artikel 136, lid 1;
  - (b) de procedure bij buitensporige tekorten;
  - (c) de procedure bij macro-economische onevenwichtigheden;
  - (d) een programma in het kader van het mechanisme voor financiële ondersteuning op middellange termijn van de betalingsbalansen van de lidstaten;
  - (e) een programma in het kader van het Europees financieel stabilisatiemechanisme;
  - (f) financiële bijstand in het kader van het Europees stabiliteitsmechanisme;
- worden de vastleggingen en betalingen geheel of gedeeltelijk opgeschort.

81. Het voorstel om vastleggingen op te schorten wordt door de Commissie ingediend en zal worden geacht automatisch door de Raad te zijn vastgesteld, tenzij de Raad een voorstel in die zin binnen één maand met een gekwalificeerde meerderheid van stemmen verwerpt. Het besluit om betalingen op te schorten wordt genomen door de Raad op voorstel van de Commissie. Besluiten over opschortingen zullen proportioneel en doeltreffend zijn, rekening houdend met de economische en sociale omstandigheden van de betrokken lidstaat en het beginsel van gelijke behandeling van lidstaten eerbiedigen, met name wat het effect van de opschorting op de economie van de betrokken lidstaat betreft. Aan het opschorten van vastleggingen dient prioriteit te worden gegeven; betalingen dienen alleen te worden opgeschort wanneer men onmiddellijk wil optreden en in geval van niet-naleving.
82. Voor het opschorten van vastleggingen wordt de methode van "dubbele plafonnering" toegepast.
- (a) plafonnering op ten hoogste 50% van de GSK-fondsen bij het eerste geval van een buitensporigtekortprocedure (BTP) en op ten hoogste 25% van de GSK-fondsen bij het eerste geval van een procedure bij buitensporige onevenwichtigheden (PBO). De opschorting moet geleidelijk oplopen tot ten hoogste 100% van de GSK-fondsen bij een buitensporigtekortprocedure en tot ten hoogste 50% van de GSK-fondsen bij een procedure bij buitensporige onevenwichtigheden, naargelang van de ernst van de inbreuk.
  - (b) plafonnering op ten hoogste 0,5% van het nominale bbp bij een eerste inbreuk op een buitensporigtekortprocedure (BTP) overeenkomstig artikel 21, lid 6, onder b), van de GSK-verordening, en op ten hoogste 0,25% van het nominale bbp bij een eerste inbreuk in het kader van een procedure bij buitensporige onevenwichtigheden (PBO) overeenkomstig artikel 21, lid 6, onder c), van de GSK-verordening. Indien de niet-naleving aanhoudt, dient het percentage van dit aan het bbp gerelateerde maximum geleidelijk te worden verhoogd tot ten hoogste 1% van het nominale bbp bij een verdere inbreuk op een buitensporigtekortprocedure (BTP) overeenkomstig artikel 21, lid 6, onder b), van de GSK-verordening, en tot ten hoogste 0,5% van het nominale bbp bij een verdere inbreuk op een procedure bij buitensporige onevenwichtigheden (PBO) overeenkomstig artikel 21, lid 6, onder c), van de GSK-verordening, naargelang van de ernst van de inbreuk.
83. Onverminderd de regels inzake vrijmaking zal de opschorting van vastleggingen door de Commissie worden beëindigd. Voor betalingen wordt het besluit tot intrekking van de opschorting genomen door de Raad op voorstel van de Commissie. Er worden weer fondsen voor de betrokken lidstaat beschikbaar gemaakt zodra deze de nodige actie onderneemt.
84. Punt 79, is ten aanzien van punt 78, onder a), b), d) en e), en van punt 80, onder b) en c), niet van toepassing op het Verenigd Koninkrijk als gevolg van het aan het VEU en het VWEU gehechte Protocol (nr.15) (zie het verslag "de economische governance in de EU versterken" van de taskforce d.d. 21 oktober 2010).

Prestatiereserve

85. Alle lidstaten stellen een nationale prestatiereserve in voor het doel "investeren in groei en banen" van het cohesiebeleid, en voor het Elfpo en het Efmzv, bestaande uit 7% van hun eigen totale toewijzing, zodat gemakkelijker de nadruk kan worden gelegd op prestaties en het bereiken van de Europa 2020-doelstellingen. De aan een vastlegging verbonden bedragen die jaarlijks worden toegewezen aan een nationale prestatiereserve zijn vrijgesteld van de n+3-vrijmakingsregel zo lang de reserve niet is toegewezen. De toewijzing van de reserve zal gebeuren na de evaluatie van de prestaties in 2019.

Voorfinancieringspercentages

86. De voorfinancieringsbetaling bij de start van een programma waarborgt dat de lidstaat de middelen heeft om begunstigden al vanaf de aanvang van het programma steun te verlenen bij de uitvoering ervan. Derhalve moeten de volgende voorfinancieringspercentages gelden:

De initiële voorfinanciering wordt in tranches uitgekeerd, en wel als volgt:

- (a) in 2014: 1% van het steunbedrag uit de fondsen aan het operationele programma voor de gehele programmeringsperiode en 1,5% van het steunbedrag uit de fondsen aan het operationele programma voor de gehele programmeringsperiode indien een lidstaat sinds 2010 financiële bijstand heeft ontvangen op grond van artikel 122 of artikel 143 van het VWEU, of bijstand heeft ontvangen van de EFSF, of op 31 december 2013 financiële bijstand ontvangt op grond van artikel 136 en artikel 143;
- (b) in 2015: 1% van het steunbedrag uit de fondsen aan het operationele programma voor de gehele programmeringsperiode en 1,5% van het steunbedrag uit de fondsen aan het operationele programma voor de gehele programmeringsperiode indien een lidstaat sinds 2010 financiële bijstand heeft ontvangen op grond van artikel 122 of artikel 143 van het VWEU, of bijstand heeft ontvangen van de EFSF, of op 31 december 2014 financiële bijstand ontvangt op grond van artikel 136 en artikel 143;
- (c) in 2016: 1% van het steunbedrag uit de fondsen aan het operationele programma voor de gehele programmeringsperiode.
Als een operationeel programma in 2015 of later wordt vastgesteld, worden de vroegere tranches in het jaar van vaststelling betaald.

Verdere regelgeving

87. Alle programma's worden onderworpen aan een vrijmakingsprocedure, op basis van het beginsel dat aan een vastlegging verbonden bedragen die niet binnen een periode van n+3 onder een voorfinanciering of een betalingsverzoek vallen, worden vrijgemaakt. Voor Roemenië en Slowakije verzoekt de Europese Raad de Commissie praktische oplossingen te zoeken om het gevaar van automatische vrijmaking van vastgelegde kredieten uit de nationale enveloppe 2007-2013 in te perken, onder meer door de wijziging van Verordening 1083/2006.

Beoordeling

88. Op de in punt 3 bedoelde basis zal de Raad Algemene Zaken om de twee jaar de toepassing en de resultaten van de GSK-fondsen bespreken en een bijdrage leveren tot de algehele beoordeling, tijdens de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad, van alle EU beleids-maatregelen en -instrumenten ten behoeve van groei en banen in de gehele Europese Unie.
89. De Commissie zal projecten met subsidiabele kosten van meer dan 50 miljoen EUR (of 75 miljoen EUR in geval van vervoersprojecten) aan een uitvoeriger beoordeling vooraf onderwerpen om zich ervan te vergewissen dat zij stroken met het partnerschapscontract, bijdragen aan de verwezenlijking van het doel van het programma en vanuit economisch oogpunt gezond zijn.
90. De Commissie en de lidstaten moeten aan het begin van de programmeringsperiode ambitieuze doelen overeenkomen. Die doelen moeten meetbaar zijn en financiële en resultaatsindicatoren omvatten. De Commissie maakt overeenkomstig punt 3 periodiek de balans op van de voortgang met het bereiken van die doelen, en brengt verslag uit aan de Raad en het Europees Parlement. Wanneer aantoonbaar is dat de overeengekomen doelen bij lange na niet worden bereikt, kan de Commissie financiële correcties toepassen.

Toepassing van het concurrentiebeginsel bij het selecteren van de projecten

91. De lidstaten moeten erop toezien dat het selecteren van de projecten geschiedt op grond van procedures en criteria die niet-discriminerend en transparant zijn en volledig stroken met het uniale en het nationale recht, zodat alleen de beste projecten worden uitgekozen.

BTW

92. De btw komt niet in aanmerking voor een bijdrage uit de GSK-fondsen of uit de 10 000 miljoen EUR die uit het Cohesiefonds naar de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen zijn overgedragen. De btw-bedragen zijn daarentegen subsidiabel indien zij niet kunnen worden teruggevorderd krachtens nationaal recht.

RUBRIEK 3 - VEILIGHEID EN BURGERSCHAP

93. De acties onder deze rubriek omvatten een gevarieerde reeks programma's waarin samenwerking op Unieniveau een meerwaarde genereert uit het oogpunt van veiligheid en burgerschap. Zij hebben onder meer betrekking op asiel en migratie, initiatieven inzake buitengrenzen en interne veiligheid en maatregelen op het gebied van justitie. Bijzondere aandacht zal uitgaan naar eilandgemeenschappen die met onevenredig zware migratie-druk te kampen hebben. Onder deze rubriek vallen ook ondersteunende acties voor het bevorderen van deelname van de burgers in de Europese Unie, onder meer via cultuur, taal-verscheidenheid en de creatieve sector. Voorts vallen er maatregelen onder die de volks-gezondheid en de consumentenbescherming moeten bevorderen. Met eenvoudiger programma's zullen de acties op dit terrein voortaan efficiënter en effectiever kunnen worden uitgevoerd.

Het niveau van de vastleggingen voor deze rubriek zal niet hoger zijn dan 15 686 miljoen EUR:

RUBRIEK 3 – VEILIGHEID EN BURGERSCHAP						
(miljoen EUR - prijzen van 2011)						
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2 053	2 075	2 154	2 232	2 312	2 391	2 469

RUBRIEK 4 - EUROPA EN DE WERELD

94. Extern beleid is een belangrijk actieterrein van de Unie; het is binnen het nieuwe institutionele kader van het Verdrag van Lissabon nog versterkt. Het MFK moet een fundament bieden voor het vaste voornemen van de Unie een actievere speler te worden op het wereldtoneel, met regionale en mondiale belangen en taken. Haar financieringsinstrumenten zullen de Unie hechter laten samenwerken met de partners, en haar tot steun zijn om de Uniewaarden buiten de grenzen beter uit te dragen, beleid in verband met de aanpak van wereldwijde problemen uit te stippelen, haar ontwikkelingssamenwerking meer effect te doen sorteren, te investeren in duurzame voorspoed en stabiliteit van de nabuurschapslanden van de EU, het uitbreidings-proces gaande te houden, de Europese solidariteit bij natuur- of door de mens veroorzaakte rampen te versterken, crisissituaties beter te voorkomen en op te lossen, en klimaat-verandering te bestrijden. Op grond van objectieve criteria zal de steun aan partners waar nodig worden aangepast aan hun ontwikkelingssituatie en hun inzet en vorderingen met betrekking tot mensenrechten, democratie, de rechtsstaat en goed bestuur. Hiertoe zullen grotere flexibiliteit in rubriek 4 en efficiëntere toepassing in stelling worden gebracht.

Het niveau van de vastleggingen voor deze rubriek zal niet hoger zijn dan 58 704 miljoen EUR:

RUBRIEK 4 – EUROPA EN DE WERELD						
(miljoen EUR - prijzen van 2011)						
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
7 854	8 083	8 281	8 375	8 553	8 764	8 794

95. Centrale prioriteit voor de lidstaten is dat gevolg wordt gegeven aan de formele toezegging in Unieverband uiterlijk in 2015 gezamenlijk 0,7% van hun bni te besteden aan officiële ontwikkelingshulp, en aldus een beslissende stap in de richting van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling te zetten. Met het oog hierop moet de Europese Unie er daarom naar streven dat in de periode 2014-2020 ten minste 90% van haar totale externe hulp kan worden aangemerkt als officiële ontwikkelingshulp volgens de huidige definitie van de Commissie voor ontwikkelingsbijstand (DAC) van de OESO.

RUBRIEK 5 - ADMINISTRATIE

96. Wil men de overheidsfinanciën op korte, middellange en lange termijn consolideren, dan zullen alle overheden en hun personeel een bijzondere inspanning moeten leveren om efficiënter en effectiever te gaan werken en zich aan te passen aan de veranderende economische context. Voor de uitgaven binnen deze rubriek moet rekening worden gehouden met het vermogen van de instellingen om hun taken uit hoofde van de Verdragen uit te voeren, met de toenemende wettelijke verplichtingen van de Unie en met de volgende uitbreiding van de Unie. Daarnaast dienen de EU-instellingen in staat te blijven een uitermate professionele en geografisch evenwichtige EU-administratie aan te trekken en in stand te houden.
97. Het niveau van de vastleggingen voor deze rubriek zal niet hoger zijn dan 61 629 miljoen EUR:

RUBRIEK 5 – ADMINISTRATIE						
(miljoen EUR - prijzen van 2011)						
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
8 218	8 385	8 589	8 807	9 007	9 206	9 417

98. Binnen dit maximum zal het niveau van de administratieve uitgaven van de instellingen, exclusief de pensioenen en de Europese scholen, niet hoger liggen dan 49 798 miljoen EUR binnen het onderstaande submaximum:

Submaximum administratieve uitgaven (exclusief pensioenen en Europese scholen)						
(miljoen EUR - prijzen van 2011)						
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
6 649	6 791	6 955	7 110	7 278	7 425	7 590

99. Deze maxima omvatten de effecten van de volgende besparingen:
- een vermindering van het personeelsbestand van alle instellingen, organen en agentschappen/bureaus van de Unie en hun diensten met 5% in de periode 2013-2017. Dit wordt gecompenseerd door een verhoging van het aantal arbeidsuren van de personeelsleden zonder salaris aanpassing.
  - verlaging van andere dan personeelsuitgaven, verdere hervormingen van het statuut en andere interne administratieve maatregelen.
  - in het kader van de hervorming van het statuut, zullen de aanpassingen van de salarissen en pensioenen van al het personeel via de salarismethode voor twee jaar worden opgeschort.
  - de hierboven bedoelde besparingen worden volgens een verdeelsleutel gelijkmatig over alle instellingen en de andere organen verdeeld en dit wordt bindend vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord betreffende de begrotingsdiscipline en een goed financieel beheer. Iedere instelling, ieder orgaan of agentschap c.q. bureau dient ramingen van de uitgaven bij de jaarlijkse begrotingsprocedure in te dienen conform bovenstaande richtsnoeren. Ook met de evolutie van de kosten voor pensioenen zal in de hervorming van het Statuut rekening worden gehouden. In het kader van de hervorming van het statuut, zal de solidariteitsheffing opnieuw worden ingevoerd (nieuw percentage 6%) als onderdeel van de hervorming van de salarismethode. Die maatregelen zullen een aanzienlijk effect hebben op de kosten van de pensioenen op middellange en lange termijn.
100. De bovengenoemde maxima zijn kaderstellend voor het medebeslissingsproces waarbij een besluit zal worden genomen over de concrete uitvoering van deze en andere door de Commissie voorgestelde maatregelen (zoals beperkingen in verband met vervroegde pensionering, de verhoging van de pensioenleeftijd en de methode voor het vaststellen van de jaarlijkse aanpassingen).

HORIZONTALE KWESTIES - INSTRUMENTEN BUITEN HET MFK EN FLEXIBILITEIT

101. Ter wille van de transparantie en de begrotingsdiscipline bevat het MFK in de regel alle uitgaven die door de Unie worden gefinancierd. Wegens hun specifieke karakter zullen het flexibiliteitsinstrument, het Solidariteitsfonds, het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering, de reserve voor noodhulp en het Europees Ontwikkelingsfonds echter buiten het MFK vallen.
102. De Unie moet in staat zijn te reageren op uitzonderlijke omstandigheden, van interne of externe aard. Tegelijk moet de behoefte aan flexibiliteit worden afgewogen tegen de vereiste begrotingsdiscipline en het beginsel dat de uitgaven van de Unie, met name het overeengekomen uitgavenniveau, transparant moeten zijn. Daarom wordt het volgende flexibiliteitsinstrument in het MFK ingebouwd: binnen rubriek 2 wordt een nieuwe reserve voor crisis-situaties in de landbouwsector gevormd die moet voorzien in bijstand bij grote crises die de landbouwproductie of distributie treffen.

Flexibiliteitsinstrumenten worden gezien hun aard alleen ingezet als dat nodig is.

103. Het Solidariteitsfonds van de Europese Unie, dat ten doel heeft bij omvangrijke rampen financiële bijstand te verlenen, wordt verder buiten het MFK gefinancierd, voor een bedrag van ten hoogste 500 miljoen EUR per jaar (in prijzen van 2011).
104. Het flexibiliteitsinstrument, waaruit duidelijk omschreven, onvoorziene uitgaven worden gefinancierd, wordt verder buiten het MFK gefinancierd, voor een bedrag van ten hoogste 471 miljoen EUR per jaar (in prijzen van 2011).
105. De reserve voor noodhulp, die moet voorzien in capaciteit om snel te reageren op specifieke en onvoorziene behoeften aan hulp in derde landen (humanitaire operaties, civiele crisis-beheersing en civiele bescherming, migratiedruk) zal ook in de toekomst buiten het MFK gefinancierd worden, voor een bedrag van ten hoogste 280 miljoen EUR per jaar (in prijzen van 2011).
106. Het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering wordt verder buiten het MFK gefinancierd, voor een bedrag van ten hoogste 150 miljoen EUR per jaar (in prijzen van 2011).
107. Er zal een marge voor onvoorziene uitgaven van ten hoogste 0,03% van het bruto nationaal inkomen van de Unie buiten de maxima van het financieel kader voor de periode 2014-2020 worden gevormd als laatste redmiddel om op onvoorziene omstandigheden te reageren. Het besluit om de marge voor onvoorziene uitgaven aan te spreken wordt gezamenlijk genomen door de beide takken van de begrotingsautoriteit. De Raad besluit daarbij met gekwalificeerde meerderheid van stemmen. De marge voor onvoorziene uitgaven mag per jaar slechts worden aangesproken voor een maximumbedrag dat wordt vastgesteld in de jaarlijkse technische aanpassing van het MFK en dient binnen het plafond van de eigen middelen te blijven. De uit de marge voor onvoorziene uitgaven beschikbaar gestelde middelen worden volledig verrekend met de marges in een of meer rubrieken van het financieel kader voor het lopende begrotingsjaar of voor toekomstige begrotingsjaren. De aldus verrekende middelen mogen niet binnen het financieel kader worden aangewend. Gebruikmaking van de marge voor onvoorziene uitgaven mag niet leiden tot overschrijding van de totale maxima die in het meerjarig financieel kader voor de vastleggings- en betalingskredieten voor het lopende begrotingsjaar en voor toekomstige begrotingsjaren zijn vastgesteld.
108. De EU-bijstand aan de ACS-landen wordt om historische en juridische redenen van oudsher buiten de Uniebegroting gefinancierd. In de huidige omstandigheden, met de Overeenkomst van Cotonou die in 2020 verstrijkt, blijft het EOF buiten het MFK 2014-2020. Er zij op gewezen dat de Commissie wil voorstellen om het EOF vanaf 2021 in de Uniebegroting op te nemen. Voor het EOF zal een totaalbedrag van 26 984 miljoen EUR beschikbaar zijn. De verdeelsleutel voor het 11e EOF staat in bijlage 2.
109. Er zal op specifieke punten worden gezorgd voor maximale flexibiliteit met het oog op de naleving van artikel 323 VWEU, zodat de Unie haar verplichtingen kan nakomen. Dat zal een onderdeel vormen van het mandaat op basis waarvan het voorzitterschap de besprekingen met het Europees Parlement zal voeren overeenkomstig punt 11.

Een grotere en betere rol voor de EIB

110. Thans ondersteunt de EIB de groei al in aanzienlijke mate, bijvoorbeeld door leningen te verstrekken aan lidstaten die anders niet in staat zouden zijn tot medefinanciering voor de structuurfondsen, of door uitvoering te geven aan gezamenlijke financieringsinstrumenten. De rol van de EIB moet belangrijker worden gemaakt door:
  - (a) in een vroeg stadium van de gezamenlijk door de EU en de EIB gefinancierde projecten een beroep te doen op de deskundigheid van de EIB;
  - (b) ervoor te zorgen dat de projecten die EU-steun ontvangen, aan de EIB worden gemeld;
  - (c) de EIB, mede via JASPERS, bij de beoordeling vooraf van grote projecten te betrekken;
  - (d) de EIB waar passend bij activiteiten in verband met technische bijstand te betrekken.

DEEL II: ONTVANGSTEN

111. Als leidraad voor de eigenmiddelenregelingen moeten de algemene doelstellingen van eenvoudigheid, transparantie en billijkheid dienen. Het totale bedrag van de aan de Unie-begroting ter dekking van de jaarlijkse kredieten voor betalingen toegewezen eigen middelen mag niet hoger zijn dan 1,23% van de som van de bni's van alle lidstaten. De jaarlijks in de begroting van de Unie opgenomen kredieten voor vastleggingen mogen niet meer bedragen dan 1,29% van de som van de bni's van alle lidstaten. Er wordt een gepaste verhouding tussen de kredieten voor vastleggingen en voor betalingen in acht genomen om ervoor te zorgen dat zij verenigbaar zijn.
112. Het nieuwe stelsel van eigen middelen van de Europese Unie treedt in werking op de eerste dag van de maand na de datum van ontvangst van de laatste van de kennisgevingen door de lidstaten betreffende de voltooiing van de voor de aanneming van het besluit vereiste procedures. Alle elementen van het besluit zijn met terugwerkende kracht van toepassing met ingang van 1 januari 2014.

Traditionele eigen middelen

113. Er verandert niets aan het systeem voor de inning van de traditionele eigen middelen. Met ingang van 1 januari 2014 houden de lidstaten evenwel 20% van de door hen geïnde bedragen als inningskosten in.

Btw-middelenbron

114. De Europese Raad doet een beroep op de Raad om te blijven voortwerken aan het voorstel van de Commissie voor een nieuwe eigenmiddelenbron op basis van de belasting over de toegevoegde waarde (btw) om die zo eenvoudig en transparant mogelijk te maken, het verband met het btw-beleid van de Unie en de feitelijke btw-inkomsten te versterken en een gelijke behandeling van de belastingbetalers in alle lidstaten te waarborgen. De nieuwe btw-middelenbron zou de huidige kunnen vervangen.

Bft-middelenbron

115. De Raad heeft op 22 januari 2013 het besluit van de Raad houdende machtiging om een nauwere samenwerking aan te gaan op het gebied van belasting op financiële transacties vastgesteld. De deelnemende lidstaten wordt verzocht zich te beraden op de vraag of die belasting de basis voor een nieuwe eigenmiddelenbron voor de Uniebegroting kan vormen. Dit zal geen gevolgen hebben voor niet-deelnemende lidstaten en evenmin voor de berekening van de correctie ten behoeve van het Verenigd Koninkrijk.

Bni-middelenbron

116. Er komt geen verandering in de methode voor de toepassing van een uniform percentage voor het bepalen van de bijdragen van de lidstaten aan de bestaande op het bruto nationaal inkomen (bni) gebaseerde eigenmiddelenbron, onverminderd de punten 115 en 118.

Uitvoeringsverordening

117. Er zal op basis van artikel 311, vierde alinea, van het VWEU een verordening tot vaststelling van uitvoeringsmaatregelen voor het stelsel van eigen middelen worden vastgesteld.

Correcties

118. Het bestaande correctiemechanisme ten behoeve van het Verenigd Koninkrijk zal van toepassing blijven.

Voor uitsluitend de periode 2014-2020 geldt het volgende:

- het afdrachtpcentage van de eigen middelen uit de btw voor Duitsland, Nederland en Zweden wordt vastgesteld op 0,15%;
- de jaarlijkse bni-bijdrage van Denemarken, Nederland en Zweden wordt verminderd met een brutobedrag van respectievelijk 130 miljoen EUR, 695 miljoen EUR en 185 miljoen EUR. Oostenrijk zal een bruto-vermindering van zijn jaarlijkse bni bijdrage genieten van 30 miljoen EUR in 2014, 20 miljoen EUR in 2015 en 10 miljoen EUR in 2016.

MULTIANNUAL FINANCIAL FRAMEWORK (EU-28)
(EUR million - 2011 prices)

COMMITMENT APPROPRIATIONS	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total 2014-2020
1. Smart and Inclusive Growth	60.283	61.725	62.771	64.238	65.528	67.214	69.004	450.763
1a: Competitiveness for growth and jobs	15.605	16.321	16.726	17.693	18.490	19.700	21.079	125.614
1b: Economic, social and territorial cohesion	44.678	45.404	46.045	46.545	47.038	47.514	47.925	325.149
2. Sustainable Growth: Natural Resources	55.883	55.060	54.261	53.448	52.466	51.503	50.558	373.179
of which: Market related expenditure and direct payments	41.585	40.989	40.421	39.837	39.079	38.335	37.605	277.851
3. Security and citizenship	2.053	2.075	2.154	2.232	2.312	2.391	2.469	15.686
4. Global Europe	7.854	8.083	8.281	8.375	8.553	8.764	8.794	58.704
5. Administration	8.218	8.385	8.589	8.807	9.007	9.206	9.417	61.629
of which: Administrative expenditure of the institutions	6.649	6.791	6.955	7.110	7.278	7.425	7.590	49.798
6. Compensations	27	0	0	0	0	0	0	27
TOTAL COMMITMENT APPROPRIATIONS as a percentage of GNI	134.318 1,03%	135.328 1,02%	136.056 1,00%	137.100 1,00%	137.866 0,99%	139.078 0,98%	140.242 0,98%	959.988 1,00%

TOTAL COMMITMENT APPROPRIATIONS as a percentage of GNI	128.030 0,98%	131.095 0,98%	131.046 0,97%	126.777 0,92%	129.778 0,93%	130.893 0,93%	130.781 0,91%	908.400 0,95%
Margin available	0,25%	0,25%	0,26%	0,31%	0,30%	0,30%	0,32%	0,28%
Own Resources Ceiling as a percentage of GNI	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%

OUTSIDE THE MFF	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total 2014-2020
Emergency Aid Reserve	280	280	280	280	280	280	280	1 960
European Globalisation Fund	150	150	150	150	150	150	150	1 050
Solidarity Fund	500	500	500	500	500	500	500	3 500
Flexibility instrument	471	471	471	471	471	471	471	3 297
EDF	2.951	3.868	3.911	3.963	4.024	4.093	4.174	26.984
TOTAL OUTSIDE THE MFF as a percentage of GNI	4.352 0,03%	5.269 0,04%	5.312 0,04%	5.364 0,04%	5.425 0,04%	5.494 0,04%	5.575 0,04%	36.791 0,04%

TOTAL MFF + OUTSIDE MFF as a percentage of GNI	138.670 1,06%	140.597 1,06%	141.368 1,04%	142.464 1,04%	143.291 1,03%	144.572 1,02%	145.817 1,02%	996.779 1,04%
--	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

MULTIANNUAL FINANCIAL FRAMEWORK (EU-28)
(EUR million - current prices)

COMMITMENT APPROPRIATIONS	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total 2014-2020
1. Smart and Inclusive Growth	63.973	66.813	69.304	72.342	75.271	78.752	82.466	508.921
Ia: Competitiveness for growth and jobs	16.560	17.666	18.467	19.925	21.239	23.082	25.191	142.130
Ib: Economic, social and territorial cohesion	47.413	49.147	50.837	52.417	54.032	55.670	57.275	366.791
2. Sustainable Growth: Natural Resources	59.303	59.599	59.909	60.191	60.267	60.344	60.421	420.034
of which: Market related expenditure and direct payments	44.130	44.368	44.628	44.863	44.889	44.916	44.941	312.735
3. Security and citizenship	2.179	2.246	2.378	2.514	2.656	2.801	2.951	17.725
4. Global Europe	8.335	8.749	9.143	9.432	9.825	10.268	10.510	66.262
5. Administration	8.721	9.076	9.483	9.918	10.346	10.786	11.254	69.584
of which: Administrative expenditure of the institutions	7.056	7.351	7.679	8.007	8.360	8.700	9.071	56.224
6. Compensations	29	0	0	0	0	0	0	29
TOTAL COMMITMENT APPROPRIATIONS as a percentage of GNI	142.540 1,03%	146.483 1,02%	150.217 1,00%	154.397 1,00%	158.365 0,99%	162.951 0,98%	167.602 0,98%	1.082.555 1,00%

TOTAL COMMITMENT APPROPRIATIONS as a percentage of GNI	135.866 0,98%	141.901 0,98%	144.685 0,97%	142.771 0,92%	149.074 0,93%	153.362 0,93%	156.295 0,91%	1.023.954 0,95%
Margin available	0,25%	0,25%	0,26%	0,31%	0,30%	0,30%	0,32%	0,28%
Own Resources Ceiling as a percentage of GNI	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%

OUTSIDE THE MFF	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total 2014-2020
Emergency Aid Reserve	297	303	309	315	322	328	335	2.209
European Globalisation Fund	159	162	166	169	172	176	179	1.183
Solidarity Fund	531	541	552	563	574	586	598	3.945
Flexibility instrument	500	510	520	530	541	552	563	3.716
EDF	3.132	4.187	4.318	4.463	4.622	4.796	4.988	30.506
TOTAL OUTSIDE THE MFF as a percentage of GNI	4.619 0,03%	5.703 0,04%	5.865 0,04%	6.040 0,04%	6.231 0,04%	6.438 0,04%	6.663 0,04%	41.559 0,04%

TOTAL MFF + OUTSIDE MFF as a percentage of GNI	147.159 1,06%	152.186 1,06%	156.082 1,04%	160.437 1,04%	164.596 1,03%	169.389 1,02%	174.265 1,02%	1.124.114 1,04%
--	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	---------------------------

Verdeelsleutel voor het 11^e Europees Ontwikkelingsfonds

	verdeelsleutel voor het 11 ^e EOF
BE	3,25%
BG	0,22%
CZ	0,80%
DK	1,98%
DE	20,58%
EE	0,09%
IE	0,94%
EL	1,51%
ES	7,93%
FR	17,81%
IT	12,53%
CY	0,11%
LV	0,12%
LT	0,18%
LU	0,26%
HU	0,61%
MT	0,04%
NL	4,78%
AT	2,40%
PL	2,01%
PT	1,20%
RO	0,72%
SI	0,22%
SK	0,38%
FI	1,51%
SE	2,94%
UK	14,68%
HR	0,23%

CONCLUSIES

De afgelopen jaren hebben wij veel gedaan om een oplossing te vinden voor de nijpende problemen die het gevolg zijn van de financiële en staatsschuldencrisis en om de weg vrij te maken voor de terugkeer naar een duurzame banenscheppende groei; ook hebben wij stappen gezet naar versterkt economisch bestuur, zowel op het niveau van de EU als op dat van de eurozone. Er is veel bereikt, hoewel er nog enige onzekerheid blijft op de financiële markten. Uit de stagnerende economische activiteit die voor 2013 is voorspeld en de onaanvaardbaar hoge werkloosheid blijkt dat het cruciaal is bij wijze van prioriteit meer vaart te zetten achter de inspanningen ter ondersteuning van de groei, en tegelijk een groeivriendelijk beleid van begrotingsconsolidatie te blijven voeren. De Europese Raad heeft de economische en sociale situatie uitvoerig besproken en de koers voor het economisch beleid van de lidstaten en de Europese Unie in 2013 uitgezet. Het accent moet liggen op de uitvoering van de genomen beslissingen, vooral wat het Pact voor groei en banen betreft. Met name het ondersteunen van werkgelegenheid voor jongeren en het bevorderen van groei en concurrentievermogen moeten de aandacht krijgen. In juni zal de Europese Raad terug-komen op de beoordeling van de beleidsmaatregelen die op nationaal niveau worden geformuleerd om deze prioriteiten te implementeren, en op de uitvoering van het Pact voor groei en banen. Hij heeft besloten de komende maanden specifieke thema's aan de orde te stellen die tot veel groei en banen kunnen leiden. Tevens heeft hij de balans opgemaakt van de lopende werkzaamheden over de verdieping van de economische en monetaire unie (EMU) met het oog op de bijeenkomst in juni.

* * *

I. ECONOMISCH EN SOCIAAL BELEID

Europees semester: concurrentiekracht, groei en werkgelegenheid bevorderen, in het bijzonder voor jongeren

1. Zoals in december jongstleden is afgesproken, nemen de lidstaten en de Europese Unie doortastende maatregelen om concurrentiekracht, groei en werkgelegenheid te bevorderen, aan de hand van de volgende prioriteiten, die in de jaarlijkse groeianalyse worden genoemd:
  - (a) het voeren van een gedifferentieerd, groeivriendelijk beleid van begrotingsconsolidatie;
  - (b) het normaliseren van de kredietverschaffing aan de economie;
  - (c) het bevorderen van groei en concurrentievermogen;
  - (d) het aanpakken van de werkloosheid en de sociale gevolgen van de crisis;
  - (e) het moderniseren van de overheidsdiensten.
2. De uitvoering blijft het sleutelement. Vastberaden maatregelen zijn nodig ter ondersteuning van de sterke politieke wil om groei en werkgelegenheid te bevorderen en aan de budgettaire, macro-economische en structurele uitdagingen het hoofd te bieden. Een en ander zou tot uiting moeten komen in de nationale hervormingsprogramma's en de stabiliteits- en convergentieprogramma's van de lidstaten, waarbij ten volle rekening moet worden gehouden met de Raadsbesprekingen in het kader van het Europees semester over de jaarlijkse groei-analyse van de Commissie zoals weergegeven in het syntheseverslag van het voorzitterschap

en de desbetreffende Raadsconclusies ⁽¹⁾, alsook met de door de Commissie verrichte analyse in de context van de procedure inzake macro-economische onevenwichtigheden, onder meer in het waarschuwingsmechanismeverslag.

3. Er wordt aanzienlijke vooruitgang geboekt op de weg naar structureel evenwichtige begrotingen; deze inspanningen moeten worden voortgezet. De Europese Raad benadrukt met name de noodzaak van een gedifferentieerd, groeivriendelijk beleid van begrotings-consolidatie, en verwijst naar de mogelijkheden die worden geboden door de bestaande begrotingsregels van het stabiliteits- en groeipact (SGP) en het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur (VSCB).
4. Er is een juiste combinatie nodig van uitgaven- en inkomstenmaatregelen op het niveau van de lidstaten, waaronder gerichte kortetermijnmaatregelen om groei te stimuleren en het creëren van banen te ondersteunen, met name voor jongeren, terwijl prioriteit moet worden gegeven aan groeivriendelijke investeringen. De Europese Raad herinnert er in dit verband aan dat, met volledige inachtneming van het SGP, in het preventieve deel ervan gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden die het bestaande begrotingskader van de EU biedt om

⁽¹⁾ De conclusies van de Raad van 12 februari 2013 over de jaarlijkse groeianalyse en over het waarschuwingsmechanismeverslag, de conclusies van de Raad van 15 februari 2013 over onderwijs, de conclusies van de Raad van 28 februari 2013 over politieke sturing inzake werkgelegenheidsbeleid en sociaal beleid en de conclusies van de Raad van 5 maart 2013 over de kwaliteit van de overheidsuitgaven.

een evenwicht te scheppen tussen de behoeften inzake productieve overheidsinvesteringen en de doelstellingen op het gebied van de begrotingsdiscipline.

5. Begrotingsconsolidatie en herstel van de financiële stabiliteit moeten hand in hand gaan met goed doordachte structurele hervormingen die gericht zijn op het bevorderen van duurzame groei, werkgelegenheid en concurrentievermogen en het corrigeren van macro-economische onevenwichtigheden. De Europese Raad wijst er in dit verband op dat het van belang is de belastingdruk op arbeid te verlichten, waar passend en met inachtneming van de bevoegdheden van de lidstaten op dit gebied, mede met het oog op vergroting van de inzetbaarheid en de concurrentiekracht.
6. In het licht van de moeizame begrotingsconsolidatie moet ervoor worden gezorgd dat iedereen een billijk deel van de belastingen betaalt. Er zijn daarom nieuwe inspanningen nodig om de efficiëntie van de belastinginning te verbeteren en belastingfraude te bestrijden, onder meer door overeenkomsten over spaarbelasting met derde landen en snelle vorderingen bij de aanpak van het probleem van de btw-fraude. Nauwe samenwerking met de OESO en de G20 is vereist om internationale normen ter voorkoming van grondslaguitholling en winst-verschuiving te ontwikkelen. Daartoe zal de EU haar standpunten coördineren. Er moet vooruitgang worden geboekt met betrekking tot de belastingdossiers die nog niet zijn afgerond zoals de voorstellen inzake energiebelasting, de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting en de herziening van de richtlijn spaarbelasting. De Europese Raad neemt er nota van dat vorderingen worden gemaakt met de besprekingen over nauwere samenwerking inzake de belasting op financiële transacties.
7. Wat betreft de op EU-niveau genomen maatregelen, moet dringend en onverkort verder uitvoering worden gegeven aan de richtsnoeren die de Europese Raad de afgelopen maanden heeft aangenomen, met name die in het Pact voor groei en banen. Daarbij moet in het bijzonder het potentieel van een groene economie worden benut voor de bevordering van groei en concurrentievermogen. Door de recente verhoging van het kapitaal van de EIB met 10 miljard euro zal de bank 60 miljard euro extra kunnen lenen ter ondersteuning van groei en banen, en in combinatie met middelen van het Europees Investeringsfonds zal daarmee een impuls kunnen worden gegeven aan projecten met een waarde tot 180 miljard in 2013-2015. De Europese Raad zal de uitvoering van het pact in juni evalueren, met bijzondere aandacht voor maatregelen die gericht zijn op het creëren van banen en het stimuleren van de financiering van de economie voor snel werkende groeimaatregelen. De Commissie zal in dit verband samen met de EIB in juni verslag uitbrengen over de mogelijkheden en de specifieke prioriteiten die moeten worden bepaald, met name wat betreft infrastructuur, energie- en hulpbronnefficiëntie, de digitale economie, onderzoek en innovatie en het midden- en kleinbedrijf (mkb).
8. Het kader voor beter economisch bestuur moet dringend worden voltooid en uitgevoerd. De nieuwe wetgeving betreffende macro-economisch en begrotingstoezicht (sixpack, twopack en VSCB) moet volledig worden

benut. Met name moet al het nodige voorbereidende werk worden verricht om ervoor te zorgen dat deze nieuwe regels daadwerkelijk vanaf het begin van de nationale begrotingscycli in 2013 worden toegepast.

9. De Europese Raad van vandaag legt bijzondere nadruk op de volgende punten:
  - (a) het aanpakken van de werkloosheid is de belangrijkste maatschappelijke uitdaging waar wij mee geconfronteerd worden. Een actief werkgelegenheids-, sociaal en arbeidsmarktbeleid moet daarom in de huidige context bijzondere prioriteit en aandacht krijgen, en met name achter het stimuleren van werkgelegenheid voor jongeren moet vaart worden gezet. De onderwijs- en opleidingsstelsels moeten beter presteren, ervoor zorgen dat jongeren de juiste vaardigheden meekrijgen en werk en onderwijs efficiënter op elkaar laten aansluiten. Na het akkoord dat tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad in februari 2013 over het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief is bereikt, is de Commissie, in het kader van de lopende onderhandelingen over de verordening betreffende het Europees Sociaal Fonds, met voorstellen gekomen voor de technische aanpassingen die het mogelijk zullen maken dat het initiatief op 1 januari 2014 volledig operationeel kan worden. Intussen kunnen de lidstaten de beschikbare financiering van alle relevante structuurfondsen in de huidige programmeringsperiode benutten om een bijdrage te leveren tot de bestrijding van de jongerenwerkloosheid. De Europese Raad is in dit verband verheugd over de inspanningen van de Commissie waarbij wordt voortgebouwd op de besprekingen met de lidstaten met de hoogste jongerenwerkloosheid. Het akkoord dat op 28 februari in de Raad is bereikt over de jongerengarantie, dat er mede moet voor zorgen dat alle jongeren onder de 25 jaar binnen vier maanden nadat zij werkloos zijn geworden of het formele onderwijs hebben verlaten, een gedegen aanbod krijgen voor een baan, voortgezette scholing, een leerwerkplek of een stage, moet snel worden uitgevoerd, onder meer door middel van steun vanuit het jongeren-werkgelegenheidsinitiatief. In meer algemene zin moet ook verder uitvoering worden gegeven aan het werkgelegenheidspakket, onder andere om aanzienlijk meer vrouwen aan het werk te krijgen, de langdurige werkloosheid te verminderen en te zorgen voor de volledige participatie van oudere werknemers. Het is van essentieel belang dat de sociale gevolgen van de crisis worden aangepakt en dat armoede en sociale uitsluiting bestreden worden;
  - (b) de eengemaakte markt blijft een centrale rol spelen bij het stimuleren van groei en banencreatie. In dit verband verzoekt de Europese Raad de lidstaten ten volle rekening te houden met de aanbevelingen van het Commissieverslag over de stand van de integratie van de eengemaakte markt en is hij ingenomen met het voornemen van de Commissie om deze rapportage voortaan in de jaarlijkse groeianalyses op te nemen. De spoedige afronding van de werkzaamheden inzake alle voorstellen van het eerste pakket eengemaakte markt is een essentiële prioriteit, met name wat betreft belangrijke dossiers als de jaarrekeningen, beroepskwalificaties, overheidsopdrachten, detachering van werknemers en e-identificatie en e-handtekening, om het concurrentievermogen te versterken, de eengemaakte markt te verdiepen en onterechte obstakels weg te nemen. De Commissie zal onverwijld de resterende voorstellen van het wetgevingspakket eengemaakte markt II indienen, zodat

deze spoedig kunnen worden behandeld en voor het eind van deze zittingsperiode kunnen worden aangenomen. Ook de uitvoering van alle wetgeving inzake de eengemaakte markt, inclusief de dienstenrichtlijn, moet dringend worden verbeterd, in het bijzonder door strikte intercollegiale toetsing en snel handelen om onnodige obstakels weg te nemen. De Europese Raad zal al deze kwesties periodiek blijven evalueren;

- (c) er zijn meer maatregelen nodig om de algehele regeldruk in de EU en op nationaal niveau te verlichten, zonder uit het oog te verliezen dat de consumenten en werknemers naar behoren moeten worden beschermd. De lidstaten en de Commissie moeten, tegen de achtergrond van de recente mededelingen van de Commissie, vorderingen maken bij de besprekingen over slimme wetgeving, met bijzondere nadruk op de behoeften van het mkb. De lidstaten zullen er bij de uitvoering van de EU-wetgeving met name zorg voor dragen lastenverzwaringen te vermijden. De Europese Raad is ingenomen met het recente verslag van de Commissie over de verordeningen die voor het mkb het meest belastend zijn, en ziet er naar uit om uiterlijk in juni de eerste concrete voorstellen naar aanleiding van haar bevindingen te ontvangen. De Commissie zal de vorderingen volgen via het mkb scorebord. Zij zal ook zorg dragen voor een spoedige en effectieve uitvoering van haar programma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (Refit), met name door snel een overzicht op te stellen van de wet- en regelgeving die de grootste mogelijkheden biedt voor een vereenvoudiging van de regels en het terug-dringen van de regelgevingskosten. De Europese Raad ziet er naar uit om in het najaar de eerste voorstellen ter vereenvoudiging en vermindering van de regelgevingslasten te ontvangen. Hij neemt er nota van dat de Commissie, in het kader van haar jaarlijks werkprogramma, een lijst heeft voorgelegd van in te trekken voorstellen. Teneinde de regeldruk te verminderen en het concurrentievermogen te bevorderen, moedigt de Europese Raad de Commissie aan om met behulp van het Refit-programma vast te stellen welke verordeningen niet langer nuttig zijn en in het najaar voorstellen in te dienen om deze in te trekken, alsook om voort te gaan met de consolidatie van de bestaande wetgeving als onderdeel van haar vereenvoudigingswerkzaamheden.
10. De Europese Raad zal in de loop van de komende maanden een reeks thematische debatten houden over sectorale en structurele aspecten die van essentieel belang zijn voor de economische groei en het Europese concurrentievermogen. Deze besprekingen zullen ook als bijdragen dienen vormen voor een debat volgend jaar over de Europa 2020-strategie en de evaluatie van de vorderingen op weg naar de kerndoelen ervan. Met het oog op deze debatten vraagt hij de voorbereidende werkzaamheden prioritair op de volgende punten te richten:
- (a) wat energie betreft (mei 2013) wordt er voortgewerkt aan de voltooiing van de interne energiemarkt en aan de interconnecties met Europese energiemarkten. Na 2015 mag geen enkele EU-lidstaat nog uitgesloten zijn van de Europese gas- en elektriciteits-netwerken. Europa heeft behoefte aan investeringen in een moderne energie-infrastructuur en er moet een oplossing worden gevonden voor het probleem van hoge energieprijzen, die de concurrentiekracht ondergraven;
- (b) ten aanzien van innovatie (oktober 2013) ziet de Europese Raad met het oog op zijn besprekingen uit naar de tijdige

presentatie door de Commissie van haar voortgangs-verslag over de Europese onderzoeksruimte en haar mededeling "Stand van zaken rond de Innovatie-Unie 2012", met inbegrip van de innovatie-indicator;

- (c) met betrekking tot de digitale agenda en andere diensten (oktober 2013) neemt de Europese Raad nota van het voornemen van de Commissie om ruim vóór oktober te rapporteren over de stand van zaken en over de hinderpalen die nog weggenomen moeten worden met het oog op de voltooiing van de volledig functionerende digitale eengemaakte markt uiterlijk in 2015, alsmede van concrete maatregelen om zo spoedig mogelijk de eengemaakte informatie- en communicatietechnologiemarkt tot stand te brengen;
- (d) met betrekking tot defensie (december 2013) zal de Europese Raad tevens nagaan hoe een meer geïntegreerde, innovatieve en concurrerende Europese technologische en industriële defensiebasis kan worden ontwikkeld;
- (e) wat betreft het industrieel concurrentievermogen en beleid (juni 2013 en februari 2014) benadrukt de Europese Raad dat het van belang is de concurrentiepositie van Europa op het gebied van productie en investeringen te verbeteren en ziet hij uit naar de follow-up van de recente mededelingen van de Commissie over het industriebeleid en over specifieke industriële sectoren, alsmede naar de tijdige indiening van de verdere inbreng van de Commissie voor het debat daarover: het verslag over het Europees concurrentievermogen, het verslag over de implementatie van de prioriteiten van het industriebeleid en de conclusies over de evaluatie van de interne markt voor industriële producten.

De EMU verdiepen

11. De Europese Raad heeft de balans opgemaakt van de lopende besprekingen over de vier werkerreinen die worden genoemd in zijn conclusies van december 2012 over de verdieping van de EMU. Alle nieuwe initiatieven ter versterking van het economisch bestuur moeten gepaard gaan met verdere stappen naar meer legitimiteit en verantwoording.
12. Vorderingen op de weg naar een sterker geïntegreerd financieel kader om de krediet-verschaffing te normaliseren, het concurrentievermogen te verbeteren en de noodzakelijke economische aanpassingen te helpen bewerkstelligen, zijn dringend nodig. In aansluiting op de vorderingen die zijn gemaakt met betrekking tot de nieuwe voorschriften inzake kapitaal-vereisten voor banken, moeten de werkzaamheden betreffende de resterende technische knelpunten snel worden afgerond, zodat aan het eind van de maand een definitief akkoord kan worden bereikt. De afronding van het wetgevingsproces betreffende het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme (GTM) is de komende weken een prioriteit.
13. De Europese Raad wijst erop dat het absoluut noodzakelijk is de vicieuze cirkel tussen banken en staten te doorbreken. Zoals in december 2012 is afgesproken, moet zo spoedig mogelijk in de eerste helft van 2013 een akkoord worden bereikt over een operationeel kader, met inbegrip van de omschrijving van legacy-activa, zodat wanneer een effectief gemeenschappelijk toezichtsmechanisme (GTM) wordt ingevoerd, het Europees stabiliteitsmechanisme op grond van een regulier besluit banken

rechtstreeks kan herkapitaliseren. Vóór juni 2013 moet een akkoord worden bereikt over de richtlijn bankherstel en afwikkeling en de richtlijn depositogarantiestelsels, waarbij moet worden gezorgd voor een redelijk evenwicht tussen lidstaat van herkomst en lidstaat van ontvangst. De Commissie is voornemens uiterlijk in de zomer van 2013 een wetgevingsvoorstel voor een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme voor aan het GTM deelnemende landen voor te leggen, dat met voorrang zal worden behandeld opdat het nog tijdens de lopende parlementaire zittingsperiode kan worden aangenomen. Dat voorstel moet een effectief kader creëren waarmee bij een bankencrisis financiële instellingen kunnen worden afgewikkeld terwijl de belastingbetaler wordt beschermd; het moet gebaseerd zijn op bijdragen van de financiële sector zelf en dient passende, effectieve achtervangregelingen te omvatten,

conform de conclusies van december 2012. De integriteit van de eengemaakte markt zal ten volle worden geëerbiedigd, en er zal voor worden gezorgd dat dezelfde regels gelden voor lidstaten die aan het GTM deelnemen en lidstaten die daaraan niet deelnemen.

14. De Europese Raad neemt nota van de aanneming van regels voor de organisatie van bijeenkomsten van de Eurotop en verheugt zich erover dat deze regels bedoeld zijn om de kwaliteit van het bestuur in de eurozone te verbeteren, waarbij tevens de integriteit van de gehele Europese Unie behouden blijft, zoals met name wordt erkend in de desbetreffende bepalingen van het VSCB ⁽¹⁾.

II. OVERIGE PUNTEN

15. De Europese Raad heeft van gedachten gewisseld over de betrekkingen van de EU met haar strategische partners.

⁽¹⁾ Nederland heeft met betrekking tot dit punt een voorbehoud voor parlementaire behandeling gemaakt.

REGELS VOOR DE ORGANISATIE VAN BIJENKOMSTEN

VAN DE EUROTOP

Als richtinggevend beginsel voor het voeren van de besprekingen in Eurotopbijeenkomsten ⁽¹⁾ geldt dat transparantie en doeltreffendheid van de werkmethoden worden gegarandeerd, waardoor de leden van de Eurotop ten volle in staat worden gesteld met elkaar alle aangelegenheden van gemeenschappelijk belang voor de eurozone te bespreken terwijl de inhoudelijke en procedurele rechten van de overige leden van de Unie worden geëerbiedigd en, telkens wanneer dat gerechtvaardigd en mogelijk is, de voorkeur wordt gegeven aan inclusieve methoden.

Voor organisatorische punten die in deze regels niet worden behandeld, geldt het reglement van orde van de Raad mutatis mutandis als referentie.

1. CONVOCATIE EN VERGADERPLAATSEN

1. De Eurotop vergadert ten minste twee keer per jaar en wordt bijeengeroepen door de voorzitter. De gewone bijeenkomsten vinden, zoveel mogelijk, plaats na de bijeenkomsten van de Europese Raad.
2. De Eurotop komt bijeen in Brussel, tenzij de voorzitter anders besluit in overleg met de leden van de Eurotop.
3. Uitzonderlijke omstandigheden of urgente situaties kunnen afwijkingen van de onderhavige regels rechtvaardigen.

2. VOORBEREIDING EN FOLLOW-UP VAN DE BESPREKINGEN VAN DE EUROTOP

1. De voorzitter van de Eurotop zorgt, in nauwe samenwerking met de voorzitter van de Europese Commissie en op basis van de voorbereidende werkzaamheden van de Eurogroep, voor de voorbereiding en de continuïteit van de bijeenkomsten van de Eurotop.
2. De Eurogroep bereidt de bijeenkomsten van de Eurotop voor en zorgt voor de follow-up ervan. Voor en na de bijeenkomsten van de Eurotop wordt het Coreper geïnformeerd.
3. De voorzitter werkt nauw samen met de voorzitter van de Commissie en de voorzitter van de Eurogroep, met name door middel van regelmatige vergaderingen, normaliter een keer per maand. De voorzitter van de Europese Centrale Bank kan worden uitgenodigd hieraan deel te nemen.
4. Bij verhindering wegens ziekte, overlijden of beëindiging van zijn ambtstermijn overeenkomstig artikel 12, lid 1, van het VSCB wordt de voorzitter, indien nodig tot de verkiezing van zijn opvolger, vervangen door het lid van de Eurotop dat de lidstaat vertegenwoordigt die het halfjaarlijkse voorzitterschap van de Raad bekleedt, of, indien dit niet van toepassing is, de eerstvolgende lidstaat die de euro als munt heeft en het voorzitterschap van de Raad zal bekleden.

⁽¹⁾ Artikel 12 van het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de economische en monetaire unie (VSCB), de verklaring van de Eurotop van 26 oktober 2011 en de conclusies van de Europese Raden van 18/19 oktober 2012 (EUCO 156/12) en van 13/14 december 2012 (EUCO 205/12) zijn relevant voor de organisatie van de bijeenkomsten van de Eurotop.

3. OPSTELLING VAN DE AGENDA

1. Met het oog op de voorbereiding bedoeld in regel 2, onder 1, zendt de voorzitter van de Eurotop ten minste vier weken voor elke gewone bijeenkomst van de Eurotop als bedoeld in regel 1, onder 1, in nauwe samenwerking met de voorzitter van de Commissie en de voorzitter van de Eurogroep, een geannoteerde ontwerpagenda toe aan de Eurogroep.
2. De Eurogroep wordt in de regel binnen vijftien dagen voorafgaand aan een bijeenkomst van de Eurotop bijeengeroepen om de ontwerpagenda te bespreken en de voorzitter ervan brengt over het resultaat van de besprekingen verslag uit aan de voorzitter van de Eurotop. In het licht van dit verslag doet de voorzitter van de Eurotop de ontwerpagenda aan de staatshoofden en regeringsleiders toekomen.
3. Wanneer de staatshoofden en regeringsleiders van de verdragsluitende partijen bij het VSCB die niet de euro als munt hebben en die het VSCB hebben bekrachtigd, deelnemen aan de besprekingen van de Eurotopbijeenkomsten, worden deze verdragsluitende partijen betrokken bij de voorbereiding van de Eurotopbijeenkomsten over de aangelegenheden bedoeld in regel 4, onder 5, op een wijze waarover de voorzitter van de Eurotop een besluit neemt.
4. Bij aanvang van de bijeenkomst wordt de agenda met gewone meerderheid van stemmen goedgekeurd door de Eurotop.

4. SAMENSTELLING VAN DE EUROTOP, DELEGATIES EN VERLOOP VAN DE BESPREKINGEN

1. De Eurotop bestaat uit de staatshoofden en regeringsleiders van de lidstaten van de Europese Unie die de euro als munt hebben, alsmede de voorzitter ervan en de voorzitter van de Europese Commissie.
2. De voorzitter van de Europese Centrale Bank wordt uitgenodigd aan deze besprekingen deel te nemen.
3. De voorzitter van de Eurogroep kan worden uitgenodigd de besprekingen bij te wonen.
4. De voorzitter van het Europees Parlement kan worden uitgenodigd om te worden gehoord.
5. De staatshoofden en regeringsleiders van de verdragsluitende partijen bij het VSCB die niet de euro als munt hebben en die het VSCB hebben bekrachtigd, nemen deel aan de besprekingen tijdens de bijeenkomsten van de Eurotop betreffende concurrentievermogen voor de verdragsluitende partijen, de wijziging van de algehele architectuur van de eurozone en de grondregels die daarop in de toekomst van toepassing zullen zijn, alsmede, wanneer dit passend is en minimaal eenmaal per jaar, aan besprekingen betreffende specifieke aangelegenheden inzake de tenuitvoerlegging van het VSCB.
6. De totale omvang van de delegaties die wordt toegelaten tot het gebouw waar de bijeenkomst van de Eurotop plaatsvindt, is beperkt tot twintig personen voor elke lidstaat en voor de

Commissie. In dat aantal is het technisch personeel met specifieke taken inzake veiligheid of logistieke ondersteuning niet begrepen. De namen en functies van de delegatieleden worden vooraf aan het secretariaat-generaal van de Raad doorgegeven.

7. De voorzitter van de Eurotop is verantwoordelijk voor de toepassing van deze regels en ziet erop toe dat de besprekingen vlot verlopen. De voorzitter kan daartoe alle passende maatregelen nemen opdat de beschikbare tijd optimaal wordt gebruikt, zoals het bepalen van de volgorde waarin de punten worden behandeld, het beperken van de spreektijd of het bepalen van de volgorde van de sprekers.
8. De bijeenkomsten van de Eurotop zijn niet openbaar.

5. DE VOORZITTER VAN DE EUROTOP

1. De voorzitter van de Eurotop wordt gelijktijdig met de verkiezing van de voorzitter van de Europese Raad en voor dezelfde ambtstermijn bij gewone meerderheid benoemd door de staatshoofden en regeringsleiders van de lidstaten van de Europese Unie die de euro als munt hebben.
2. De voorzitter van de Eurotop:
  - (a) leidt en stimuleert de werkzaamheden;
  - (b) stelt agenda's van bijeenkomsten op;
  - (c) zorgt voor de voorbereiding en de continuïteit van de werkzaamheden van de Eurotop, in samenwerking met de voorzitter van de Europese Commissie en op basis van het werk van de Eurogroep;
  - (d) zorgt ervoor dat het werk van alle relevante Raadszittingen en ministerversamelingen in de voorbereiding van de Eurotop wordt meegenomen;
  - (e) brengt na afloop van iedere bijeenkomst van de Eurotop verslag uit bij het Europees Parlement;
  - (f) houdt de verdragsluitende partijen bij het VSCB die niet de euro als munt hebben, en de andere lidstaten van de Europese Unie nauwgezet op de hoogte van de voorbereiding en de resultaten van de bijeenkomsten van de Eurotop;
  - (g) presenteert samen met de voorzitter van de Commissie de resultaten van de besprekingen van de Eurotop aan het publiek.

6. VERKLARINGEN

1. De Eurotop kan verklaringen afleggen waarin gemeenschappelijke standpunten en gemeenschappelijke actielijnen beknopt worden weergegeven en die openbaar worden gemaakt.
2. De ontwerpverklaringen van de Eurotop worden onder gezag van de voorzitter van de Eurotop, in nauwe samenwerking

met de voorzitter van de Commissie en de voorzitter van de Eurogroep en op basis van de voorbereidende werkzaamheden van de Eurogroep opgesteld.

3. De verklaringen worden bij consensus van de leden van de Eurotop aangenomen.
4. De Eurotop legt verklaringen af in de officiële talen van de Europese Unie.
5. Op voorstel van de voorzitter van de Eurotop kunnen ontwerpverklaringen over een dringende aangelegenheid via een schriftelijke procedure worden goedgekeurd, indien alle leden van de Eurotop met het gebruik van die procedure instemmen.

7. GEHEIMHOUDINGSPLICHT EN OVERLEGGING VAN DOCUMENTEN IN RECHTE

Onverminderd de krachtens het recht van de Unie toepasselijke bepalingen over toegang van het publiek tot documenten, vallen de beraadslagingen van de Eurotop onder de geheimhoudingsplicht, tenzij de Eurotop anders beslist.

8. SECRETARIAAT EN BEVEILIGING

1. De Eurotop en zijn voorzitter worden bijgestaan door het secretariaat-generaal van de Raad onder gezag van de secretaris-generaal.
2. De secretaris-generaal van de Raad woont de bijeenkomsten van de Eurotop bij en neemt de maatregelen die nodig zijn voor de organisatie van de besprekingen.
3. De beveiligingsvoorschriften van de Raad zijn mutatis mutandis van toepassing op de Eurotop.

9. WIJZIGING VAN DE REGELS

Op voorstel van de voorzitter van de Eurotop kunnen deze regels bij consensus worden gewijzigd. Hiertoe kan gebruik worden gemaakt van de schriftelijke procedure. De regels moeten met name worden aangepast indien zulks in het licht van de evolutie van het bestuur van de eurozone nodig is.

10. AAN DE EUROTOP GERICHTE CORRESPONDENTIE

De voor de Eurotop bestemde correspondentie wordt aan de voorzitter toegezonden op onderstaand adres:

Eurotop
Wetstraat 175
1048 Brussel
BELGIË

CONCLUSIES

In de huidige economische context moeten we al onze beleidsmaatregelen aanspreken om concurrentievermogen, banen en groei te ondersteunen.

Het verstrekken van betaalbare en duurzame energie aan onze economieën is in dat verband van cruciaal belang. Daarom is de Europese Raad het vandaag eens geworden over een aantal beleidslijnen op vier terreinen die samen de EU in staat moeten stellen haar concurrentievermogen te bevorderen en een antwoord te vinden voor het probleem van hoge prijzen en kosten: urgente voltooiing van een volledig functionerende en onderling verbonden interne energiemarkt, facilitering van de vereiste investeringen in energie, diversifiëring van de voorziening van Europa en een grotere energie-efficiëntie.

Als gevolg van belastingfraude en belastingontduiking kunnen de landen minder inkomsten genereren en hun economisch beleid niet goed uitvoeren. In tijden van begrotingskrapte is het bestrijden van belastingfraude en belastingontduiking meer dan alleen maar een kwestie van eerlijke belastingheffing, het wordt essentieel voor de politieke en maatschappelijke aanvaardbaarheid van begrotingsconsolidatie. De Europese Raad heeft besloten meer vaart te zetten achter de bestrijding van belastingfraude, belastingontduiking en agressieve fiscale planning. Er zal met name met voorrang worden gewerkt aan het bevorderen van de automatische uitwisseling van gegevens op alle niveaus, en aan het verruimen van het toepassingsgebied ervan.

* * *

I. ENERGIE

1. Het energiebeleid van de EU moet voorzieningszekerheid voor huishoudens en bedrijven garanderen tegen betaalbare en concurrerende prijzen en kosten, en op een veilige en duurzame wijze. Dat is vooral van belang voor het concurrentievermogen van Europa in het licht van de toenemende vraag van grote economieën naar energie en de hoge energieprijzen en -kosten. Hoewel de in februari 2011 door de Europese Raad vastgestelde beleidslijnen blijven gelden en verder moeten worden toegepast, moeten ook de hierna vermelde werkzaamheden worden verricht.
2. De Europese Raad heeft de doelstellingen inzake voltooiing van de interne energiemarkt in 2014 en de ontwikkeling van interconnecties, om uiterlijk in 2015 een eind te maken aan elke isolatie van lidstaten van de Europese gas- en elektriciteitsnetten, bevestigd en gevraagd in het bijzonder voorrang te geven aan:
  - (a) de onverkortte en doeltreffende uitvoering van het derde "energiepakket", en het bespoedigen van de vaststelling en implementatie van de resterende netcodes. De lidstaten die de omzetting nog niet hebben afgerond, wordt verzocht dat dringend te doen;
  - (b) de uitvoering van alle andere wetgeving ter zake, zoals de richtlijn ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en de verordening betreffende veiligstelling van de gaslevering;
  - (c) een doortastender optreden aan de vraagzijde en de ontwikkeling van gerelateerde technologieën, waaronder de opstelling van nationale plannen voor de snelle invoering van slimme netten en slimme meters conform de bestaande wetgeving;
  - (d) het versterken van de rol en de rechten van de consument, met name de verandering van leverancier, een beter beheer van het energiegebruik en eigen energieopwekking; in dit verband benadrukt de Europese Raad dat het belangrijk is dat kwetsbare consumenten worden beschermd;
  - (e) het geven van sturing door de Commissie over capaciteitsmechanismen en over het aanpakken van ongeplande elektriciteitsstromen.
3. De Commissie is voornemens begin 2014 verslag uit te brengen over de voortgang bij de implementatie van de interne energiemarkt. De lidstaten zullen regelmatig informatie uitwisselen over belangrijke nationale besluiten op energiegebied die gevolgen kunnen hebben voor andere lidstaten, waarbij de nationale keuzes van de energiemarkt volledig worden geëerbiedigd.
4. Er zijn aanzienlijke investeringen in nieuwe en intelligente energie-infrastructuur nodig om de ononderbroken energievoorziening tegen betaalbare prijzen zeker te stellen. Die investeringen zijn van vitaal belang voor banen en duurzame groei en zullen het concurrentievermogen mede versterken. De financiering ervan moet in de eerste plaats vanuit de markt komen. Daarom is het des te belangrijker dat er een goed functionerende koolstofmarkt en een voorspelbaar beleidskader inzake klimaat en energie voor de periode na 2020 bestaan waarmee privékapitaal kan worden aangetrokken en de kosten voor energie-investeringen kunnen worden gedrukt. De Europese Raad is ingenomen met het groenboek van de Commissie over een kader voor klimaat- en energiebeleid voor 2030 en zal in maart 2014, nadat de Commissie met concretere voorstellen is gekomen, op het vraagstuk terugkomen om de beleidsalternatieven ter zake te bespreken, indachtig de doelstellingen voor de COP 21 in 2015.

5. Met betrekking tot maatregelen om investeringen te faciliteren, zal prioriteit worden gegeven aan het volgende:
  - (a) de snelle uitvoering van de verordening betreffende het trans-Europees energienetwerk en de aanneming in het komende najaar van de lijst van projecten van gemeenschappelijk belang, teneinde inspanningen te steunen die overal in de EU worden gedaan om de lidstaten daadwerkelijk onderling te verbinden, en een doortastender optreden om de doelstelling van interconnectie van ten minste 10% van de geïnstalleerde capaciteit voor elektriciteitsopwekking te halen;
  - (b) de vaststelling van de richtlijn betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen;
  - (c) de herziening door de Commissie van de regels inzake staatssteun om een gericht optreden voor het faciliteren van investeringen in energie en milieu mogelijk te maken, waarbij gelijke voorwaarden worden gegarandeerd en de integriteit van de eengemaakte markt wordt geëerbiedigd;
  - (d) de geleidelijke afschaffing van ecologisch of economisch schadelijke subsidies, onder meer voor fossiele brandstoffen;
  - (e) de presentatie door de Commissie van richtsnoeren inzake efficiënte en kostenefficiënte steunregelingen voor hernieuwbare energiebronnen en inzake het waarborgen van voldoende opwekkingscapaciteit;
  - (f) nationale maatregelen en EU-maatregelen, zoals de structuurfondsen, projectobligaties en verhoogde steun van de EIB, teneinde de financiering van de energie- en hulpbronnefficiëntie, energie-infrastructuur en hernieuwbare energiebronnen te stimuleren en de ontwikkeling van Europa's technologische en industriële basis te bevorderen;
  - (g) verdere inspanningen inzake O&O op het gebied van energie, technologie en exploitatie van synergieën met ICT, door middel van een betere coördinatie tussen de EU, de lidstaten en de sector, en het opstellen van een O&O-strategie in energie-aangelegenheden om een echte toegevoegde waarde op Europees niveau te verwezenlijken.
6. Het blijft van cruciaal belang om Europa's energievoorziening nog meer te diversifiëren en de eigen energiebronnen in Europa verder te ontwikkelen, teneinde voorzieningszekerheid te garanderen, de EU minder afhankelijk te maken van externe energie en economische groei te stimuleren. Daartoe:
  - (a) zal de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen worden voortgezet, waarbij de kostenefficiëntie ervan en de verdere integratie ervan in de markt alsook de stabiliteit van het netwerk worden gewaarborgd en wordt voortgebouwd op de ervaringen van enkele lidstaten die fors hebben geïnvesteerd in hernieuwbare-energie technologieën;
  - (b) is de Commissie voornemens een systematischer gebruik van de eigen onshore en offshore energiebronnen te evalueren met het oog op de veilige, duurzame en kostenefficiënte exploitatie daarvan, waarbij de door de lidstaten gekozen energiemix wordt gerespecteerd;
  - (c) zullen de lidstaten, gezien de toenemende verwevenheid van interne en externe energie-markten, nauwer samenwerken ter ondersteuning van de externe dimensie van het energiebeleid van de EU; zal de Raad voor eind 2013, ten gevolge op zijn conclusies van november 2011, de ontwikkelingen met betrekking tot het externe energiebeleid van de EU, waartoe ook de noodzaak behoort om te zorgen voor gelijke

voorwaarden ten opzichte van energieproducenten in derde landen, en, ten gevolge op de conclusies van de Europese Raad van juni 2012, de nucleaire veiligheid in de buurlanden van de EU evalueren.

7. Maatregelen inzake energie-efficiëntie kunnen aanzienlijk bijdragen aan het ombuigen van de huidige tendensen in energieprijzen en -kosten. De uitvoering van de richtlijnen betreffende energie-efficiëntie en betreffende de energieprestatie van gebouwen is van vitaal belang. De Commissie zal de richtlijnen betreffende ecologisch ontwerp en energie-etikettering voor eind 2014 opnieuw bezien in het licht van de technologische ontwikkelingen. Maatregelen en programma's inzake energie-efficiëntie moeten op alle niveaus worden gepropageerd.
8. Het effect van hoge energieprijzen en -kosten moet worden aangepakt, waarbij de primaire rol van een goed werkende en doeltreffende markt en van tarieven voor het financieren van investeringen voor ogen moet worden gehouden. De Europese Raad vraagt voortvarend werk te maken van de volgende aspecten:
  - (a) voor innoverende financieringswijzen, mede voor energie-efficiëntie, een systematischer voorzieningsdiversificatie en een betere liquiditeit op de interne energiemarkt is ook een bijzondere rol weggelegd bij het aanpakken van de energie-kosten;
  - (b) in deze context moet de kwestie van de contractuele koppeling van de gas- en olieprijs worden bezien;
  - (c) de Commissie is voornemens voor eind 2013 met een analyse van de samenstelling en de aanjagers van de energieprijzen en -kosten in de lidstaten te komen, met bijzondere aandacht voor de gevolgen voor huishoudens, kleine en middelgrote bedrijven en energie-intensieve industrieën, en in een ruimer verband met betrekking tot het concurrentievermogen van de EU ten opzichte van haar mondiale economische tegenhangers. Deze vraagstukken zullen worden behandeld in de context van het debat dat is gepland voor de bijeenkomst van de Europese Raad in februari 2014 over het industrieel concurrentievermogen en beleid.
9. De Raad zal voor het einde van het jaar verslag uitbrengen over de vorderingen met de uitvoering van de vandaag overeengekomen beleidslijnen.

II. BELASTINGEN

10. Er moeten reële stappen worden gezet om belastingontduiking en belastingfraude te bestrijden, met name in de huidige context van begrotingsconsolidatie, om de inkomsten te beschermen en het vertrouwen van het publiek in de billijkheid en de doeltreffendheid van de belastingstelsels te waarborgen. Er moeten grotere inspanningen worden geleverd op dit gebied, waarbij maatregelen op nationaal, Europees en mondiaal niveau worden gecombineerd, met volledige inachtneming van de bevoegdheden van de lidstaten en de Verdragen. De Europese Raad memoreert de conclusies van de Raad van 14 mei 2013 en vraagt om snelle vooruitgang op de volgende punten:
  - (a) er zal voorrang worden gegeven aan inspanningen ter verruiming van de automatische uitwisseling van informatie op EU-niveau en mondiaal niveau. Op EU-niveau is de Commissie voornemens in juni wijzigingen voor te stellen op de richtlijn betreffende administratieve samenwerking, waarmee de automatische uitwisseling van

informatie zal worden verruimd tot alle soorten inkomsten. Op internationaal niveau zal de EU, voortbouwend op lopende besprekingen in de EU en op het onlangs door het initiatief van een groep lidstaten teweeggebrachte elan, een leidende rol vervullen bij het propageren van automatische uitwisseling van informatie als de nieuwe internationale norm, rekening houdend met de bestaande EU-afspraken. De Europese Raad waardeert de inspanningen die momenteel in de G8, de G20 en de OESO worden geleverd met het oog op de totstandbrenging van een wereldwijde norm;

- (b) nu er op 14 mei 2013 een akkoord is bereikt over het mandaat voor het verbeteren van de overeenkomsten van de EU met Zwitserland, Liechtenstein, Monaco, Andorra en San Marino, zullen de onderhandelingen zo spoedig mogelijk beginnen om ervoor te zorgen dat deze landen maatregelen blijven toepassen die gelijkwaardig zijn aan die in de EU.

In het licht hiervan en van de constatering dat er een consensus bestaat over de werkingssfeer van de herziene richtlijn betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden, heeft de Europese Raad gevraagd deze richtlijn nog dit jaar vast te stellen;

- (c) de lidstaten zullen ook voorrang geven aan de concrete follow-up van het actieplan ter versterking van de strijd tegen belastingfraude en belastingontduiking;
- (d) de Europese Raad verwacht dat de Raad ter bestrijding van btw-fraude voor eind juni 2013 de richtlijnen inzake het snellereactiemechanisme en de verleggings-regeling zal vaststellen;
- (e) over de aanbevelingen van de Commissie inzake agressieve fiscale planning en winst-verschuiving zullen de besprekingen worden voortgezet. De Commissie is voornemens om voor het einde van het jaar een voorstel tot herziening van de richtlijn "moeder-maatschappij/dochteronderneming" in te dienen en evalueert momenteel de anti-misbruikbepalingen in de desbetreffende EU-wetgeving. De Europese Raad kijkt uit naar het komende verslag van de OESO over grondslaguitholling en winstverschuiving;

- (f) het is zaak de werkzaamheden in EU-verband betreffende de eliminatie van schadelijke belastingmaatregelen voort te zetten. Daartoe moet worden gewerkt aan manieren waarop de gedragscode inzake de belastingregeling voor ondernemingen op basis van het bestaande mandaat kan worden versterkt;
  - (g) inspanningen ter bestrijding van grondslaguitholling, winstverschuiving, gebrek aan transparantie en schadelijke belastingmaatregelen moeten ook mondiaal, met derde landen en in het kader van de betrokken internationale fora, zoals de OESO, op basis van gecoördineerde EU-standpunten worden geleverd om gelijke voorwaarden tot stand te brengen. Meer bepaald moeten meer stappen worden ondernomen om ervoor te zorgen dat derde landen, ook de ontwikkelingslanden, aan passende normen inzake goed bestuur in belastingzaken voldoen;
  - (h) belastingontduiking en belastingfraude, alsook het witwassen van geld, moeten binnen de interne markt en ten aanzien van niet-coöperatieve derde landen en rechtsgebieden op alomvattende wijze worden bestreden. In beide gevallen is de feitelijke eigendom essentieel, ook met betrekking tot ondernemingen, trusts en stichtingen. De herziening van de derde antiwitwasrichtlijn moet voor het einde van het jaar worden goedgekeurd;
  - (i) het voorstel tot wijziging van de richtlijnen inzake het verstrekken van niet-financiële informatie en van informatie inzake diversiteit door grote ondernemingen en groepen zal ter hand worden genomen, met name om ervoor te zorgen dat grote ondernemingen en groepen per land rapporteren;
  - (j) er moeten inspanningen worden geleverd om een oplossing te vinden voor de belasting-problematiek in de digitale economie, waarbij ten volle rekening moet worden gehouden met de lopende werkzaamheden bij de OESO. De Commissie wil deze vraagstukken in de aanloop naar de bespreking van de digitale agenda door de Europese Raad in oktober 2013 nader evalueren.
11. De Raad zal in december 2013 verslag uitbrengen over de op al deze punten gemaakte vorderingen.

CONCLUSIES

Tegen een achtergrond van zwakke economische vooruitzichten voor de korte termijn, heeft de werkloosheid onder jongeren in verscheidene lidstaten ongekende niveaus bereikt, met enorme menselijke en maatschappelijke kosten als gevolg. Maatregelen zijn dringend geboden.

Vandaag is de Europese Raad het eens geworden over een algemene aanpak voor de bestrijding van de jongerenwerkloosheid op basis van de volgende concrete maatregelen: het jongeren-werkgelegenheidsinitiatief wordt bespoedigd en direct ingezet; de uitvoering van de jongeren-garantie wordt bespoedigd; verhoging van de mobiliteit van jongeren en betrokkenheid van de sociale partners. De Europese Raad heeft ook gesproken over manieren om investeringen te stimuleren en de toegang tot krediet te verbeteren. De Europese Raad heeft opgeroepen de Europese middelen, waaronder die van de EIB, in te zetten, en heeft een nieuw "Investeringsplan" geïntroduceerd dat kleine en middelgrote ondernemingen moet steunen en de financiering van de economie een impuls moet geven.

De financiële stabiliteit wordt beter, maar de EU en de lidstaten moeten nog meer ondernemen om Europa weer stevig op het spoor te zetten van duurzame groei en banen. Gezonde overheids-financiën en beleid ter ondersteuning van duurzame groei en banen versterken elkaar. Tegelijkertijd zijn er op alle niveaus doortastender inspanningen nodig om vaart te zetten achter de structurele hervormingen en een stimulans te geven aan concurrentievermogen en werkgelegenheid. In dit verband heeft de Europese Raad de landenspecifieke aanbevelingen onderschreven die als richtsnoer dienen voor het beleid en de begrotingen van de lidstaten, ter afsluiting van het Europees semester 2013.

Tevens heeft de Europese Raad de balans opgemaakt van de vooruitgang naar de bankenunie, die van essentieel belang is voor financiële stabiliteit en een soepel functionerende EMU. Tot slot heeft de Europese Raad aangegeven welke de volgende stappen moeten zijn bij het versterken van de EMU-architectuur en gevraagd om aan al deze vraagstukken te blijven werken als voorbereiding op de Europese Raad van december.

De Europese Raad heeft Kroatië van harte welkom geheten als lid van de Europese Unie met ingang van 1 juli 2013. Tevens heeft de Europese Raad Letland gelukgewenst met het feit dat het land voldoet aan de convergentiecriteria van het Verdrag, zodat het op 1 januari 2014 de euro kan invoeren.

De Europese Raad hechtte zijn goedkeuring aan de conclusies en aanbevelingen van de Raad betreffende de uitbreiding en het stabilisatie- en associatieproces.

* * *

I. WERKGELEGENHEID VOOR JONGEREN

1. Bestrijding van de werkloosheid onder jongeren is een bijzondere, onmiddellijke doelstelling, gezien het onaanvaardbaar hoge aantal jonge Europeanen zonder werk. Alle inspanningen moeten worden gericht op de gezamenlijke doelstelling, te weten jongeren die geen onderwijs of opleiding volgen en geen baan hebben, binnen vier maanden weer aan het werk helpen of naar onderwijs of een opleiding sturen, overeenkomstig de aanbeveling van de Raad inzake een "jongerengarantie". Uitgaande van de mededeling van de Commissie over werkgelegenheid voor jongeren moet er op nationaal niveau en op EU-niveau resoluut en onverwijld actie worden ondernomen.
2. De EU zal alle beschikbare instrumenten inzetten voor het steunen van de werkgelegenheid voor jongeren. Binnen de Europese Raad bestaat overeenstemming over een algemene aanpak op basis van onderstaande concrete maatregelen:
  - (a) Bij het uitvoeren van de structuurfondsen zal bijzondere aandacht uitgaan naar werkgelegenheid voor jongeren en zullen, onder meer, in passende gevallen niet gebruikte

middelen opnieuw worden geprogrammeerd. De Commissie en de lidstaten zullen alle mogelijkheden benutten die geboden worden door het Europees Sociaal Fonds (ESF), een van de voornaamste financiële instrumenten op EU-niveau voor dit doel, onder meer in de vorm van steun voor het scheppen van nieuwe werkgelegenheid voor jonge werknemers. Waar passend zullen de lidstaten hun bestuurlijk vermogen met behulp van meer technische bijstand van de Commissie en toepassing van beste praktijken opvoeren.

- (b) Alle noodzakelijke voorbereidingen zullen worden getroffen om het jongeren-werkgelegenheidsinitiatief in januari 2014 volledig operationeel te maken, waardoor in EU-regio's waar de werkloosheid onder jongeren meer dan 25% bedraagt ⁽¹⁾ de eerste uitkeringen aan begunstigden kunnen worden verricht. Het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief kan zijn

⁽¹⁾ Aangezien in Slovenië de jeugdwerkloosheid in 2012 met meer dan 30% is gestegen, zal de regio Oost-Slovenië, waar de jeugdwerkloosheid in 2012 meer dan 20% is, ook profiteren van het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief.

volledige rol maar vervullen als de ervoor uitgetrokken 6 miljard euro in de eerste twee jaar van het volgende meerjarig financieel kader wordt uitbetaald ⁽¹⁾. Voorts zullen de marges die beschikbaar blijven onder de MFK-maxima voor de jaren 2014-2017 worden gebruikt als een "overkoepelende marge voor vastleggingen" voor de financiering van in het bijzonder maatregelen ter bestrijding van werkloosheid onder jongeren. De lidstaten die begunstigde zijn van het jongerenwerkgelegenheids-initiatief moeten voor het einde van het jaar een plan vaststellen ter bestrijding van de werkloosheid onder jongeren, onder meer door de uitvoering van de "jongerengarantie" voor het einde van het jaar. De overige lidstaten worden aangespoord in 2014 soortgelijke plannen vast te stellen. De Commissie brengt in 2016 verslag uit over de uitvoering van de "jongerengarantie" en over het functioneren van het jongeren-werkgelegenheidsinitiatief.

- (c) De EIB levert een bijdrage tot de bestrijding van de werkloosheid onder jongeren via haar initiatief "Banen voor jongeren" en haar programma "Investeren in vaardigheden", die onverwijld moeten worden uitgevoerd.
  - (d) Er zullen nieuwe inspanningen worden geleverd om de mobiliteit van jonge werk-zoekenden te verbeteren, onder meer door versterking van het programma "Je eerste EURES-baan". De lidstaten worden aangespoord een deel van hun ESF toewijzingen te gebruiken voor regelingen voor grensoverschrijdende mobiliteit. Het programma "Erasmus +", dat ook aanzet tot grensoverschrijdende beroepsopleiding, moet vanaf januari 2014 volledig operationeel zijn. Het akkoord tussen het Europees Parlement en de Raad over de erkenning van beroepskwalificaties komt precies op het goede moment. De Commissievoorstellen voor het opbouwen van een netwerk van openbare diensten voor de arbeidsvoorziening moeten op korte termijn worden besproken. Er moeten meer inspanningen worden gedaan, met name met betrekking tot het voorstel inzake het behoud van aanvullende pensioenrechten, dat tijdens deze zittingsperiode van het parlement moet worden vastgesteld.
  - (e) Hoogwaardige leerlingplaatsen en leren op het werk zullen worden gepropageerd, en dan vooral via de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen, die in juli van start moet gaan. Het kwaliteitskader voor stages moet er begin 2014 komen.
  - (f) De sociale partners moeten bij deze inspanningen volledig worden betrokken en een actieve rol spelen. De Europese Raad is ingenomen met het "Actiekader inzake werkgelegenheid voor jongeren", waarover de sociale partners op 11 juni 2013 overeenstemming hebben bereikt.
3. De lidstaten moeten op nationaal niveau, waar de meeste bevoegdheden inzake werk-gelegenheid liggen, voortgang maken met hun hervormingen. De lidstaten nemen maatregelen om beroepsonderwijs en -opleiding te moderniseren, de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven te verbeteren om de overgang van school naar werk vlotter te doen verlopen, jonge mensen met een laag vaardigheidsniveau beter in de arbeidsmarkt te integreren, discrepanties tussen aangeboden en gevraagde vaardigheden aan te pakken en leerlingplaatsen en stages in belangrijke economische sectoren te promoten, evenals ondernemerschap en startende bedrijven. Een

⁽¹⁾ Dit zal gebeuren zonder negatieve gevolgen voor de door de Europese Raad in mei 2013 gestelde doelen inzake het energiebeleid.

aantal lidstaten heeft reeds ambitieuze plannen voor het ondersteunen van werkgelegenheid voor jongeren gepresenteerd. Maar er moet nog meer worden gedaan. Lidstaten met een hoge werkloosheid onder jongeren moeten met name actievere arbeidsmarkt-maatregelen nemen. Er dient voldoende aandacht te worden besteed aan de deelname aan de arbeidsmarkt van groepen kwetsbare jonge mensen met specifieke problemen. De Europese Raad erkent de bevoegdheden van de lidstaten op dit gebied, maar wijst erop dat het van belang is de belastingdruk op arbeid te verlichten, onder meer door, waar passend, de sociale bijdragen te verlagen, als een manier om de inzetbaarheid te vergroten en het scheppen van banen en het concurrentievermogen te stimuleren. De Europese Raad heeft gevraagd de beste nationale praktijken meer te delen. In dit verband ziet de Europese Raad uit naar de komende Conferentie van Berlijn.

II. GROEI, MEDEDINGINGSVERMOGEN EN BANEN

Europees semester

4. Na een diepgravende gedachteswisseling heeft de Europese Raad het Europees semester 2013 afgesloten door in het algemeen de landenspecifieke aanbevelingen te bekrachtigen. De lidstaten zullen de aanbevelingen nu omzetten in hun toekomstige besluiten over begrotingen, structurele hervormingen, werkgelegenheids- en sociaal beleid, waarbij de nationale verantwoordelijkheid ten volle wordt bevorderd en de sociale dialoog in stand blijft. De Raad en de Commissie zullen de uitvoering ervan op de voet volgen. De Raad zal de economische situatie in Europa regelmatig bespreken en beoordelen.
5. Groei bevorderen en begrotingsconsolidatie versterken elkaar. Gezonde overheidsfinanciën zijn van cruciaal belang om overheden in staat te blijven stellen steun te verlenen aan duurzame groei en banen. In dit verband is de Europese Raad ingenomen met de intrekking van de procedure voor buitensporige tekorten voor verscheidene lidstaten en met de inspanningen van de lidstaten die naar verwachting hun begrotingsdoelen halen. De Europese Raad memoreert de mogelijkheden die het bestaande EU-begrotingskader biedt om de behoeften aan productieve overheidsinvesteringen in evenwicht te brengen met doelstellingen inzake begrotingsdiscipline in het preventieve deel van het stabiliteits- en groeipact. Voor sommige lidstaten is het tempo van de begrotingsconsolidatie overeenkomstig het begrotings-kader van de EU aangepast aan economische omstandigheden. Tegelijkertijd moeten de lidstaten meer vaart zetten achter hun structurele hervormingen. Dat zal de inspanningen kracht bijzetten om de economie van de EU weer in evenwicht te brengen, het concurrentievermogen helpen herstellen en de maatschappelijke gevolgen van de crisis helpen aanpakken.

Een nieuw investeringsplan voor Europa

6. In de huidige economische context is het van cruciaal belang dat er weer normaal wordt geleend aan de economie en dat financiering van investeringen gemakkelijker wordt gemaakt. Kleine en middelgrote ondernemingen zijn belangrijk voor de economie, met name op het vlak van het scheppen van werkgelegenheid, en daarom krijgen maatregelen voor

steun aan de financiering van deze bedrijven voorrang. Dat is met name van belang in landen met een hoge werkloosheid onder jongeren, waar nieuwe investeringen nodig zijn om groei en banen te stimuleren. Ook is het belangrijk dat ondernemerschap en werken als zelfstandige worden gestimuleerd. Daarom heeft de Europese Raad overeenstemming bereikt over een nieuw "Investeringsplan".

7. De Europese Raad is ingenomen met het bereikte akkoord over het meerjarig financieel kader (MFK) van de EU voor de komende zeven jaar. Hij bedankte de onderhandelaars van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie voor hun werkzaamheden en hun onvermoeibare inzet waardoor dit akkoord vandaag tot stand kon komen. Het MFK zal een cruciale rol spelen bij het ondersteunen van de economie, door te fungeren als een katalysator voor groei en banen in geheel Europa en als hefboom voor productieve investeringen en investeringen in menselijk kapitaal. De Europese Raad verzocht om de spoedige formele aanneming van de MFK-verordening en het daarmee samenhangende interinstitutioneel akkoord. In dit verband is de Europese Raad tevens ingenomen met de overeenkomsten die zijn bereikt over nieuwe programma's zoals Erasmus, Cosme, Horizon 2020 en het programma voor werkgelegenheid en sociale innovatie. De Europese Raad heeft het belang benadrukt van:
- de vaststelling, nog dit jaar, van de diverse EU-programma's ter ondersteuning van de verwezenlijking van de strategie Europa 2020
  - de samenwerking van de lidstaten met de Commissie met als doel zo snel mogelijk hun partnerschapsovereenkomsten en operationele programma's af te ronden,
  - een spoedige uitvoering van de structuurfondsen en de programma's voor het concurrentievermogen van ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen (Cosme) en voor onderzoek en innovatie (Horizon 2020), die in de context van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen van bijzonder belang zijn,
  - de bespoediging van de uitvoering van de proeffase van de projectobligaties. De Commissie is voornemens haar evaluatie tegen eind 2013 te presenteren.
8. De Europese Raad heeft het verslag van de Commissie en de EIB over het financieren van de economie positief ontvangen. De Europese Raad is het eens geworden over onderstaande maatregelen en heeft positief gereageerd op het voornemen van de Commissie en de EIB om ze met voorrang uit te voeren en in de aanloop naar zijn bijeenkomst van oktober 2013 een alomvattend verslag over de uitvoering ervan te presenteren met kwantitatieve doelen, instrumenten en een tijdschema:
- meer inspanningen van de EIB om leningen aan de economie te steunen door de recente kapitaalverhoging met 10 miljard euro ten volle te benutten. De Europese Raad roept de EIB op om uitvoering te geven aan haar plan om haar leenactiviteit in de EU in de jaren 2013-2015 met ten minste 40% uit te breiden. De EIB heeft met dat doel reeds nieuwe leenmogelijkheden ten belope van meer dan 150 miljard euro aangeduid voor een reeks kritieke prioriteiten zoals innovatie en vaardigheden, toegang voor kleine en middel-grote ondernemingen tot financiering, efficiënt omgaan met middelen, en strategische infrastructuren.
  - uitbreiding van gezamenlijke financieringsinstrumenten met risicodeling tussen de Europese Commissie en de

EIB als hefboom voor investeringen in kleine en middelgrote ondernemingen door de particuliere sector en de kapitaalmarkten. Deze initiatieven moeten ervoor zorgen dat het volume van nieuwe leningen aan kleine en middelgrote ondernemingen overal in de EU toeneemt, met inachtneming van de financiële soliditeit en transparantie alsmede de plafonds van het MFK. De Raad zal in overleg met de Commissie en de EIB onverwijld de parameters bepalen voor de vorm van zulke door de structuurfondsen medegefinancierde instrumenten en daarbij streven naar grote hefboomeffecten. De nodige voorbereidingen moeten worden getroffen opdat deze instrumenten in januari 2014 kunnen gaan functioneren.

- verruiming van de kredietverbeteringscapaciteit van het EIF
- geleidelijke uitbreiding van de handelsfinancieringsregelingen van de EIB ten bate van kleine en middelgrote ondernemingen overal in de EU, in het bijzonder in programma-landen
- versterking van de samenwerking tussen nationale ontwikkelingsbanken en de EIB met als doel meer gelegenheden te bieden voor gezamenlijk lenen en uitwisseling van beste praktijken
- ontwikkeling van alternatieve financieringsbronnen in nauwe samenwerking met de lidstaten.

Uitvoering geven aan het Pact voor groei en banen

9. Een jaar geleden heeft de Europese Raad overeenstemming bereikt over een Pact voor Groei en Banen, een pakket van snelwerkende groeimaatregelen, ondersteund door een financiering ter waarde van 120 miljard euro. Ondanks de flinke vooruitgang bij de uitvoering van deze maatregelen, waarvan een aantal reeds vruchten afwerpt, moet er nog meer worden gedaan. De instellingen van de EU en de lidstaten moeten alles in het werk stellen opdat alle elementen van het Pact snel worden uitgevoerd, overeenkomstig de conclusies van eerdere Europese Raden, in het bijzonder wat betreft de eengemaakte markt, innovatie, de digitale agenda, diensten, energie en belasting. De Europese Raad ziet uit naar een geactualiseerd voortgangsverslag van de Commissie over het Pact in december 2013, gebaseerd op een geregelde evaluatie door de Raad.
10. Zoals in maart is overeengekomen zal de Europese Raad van nabij de uitvoering volgen van de richtsnoeren die hij geeft om de economische groei te stimuleren en het concurrentievermogen te bevorderen, en zal hij daartoe geregeld thematische debatten houden. In dit verband heeft de Europese Raad een eerste bespreking gehouden over twee belangrijke punten:
- Het levensbelang van een sterke Europese industriële basis als een essentiële bouwsteen van de agenda van de EU voor groei en concurrentievermogen. De Europese Raad heeft gevraagd om een brede horizontale en samenhangende aanpak voor een modern Europees industrieel beleid dat structurele verandering en economische opleving begeleidt. De Europese Raad is blij met het Actieplan van de Commissie voor een concurrerende en duurzame staalindustrie. Met het oog op de Europese Raad van februari 2014 ziet de Europese Raad uit naar verdere inbreng van de Commissie overeenkomstig de conclusies van de Europese Raad van maart en mei 2013. Het aantredende voorzitterschap wordt verzocht binnen de Raad door te gaan met de voorbereidingen.

- (b) Onder verwijzing naar zijn conclusies van maart 2013 heeft de Europese Raad kennis genomen van de mededeling van de Commissie over de top tien van meest belastende regelgeving als initiële bijdrage. Hij ziet ernaar uit om voorafgaand aan zijn bijeenkomst van oktober 2013 een gedetailleerd werkprogramma te ontvangen dat bestaat uit verdere en, waar passend, nieuwe concrete voorstellen die de algehele regelgeving moeten verlichten en het concurrentievermogen bevorderen, waarbij rekening wordt gehouden met de noodzaak consumenten en werknemers de juiste bescherming te bieden. Hij riep op tot verdere inspanningen om de EU-regelgeving en de nationale regelgeving efficiënter, samenhangender en eenvoudiger te maken. Aan de hand van die voorstellen zal de Europese Raad op deze punten terugkomen.

Met het oog op zijn thematische besprekingen in oktober 2013 met als doel een nieuwe impuls te geven op de gebieden van innovatie, de digitale eengemaakte markt en diensten, verzoekt de Europese Raad de Commissie haar verslag over de collegiale toetsing van de dienstenrichtlijn en over het 'licenties voor Europa'-proces voorafgaand aan die bijeenkomst in te dienen.

11. De Europese Raad memoreerde de rol die de handel moet vervullen bij het stimuleren van groei en banen, en toonde zich daarom verheugd over de opening van onderhandelingen over een trans-Atlantisch handels- en investeringspartnerschap met de Verenigde Staten.

III. VOLTOOIING VAN DE ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE

12. Sedert de presentatie in december vorig jaar van het verslag "Naar een echte EMU", is er vooruitgang geboekt met de vier essentiële bouwstenen die de architectuur van de EMU moeten verstevigen. Nieuwe concrete stappen ter versterking van het economisch bestuur moeten vergezeld gaan van verdere stappen naar meer democratische legitimiteit en verantwoording op het niveau waarop besluiten worden genomen en uitgevoerd. Dit proces zal steunen op het institutionele kader van de EU, met volledige inachtneming van de integriteit van de eengemaakte markt, waarbij moet worden gezorgd voor gelijke voorwaarden tussen de lidstaten van de EU, onder meer door middel van een billijk evenwicht tussen lidstaten van herkomst en ontvangst. Het proces zal open en transparant zijn naar de lidstaten die de euro niet als munt hebben.
13. Hoofdprioriteit op de korte termijn is de vervollediging van de Bankenunie overeenkomstig de conclusies van de Europese Raad van december 2012 en maart 2013. Alleen daarmee kan financiële stabiliteit worden gewaarborgd, de financiële fragmentatie worden verminderd en weer op normale voorwaarden aan de economie worden geleend. De Europese Raad heeft erop gewezen dat het absoluut noodzakelijk is de vicieuze cirkel tussen banken en staten te doorbreken en heeft onderstaande punten bevestigd:
- (a) De nieuwe voorschriften inzake kapitaalvereisten voor banken (VKV/RKV) en het nieuwe gemeenschappelijk toezichtsmechanisme (GTM) zullen een essentiële rol spelen bij het waarborgen van de stabiliteit van de bankensector.
- (b) In de overgang naar het GTM wordt een balansbeoordeling uitgevoerd, die een beoordeling van de activakwaliteit en vervolgens een stresstest omvat. In dit verband

treffen de lidstaten die deelnemen aan het GTM alle passende regelingen, inclusief de instelling van nationale achtervangregelingen, voorafgaand aan de voltooiing van deze exercitie.

- (c) De Eurogroep heeft een akkoord bereikt over de hoofdpunten van het operationeel kader voor rechtstreekse herkapitalisatie van banken door het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM). Het werk moet worden voortgezet zodat, wanneer er een doeltreffend gemeenschappelijk toezichtsmechanisme wordt vastgesteld, banken na een regulier besluit rechtstreeks kunnen worden geherkapitaliseerd uit het Europees Stabiliteitsmechanisme.
- (d) De Europese Raad heeft zijn waardering uitgesproken voor het in de Raad bereikte akkoord over de ontwerpverplichting betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van banken en heeft de Raad en het Parlement verzocht te gaan onderhandelen met het doel de richtlijn voor het eind van het jaar vast te stellen. Hij verzocht tevens het voorstel voor een depositogarantiestelsel voor het eind van het jaar vast te stellen.
- (e) Voor een volledig effectief GTM is een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme nodig voor banken die onder het GTM vallen. De Europese Raad ziet uit naar het voorstel van de Commissie voor het instellen van een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme waarover de Raad eind dit jaar overeenstemming moet bereiken, zodat het mechanisme nog tijdens de lopende zittingsperiode van het parlement kan worden vastgesteld. De Commissie is van plan in de zomer van 2013 herziene regels voor staatssteun voor de financiële sector aan te nemen zodat er gelijke spelregels komen in besluiten over afwikkeling waarmee overheidssteun is gemeoid.
14. Er moet verder worden gewerkt aan alle bouwstenen van een versterkte EMU, aangezien zij zeer nauw met elkaar verbonden zijn.
- (a) Er moet een doeltreffender kader komen voor de coördinatie van economisch beleid, overeenkomstig artikel 11 van het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur en het subsidiariteitsbeginsel. Ten gevolge op haar mededeling van 20 maart is de Commissie voornemens in het najaar een voorstel in te dienen over de voorafgaande coördinatie van belangrijke economische hervormingen.
- (b) Er zijn weliswaar convergenties rond de grondbeginselen van de concepten van onderling overeengekomen contracten en de daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen, maar er moet de komende maanden verder aan deze problematiek worden gewerkt, met name aan de hand van de komende mededeling van de Commissie over economische beleidscoördinatie.
- (c) De sociale dimensie van de EMU moet worden verstevigd. De sociale en arbeidsmarkt-situatie binnen de EMU moeten, als eerste stap, beter worden gevolgd en meegewogen, met name door gebruikmaking van passende sociale indicatoren en werkgelegenheids-indicatoren binnen het Europees semester. Ook dient te worden gezorgd voor betere coördinatie van werkgelegenheidsbeleid en sociaal beleid, waarbij de nationale bevoegdheden ten volle worden geëerbiedigd. De rol van de sociale partners en de sociale dialoog, ook op nationaal niveau, is eveneens essentieel. De Commissie komt binnenkort met een mededeling over de sociale dimensie van de EMU.

15. Na nauwe raadplegingen met de lidstaten zal de Europese Raad op al deze punten terug-komen. In oktober 2013 zal hij dan in het bijzonder kijken naar indicatoren en beleids-gebieden waarop gelet moet worden in het kader van een versterkte coördinatie van het economisch beleid, en naar de sociale dimensie van de EMU. Het debat zal in december 2013 worden voortgezet, met als doel over die punten besluiten te nemen, in het bijzonder over de belangrijkste punten van contractuele regelingen en daarmee samenhangende solidariteits-mechanismen. Al die maatregelen zijn op vrijwillige basis voor de lidstaten die niet aan de gemeenschappelijke munt deelnemen, en in alle aspecten ten volle verenigbaar met de eengemaakte markt.
16. De Europese Raad heeft zich gebogen over het verzoek van Letland om de euro in te voeren. De Europese Raad heeft Letland gelukkigwensend met de convergentie die het heeft verwezenlijkt dankzij een gezond economisch, budgettair en financieel beleid, en heeft zich erover verheugd dat Letland thans aan alle in het Verdrag vastgelegde convergentie-criteria voldoet. De Europese Raad heeft positief gereageerd op het voorstel van de Commissie dat Letland per 1 januari 2014 de euro invoert.

IV. OVERIGE PUNTEN

17. De Europese Raad heeft zijn medeleven uitgesproken met degenen die getroffen zijn door de rampzalige overstromingen deze maand in Midden-Europa. De passende financiële middelen (bv. het solidariteitsfonds, structuurfondsen, het Cohesiefonds) dienen in de zwaarst getroffen regio's en lidstaten te worden ingezet voor een maximale ondersteuning van onmiddellijke hulp- en wederopbouwinspanningen en voor preventieve acties voor de toekomst. De Europese Raad heeft de Commissie gevraagd snel en constructief te reageren op de verzoeken van de getroffen lidstaten zodat de uit de middelen van de EU komende steun voor de zwaarst getroffen regio's en lidstaten onverwijld kan worden ingezet.
18. In februari 2013 heeft de Europese Raad de bijzondere impact van de economische crisis op een aantal lidstaten binnen de eurozone erkend alsook het daaruit voortvloeiende rechtstreekse effect op hun welvaartsniveau. Om die toestand aan te pakken is besloten tot een aantal bijkomende toewijzingen uit de structuurfondsen. Op dat ogenblik was er geen besluit over het macro-economische steunprogramma voor Cyprus. De Cypriotische regering heeft sindsdien om extra steun verzocht. De Europese Raad heeft het Europees Parlement en de Raad gevraagd in het kader van de jaarlijkse begrotingsprocedure de door de flexibele onderdelen van het MFK, waaronder het flexibiliteitsinstrument, geboden mogelijkheden voor het aanpakken van de bijzonder moeilijke situatie van Cyprus te onderzoeken.
19. Wat uitbreiding betreft, heeft de Europese Raad de conclusies en de aanbevelingen van de Raad van 25 juni 2013 bekrachtigd. Hij heeft besloten toetredingsonderhandelingen met Servië te openen. De eerste intergouvernementele conferentie zal uiterlijk in januari 2014 worden gehouden. Hieraan voorafgaand zal het onderhandelingskader door de Raad worden vastgesteld en door de Europese Raad worden bevestigd tijdens zijn gebruikelijke bijeenkomst over uitbreiding.
20. De besluiten waarbij machtiging wordt verleend tot het openen van onderhandelingen over een stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Kosovo⁽¹⁾ zijn vastgesteld.
21. De Europese Raad zal tijdens zijn bijeenkomst in juni 2014 een debat houden met als doel strategische richtsnoeren te formuleren voor de wetgevende en operationele programmering op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (uit hoofde van artikel 68 VWEU). De aantredende voorzitterschappen wordt verzocht om, ter voorbereiding van die bijeenkomst, in de Raad een proces van reflectie op gang te brengen. De Commissie wordt verzocht op passende wijze aan dit proces bij te dragen.

BIJLAGE

DOOR DE EUROPESE RAAD BEKRACHTIGDE DOCUMENTEN

- Verslag van de Raad van 25 juni 2013 over de landenspecifieke aanbevelingen 2013
- Conclusies van de Raad van 25 juni 2013 over de uitbreiding
- Conclusies van de Raad van 28 mei 2013 over het jaarverslag over de officiële ontwikkelings-hulp van de EU
- Conclusies van de Raad van 25 juni 2013 over de Overkoepelende post 2015-agenda
- Actieplan voor de uitvoering van de Maritieme Strategie voor het gebied van de Atlantische Oceaan, dat op 25 juni 2013 door de Raad is bekrachtigd

⁽¹⁾ Deze benaming laat de standpunten over de status van Kosovo onverlet, en is in overeenstemming met Resolutie 1244/1999 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.

CONCLUSIES

Ondanks de tekenen van economisch herstel moet de EU zich blijven inspannen om het groei-potentieel te vergroten, meer banen te scheppen en het Europees concurrentievermogen te bevorderen. Vandaag heeft de Europese Raad zijn aandacht vooral gericht op de digitale economie, innovatie en diensten. Deze sectoren bieden een bijzonder potentieel voor groei en banen, dat snel moet worden aangesproken. De Europese Raad heeft concrete richtsnoeren gegeven om het aanwezige potentieel ten volle te benutten.

De Europese Raad heeft zich tevens over diverse economische en sociale beleidsterreinen gebogen. Hij heeft de balans opgemaakt van de uitvoering van de in juni genomen initiatieven ter bestrijding van de werkloosheid onder jongeren en voor de financiering van de economie, met name wat kleine en middelgrote ondernemingen betreft, en is aanvullende maatregelen overeengekomen. Hij heeft een nieuwe impuls gegeven aan betere regelgeving.

De Europese Raad heeft de voltooiing van de economische en monetaire unie uitvoerig besproken. Hij heeft zich vooral toegespitst op versterkte coördinatie van het economisch beleid, versterking van de sociale dimensie van de economische en monetaire unie en voltooiing van de bankenunie. Zoals in juni is besloten, zal de Europese Raad in december op al deze aangelegenheden terugkomen en daarover besluiten nemen.

De Europese Raad hield een bespreking in de aanloop naar de top van het Oostelijk Partnerschap die op 28 en 29 november 2013 in Vilnius plaatsvindt.

De Europese Raad sprak zijn diepe bedroefdheid uit over de recente tragische gebeurtenissen in de Middellandse Zee waarbij honderden mensen het leven hebben verloren en besloot dat de Unie meer moet doen om herhaling van dergelijke tragedies te voorkomen.

* * *

I. DIGITALE ECONOMIE, INNOVATIE EN DIENSTEN

1. Een sterke digitale economie is van levensbelang voor groei en Europees concurrentievermogen in een gemondialiseerde wereld. Alles moet dan ook in het werk worden gesteld opdat het Europese bedrijfsleven aan dynamiek herwint op het gebied van digitale producten en diensten. Er is dringend behoefte aan een geïntegreerde eengemaakte digitale en telecommunicatiemarkt waarmee consumenten en bedrijven hun voordeel kunnen doen. Europa moet, als onderdeel van zijn groeistrategie, digitale, datagestuurde innovatie in alle sectoren van de economie stimuleren. Speciale aandacht moet uitgaan naar het ondersteunen van maatregelen om de digitale kloof tussen lidstaten te dichten.

Investeren in de digitale economie

2. Om het potentieel van de digitale economie volledig te benutten, de productiviteit op te voeren en nieuwe economische activiteit en geschoolde banen te scheppen, heeft Europa investeringen en het juiste reguleringskader nodig. Bevordering van nieuwe investeringen is nodig om vaart te zetten achter de totstandbrenging van infrastructuur waarmee de in de digitale agenda voor Europa genoemde doelstellingen inzake breedbandsnelheid kunnen worden verwezenlijkt, en om de ontplooiing van nieuwe technologieën, zoals 4G, te versnellen, met behoud van technologische neutraliteit. Er moeten snel wetgevings-

maatregelen worden aangenomen die de introductiekosten voor breedband omlaag brengen.

3. Er zijn diverse strategische technologieën, zoals "big data" en cloudcomputing, die een belangrijke rol als katalysator voor productiviteit en betere diensten kunnen spelen. Cloudcomputing zou gegevens toegankelijker moeten maken en het delen van gegevens moeten vereenvoudigen. Met de "big data"-technologie zouden grote hoeveelheden gegevens verwerkt, vergaard, opgeslagen en geanalyseerd kunnen worden. Het EU-optreden zou de juiste kadervoorwaarden voor een eengemaakte markt voor "big data" en cloudcomputing moeten creëren, met name door hoge standaarden voor beveiligde, hoogwaardige en betrouwbare clouddiensten te propageren. Met de steun van het "Europees Cloudpartnerschap" moeten de Europese Commissie en de lidstaten er alles aan blijven doen om Europa bij het omarmen van de "cloud" tot koploper te maken. De Europese Raad dringt aan op de totstandbrenging van een stevig netwerk van nationale digitale coördinatoren die een strategische rol zouden kunnen spelen bij de ontwikkeling van "cloud", "big data" en "open data".
4. De lopende werkzaamheden ter bestrijding van belastingontduiking, belastingfraude, agressieve fiscale planning, uitholling van de belastinggrondslag en winstverschuiving zijn eveneens van belang voor de digitale economie. De lidstaten moeten, waar passend, hun standpunten nader coördineren teneinde in het kader van het OESO-project inzake grondslaguitholling en winstverschuiving (OECD/BEPS) de optimale oplossing

voor de lidstaten en de EU te vinden. In haar lopende btw-evaluatie zal de Commissie ook aangelegenheden aan de orde stellen die specifiek zijn voor de digitale economie, zoals gedifferentieerde belastingtarieven voor digitale en fysieke producten. De Europese Raad is ingenomen met het initiatief van de Commissie tot instelling van een deskundigengroep belasting van digitale economie. De Europese Raad zal de belastingengerelateerde aangelegenheden tijdens zijn bijeenkomst in december 2013 opnieuw bespreken.

Een consument- en bedrijfslevensvriendelijke digitale eengemaakte markt bevorderen

5. Het is van essentieel belang om met een verbeterd, voorspelbaar en stabiel Uniebreed rechtskader fragmentatie te boven te komen, daadwerkelijke concurrentie te bevorderen en particuliere investeringen aan te trekken, met dien verstande dat een hoog niveau van consumentenbescherming wordt gewaarborgd en dat aan de lidstaten een flexibiliteitsmarge wordt gelaten om aanvullende maatregelen voor consumentenbescherming te nemen. In dit verband is de Europese Raad ingenomen met de presentatie door de Commissie van het pakket "connectief continent" en spoort hij de wetgever aan voortvarend te werken aan de spoedige aanneming ervan. Hij onderstreept het belang van betere coördinatie bij de timing van en de voorwaarden inzake spectrumtoewijzing, waarbij de nationale bevoegdheden op dit gebied dienen te worden geëerbiedigd.
6. De belofte om de digitale eengemaakte markt uiterlijk in 2015 te voltooien, moet worden nagekomen: door de huidige fragmentatie van de markt wordt het potentieel van de digitale economie niet ten volle benut. Dit vergt een brede aanpak waarbij innovatie en mededinging bij digitale diensten worden gestimuleerd.
7. Alles moet in het werk worden gesteld om vaart te zetten achter de besprekingen over de ter tafel liggende wetgevingsvoorstellen, in het bijzonder de voorstellen inzake e-identificatie en vertrouwensdiensten en inzake e-facturering en betalingsdiensten, opdat deze voor het eind van de zittingsperiode kunnen worden aangenomen. Ook moeten de knelpunten worden aangepakt waardoor iemand niet vanuit verschillende platforms toegang tot zijn "digitale leven" kan krijgen, en die blijven bestaan vanwege het ontbreken van interoperabiliteit of het gebrek aan overdraagbaarheid van inhoud en data. Het gebruik van digitale diensten en de mededinging worden hierdoor belemmerd. Er moet derhalve een open, niet-discriminerend kader worden gecreëerd om die interoperabiliteit en overdraagbaarheid te garanderen, waarbij er evenwel voor wordt gezorgd dat de ontwikkeling van de snel veranderende digitale omgeving niet wordt geremd en dat onnodige administratieve lasten worden voorkomen, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's). Het aanbieden van digitale diensten en inhoud in de eengemaakte markt vereist de invoering van een auteursrechtenstelsel voor het digitale tijdperk. De Commissie zal haar lopende evaluatie van het EU-auteursrechten-kader derhalve in het voorjaar van 2014 voltooien. Het Europese auteursrechtenstelsel moet worden gemoderniseerd en het verlenen van licenties vergemakkelijkt, terwijl tegelijkertijd moet worden gezorgd voor een hoog niveau van bescherming van intellectuele-eigendomsrechten en rekening moet worden gehouden met de culturele verscheidenheid.

8. Het is belangrijk om het vertrouwen van de burger en het bedrijfsleven in de digitale economie te bevorderen. De tijdige vaststelling van een sterk algemeen EU-gegevensbeschermingskader alsook van de richtlijn cyberveiligheid is van doorslaggevend belang om de digitale eengemaakte markt in 2015 te kunnen voltooien.
9. De modernisering van overheidsadministraties moet worden voortgezet door middel van de vlotte invoering van diensten zoals e-overheid, e-gezondheid, e-facturering en e-aanbesteding. Dit zal leiden tot meer en betere digitale diensten voor burger en bedrijfsleven in heel Europa en tot kostenbesparingen in de overheidssector. De "open data"-technologie is een veelbelovende, onaangeboorde bron voor het totstandbrengen van sterkere, meer geïnterconnecteerde samenlevingen die de behoeften van de burger beter bevredigen en innovatie en voorspoed in de hand werken. Interoperabiliteit en hergebruik van overheids-informatie moeten actief worden bevorderd. EU-wetgeving moet zodanig worden opgezet dat digitale interactie tussen burgers en bedrijven en overheidsdiensten wordt gefaciliteerd. Er moeten inspanningen worden geleverd om het beginsel toe te passen dat slechts eenmalig informatie van de burgers wordt verzameld, met inachtneming van de regelgeving inzake gegevensbescherming.

Vaardigheden verbeteren

10. Gebruikers moeten over de nodige digitale vaardigheden beschikken. Veel Europese burgers en ondernemingen maken thans onvoldoende gebruik van IT. Daardoor wordt het steeds moeilijker om te voorzien in vacatures voor digitale banen. In 2011 waren er in de Europese Unie 300 000 onvervulde vacatures in de ICT-sector; als die trend niet wordt omgebogen, zou het aantal onvervulde vacatures in 2015 wel 900 000 kunnen bedragen. Deze discrepantie tussen aangeboden en gevraagde vaardigheden is nadelig voor onze doelstellingen inzake economisch en sociaal beleid.
11. Er moeten concrete maatregelen worden genomen om deze situatie te verhelpen:
  - (a) een deel van de Europese structuur- en investeringsfondsen (2014-2020) moet worden gebruikt voor ICT-onderwijs, voor ondersteuning van omscholing en voor beroeps-onderwijs en opleiding in ICT, mede via digitale instrumenten en inhoud, in de context van het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief;
  - (b) er moet worden gezorgd voor betere integratie van digitale vaardigheden in het onderwijs, vanaf de vroegste schoolstadië tot in het hoger onderwijs, in beroeps-onderwijs en opleiding en in het kader van een leven lang leren;
  - (c) de Grote Coalitie voor digitale banen moet worden versterkt om de discrepantie tussen aangeboden en gevraagde vaardigheden aan te pakken door ondersteuning van gerichte arbeidsmobiliteitsregelingen en door het gebruik van de recentelijk ontwikkelde classificatie van Europese vaardigheden/competenties, kwalificaties en beroepen (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations - ESCO);
  - (d) de Commissie zal intensief verderwerken op basis van het EU-vaardighedenpanorama voor digitale banen teneinde de vooruitgang betreffende pan-Europese competentie-kaders voor digitale vaardigheden te versnellen.

12. Op alle drie de gebieden - investeringen, digitale eengemaakte markt en het verbeteren van vaardigheden - is een krachtig engagement van cruciaal belang om de doelstelling van meer groei, concurrentievermogen en banen te verwezenlijken. De Europese Raad dringt er bij Raad en Commissie op aan deze agenda voortvarend af te handelen en zal dit onderwerp in de loop van 2014 opnieuw bespreken.

Innovatie

13. Investeringen in onderzoek en innovatie voeden productiviteit en groei, en zijn cruciaal voor het creëren van banen. De lidstaten die in onderzoek en innovatie zijn blijven investeren, zijn in de huidige crisis beter overeind gebleven dan de lidstaten die dit niet hebben gedaan.
14. In februari 2011 vroeg de Europese Raad om een strategische, geïntegreerde aanpak ter bevordering van innovatie en optimale benutting van het intellectueel kapitaal van Europa. Hij formuleerde specifieke stappen om dit te verwezenlijken. Nu, twee jaar later, ligt een significant aantal daarvan op koers. De gezamenlijke programmering inzake onderzoek en innovatie is zich aan het ontwikkelen. De voortgang op het stuk van innovatie wordt jaarlijks in het kader van de Europa 2020-strategie gemonitord. De Commissie is een waarnemings-centrum voor onderzoek en innovatie aan het opzetten. Aan een aantal programma's die financiering voor onderzoek en innovatie bieden wordt de laatste hand gelegd. Zoals gevraagd heeft de Commissie onlangs één indicator van innovatieresultaten voorgesteld die een betere monitoring mogelijk moet maken.
15. Het intellectueel en wetenschappelijk potentieel van de Unie vertaalt zich niet steeds in nieuwe producten en diensten die op markten kunnen worden verkocht. De voornaamste redenen voor deze commercialisatiekloof zijn: problemen bij de toegang tot financiering, marktbelemmeringen en buitensporige administratieve rompslomp. Het in clusters groeperen van onderzoekinstellingen en bedrijven kan de basis leggen voor vruchtbare interactie tussen de partijen en nieuwe producten, diensten en bedrijfstakken doen ontluiken.
16. Europa heeft behoefte aan een beter gecoördineerd gebruik van instrumenten als subsidies, pre-commerciële overheidsopdrachten en durfkapitaal, en aan een geïntegreerde aanpak, gaande van onderzoek en innovatie tot marktintroductie. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de rol van de publieke sector bij het mogelijk maken van systemische innovaties, met name in de sectoren schone technologie en biotechnologie. Het vlaggenschipinitiatief Innovatie-Unie uit 2010 biedt een aantal waardevolle instrumenten die, in combinatie met financieringsprogramma's zoals het programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en voor kleine en middelgrote ondernemingen (Cosme) en Horizon 2020, inclusief de financieringsfaciliteit met risicodeling, innovatie en het effect ervan op de markt kunnen ondersteunen. De voorstellen voor gezamenlijke technologie-initiatieven inzake geneesmiddelen, nieuwe energietechnologieën, aeronautica, de biogebaseerde economie en elektronica moeten zo spoedig mogelijk worden aangenomen. Ook op nationaal niveau moeten de inspanningen worden voortgezet.
17. Om eind 2014 een volwaardige Europese onderzoeksruimte tot stand te brengen is het dienstig het tempo van de structurele hervormingen van de nationale systemen op te

voeren en de voortgangsmonitoring op basis van door de lidstaten verstrekte robuuste gegevens te verbeteren. Het door de Commissie ingediende voortgangsverslag vermeldt enkele gebieden waar meer inspanningen geboden zijn. Meer bepaald moeten wij verbetering brengen in de mobiliteit en loopbaanvooruitzichten van onderzoekers, door middel van adequate pensioen-voorzieningen, transnationale toegang tot onderzoeksinfrastructuren en open toegang tot de resultaten van met overheidsgeld gefinancierd onderzoek en kennisoverdracht, als onderdeel van de innovatiestrategieën op nationaal en Europees niveau.

18. De Europese Raad verzoekt de Commissie en de lidstaten hun inspanningen op het gebied van innovatie en onderzoek voort te zetten. Hij zal in zijn bijeenkomst in februari 2014 de balans opmaken van de vooruitgang die is geboekt.

Diensten en handel

19. Diensten vormen een essentieel onderdeel van de eengemaakte markt. Om de volle economische baten binnen te halen, moeten de lidstaten dringend de uitvoering van de dienstenrichtlijn verbeteren en aldus de openstelling van dienstenmarkten bespoedigen. In die optiek moeten alle kansen worden gegrepen en moeten ongefundeerde of onevenredige obstakels worden weggenomen teneinde voor de dienstenmarkt een gelijk speelveld te verzekeren. De Europese Raad verzoekt de Commissie en de Raad om jaarlijkse voortgangs-verslagen te verstrekken over nationale hervormingen inzake diensten, inclusief in afzonderlijke sectoren, en verzoekt de Commissie om uiterlijk in maart 2014 voorstellen in te dienen.
20. De Europese Raad is ingenomen met de door de Commissie ingediende collegiale toetsing van de dienstenrichtlijn. Hij is het ermee eens dat alle lidstaten voor systematische, grondige en robuuste evenredigheidsbeoordelingen van hun reguleringen moeten zorgen. De lidstaten dienen met name onevenredige obstakels weg te nemen. De Europese Raad verzoekt de Commissie om de lidstaten bijkomende sturing te geven met betrekking tot het evenredigheidsbegrip en verzoekt de lidstaten de beste praktijken ten volle in aanmerking te nemen.
21. De Europese Raad onderstreept het belang van de wederzijdse beoordeling van gereguleerde beroepen waarmee de Commissie een aanvang heeft gemaakt, en vraagt daarmee snel vorderingen te maken. Deze exercitie moet de resterende belemmeringen bij de toegang tot beroepen in de lidstaten in kaart brengen, het cumulatieve effect beoordelen van alle beperkingen die aan een zelfde beroep worden opgelegd en passende maatregelen voorstellen.
22. De Europese Raad wijst opnieuw op het belang van de handel die voor meer groei en werkgelegenheid zorgt, in overeenstemming met zijn conclusies van februari 2013. Hij is ingenomen met het politieke akkoord over de belangrijkste elementen van een brede economische en handelsovereenkomst met Canada, en ziet uit naar de spoedige bespreking ervan door het Europees Parlement en de Raad. Deze overeenkomst zal aanzienlijke nieuwe mogelijkheden bieden voor bedrijven in de EU en in Canada en zal een belangrijke stimulans vormen voor intensievere handelsbetrekkingen tussen de partijen aan beide zijden van de Atlantische Oceaan.

II. ECONOMISCH EN SOCIAAL BELEID

De werkloosheid onder jongeren bestrijden

23. De bestrijding van de werkloosheid onder jongeren blijft een cruciaal onderdeel van de EU strategie ter bevordering van groei, concurrentievermogen en banen. De Europese Raad herinnert eraan dat het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief uiterlijk in januari 2014 volledig operationeel moet zijn, zodat de eerste uitkeringen aan begunstigen kunnen worden verricht. Hij roept de lidstaten ertoe op om daartoe al het nodige te doen.
24. Voorts vraagt de Europese Raad dat de lidstaten de jongerengarantie en de verklaring van de Raad over de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen snel uitvoeren. Hij merkt op dat de lidstaten die in aanmerking komen voor het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief vóór eind 2013 plannen moeten vaststellen voor het aanpakken van de werkloosheid onder jongeren, onder meer door de uitvoering van de jongerengarantie, teneinde spoedig de voordelen van het initiatief te kunnen genieten. In dat verband verwelkomt de Europese Raad de aanstaande conferentie van Parijs.

De economie financieren

25. Alle inspanningen om de normale kredietverstrekking aan de economie te herstellen en de financiering van investeringen te faciliteren, moeten worden voortgezet, in het bijzonder met betrekking tot kleine en middelgrote ondernemingen.
26. De onderhandelingen betreffende de programmering van de Europese structuur- en investeringsfondsen moeten worden gebruikt om voor een aanzienlijke toename te zorgen van de algemene EU-steun van deze fondsen aan financiële instrumenten op basis van hefboom-werking voor kleine en middelgrote ondernemingen in 2014-2020, en om de steun in landen waar krapte heerst ten minste te verdubbelen. Die instrumenten moeten zodanig zijn opgezet dat fragmentatie van de markt wordt beperkt, en dat gezorgd wordt voor een grote hefboom-werking en een snelle opname door kleine en middelgrote ondernemingen. Dat zal bijdragen tot een adequate concentratie van de fondsen en tot een toename van het volume van nieuwe leningen aan kleine en middelgrote ondernemingen.
27. De Europese Raad neemt nota van de verslagen van de Commissie en de EIB over de implementatie van maatregelen ter financiering van de economie, en verzoekt de lidstaten om de geboden kansen goed te gebruiken. Hij herhaalt zijn vraag om te zorgen voor een uitbreiding van gezamenlijke financieringsinstrumenten met risicodeling van de Europese Commissie en de Europese Investeringsbank (EIB) als hefboom voor investeringen in kleine en middelgrote ondernemingen door de particuliere sector en de kapitaalmarkten, met het doel het volume van nieuwe leningen aan kleine en middelgrote ondernemingen overal in de EU te doen toenemen. De werkzaamheden betreffende de wijziging van de verordening gemeenschappelijke bepalingen moeten worden afgerond, zodat het mogelijk wordt om gebruik te maken van garanties. De nieuwe instrumenten moeten een grotere hefboomwerking hebben en moeten aantrekkelijk zijn voor investeringen door de particuliere sector en door kapitaal-markten. De EIB moet een aanvang maken met de uitvoering ervan, terwijl onmiddellijk moet worden begonnen met de verdere

ontwikkeling van instrumenten voor de toekomst, in het bijzonder wat betreft securitisatie. De bijdragen aan het initiatief voor de kleine en middel-grote ondernemingen dienen weliswaar op vrijwillige basis te blijven geschieden, maar de Europese Raad vraagt om een zo groot mogelijke participatie door de lidstaten. De deel-nemende lidstaten zullen de Commissie en de EIB uiterlijk eind dit jaar in kennis stellen van hun bijdragen. De nieuwe instrumenten zouden in januari 2014 operationeel moeten zijn om het herstel te begeleiden, de werkloosheid te bestrijden en de fragmentatie in de eerste jaren van het financieel kader te verminderen.

28. De begroting van de Unie speelt een cruciale rol wat betreft het bieden van kansen aan kleine en middelgrote ondernemingen. In dit verband is de Europese Raad ingenomen met het akkoord over de programma's Cosme en Horizon 2020, en wijst hij erop dat de uitvoering daarvan prioriteit moet krijgen. Hij spoort de wetgever er tevens toe aan met spoed te werken aan de voorgestelde wetgeving inzake langetermijninvesteringsfondsen, zodat deze vóór het einde van de zittingsperiode kan worden vastgesteld.

Gezonde regelgeving

29. Regelgeving op Unieniveau is noodzakelijk om te garanderen dat de beleidsdoelstellingen van de EU, waaronder de goede werking van de eengemaakte markt, worden verwezenlijkt. Dat moet worden bereikt met een maximum aan transparantie en eenvoud en een minimum aan kosten, zonder uit het oog te verliezen dat de consumenten, de gezondheid, het milieu en de werknemers naar behoren moeten worden beschermd.
30. De Europese Raad is ingenomen met de recente mededeling van de Commissie over gezonde regelgeving (Refit), waarin wordt onderkend dat in de afgelopen jaren reeds maatregelen zijn genomen om de regeldruk voor met name kleine en middelgrote ondernemingen te verminderen, en verdere ambitieuze stappen worden voorgesteld om het EU-regelgevings-kader lichter te maken. De Europese Raad roept de Commissie op om op dit gebied met verdere substantiële voorstellen te komen.
31. De Europese Raad vraagt de Commissie en de wetgever nadrukkelijk om het Refit-programma spoedig uit te voeren, onder meer door het bestaande EU-recht te vereenvoudigen, voorstellen terug te nemen die niet langer nodig zijn en achterhaalde wetgeving in te trekken.
32. De Europese Raad onderstreept dat daartoe de vorderingen aan de hand van een alomvattend scorebord moeten worden gemonitord teneinde de vorderingen op Europees en nationaal niveau bij te houden en de dialoog over gezonde regelgeving gemakkelijker te maken. Hij is ingenomen met de maatregelen die de lidstaten en de EU hebben genomen om buitensporig belastende regelgeving beter in kaart te brengen, waarbij hij wijst op het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel. In dit verband zijn aanzienlijke inspanningen nodig, zowel op het niveau van de EU als op nationaal niveau. De Europese Raad ziet uit naar een akkoord over verdere stappen in die richting tijdens zijn bijeenkomst in juni, en zal als onderdeel van het Europees semester jaarlijks op deze kwestie terugkomen.

III. ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE

33. Na de bijeenkomsten van de Europese Raad van december 2012 en juni 2013 heeft de Europese Raad zijn besprekingen toegespitst op de bankenunie en de economische unie, maar hij zal in december 2013 op alle aangelegenheden terugkomen. Dit proces is gebaseerd op het institutionele kader van de EU, met volledige inachtneming van de integriteit van de eengemaakte markt, waarbij een gelijk speelveld voor de EU-lidstaten wordt gewaarborgd, mede via een billijk evenwicht tussen lidstaten van herkomst en lidstaten van ontvangst. Het zal open en transparant zijn voor lidstaten die niet deelnemen aan de gemeenschappelijke munt.

Versterkte coördinatie van het economisch beleid

34. De versterking van het economisch bestuur is een continu proces waarin de afgelopen jaren aanzienlijke vorderingen zijn gemaakt. Met het Europees semester worden alle elementen samengebracht in een geïntegreerd proces dat leidt tot het formuleren van beleids-aanbevelingen.
35. Met het oog op het bevorderen van krachtige, duurzame en inclusieve economische groei in de eurozone, moet de coördinatie van het economisch beleid verder worden versterkt, met name door het niveau van de inzet voor, de betrokkenheid bij en de uitvoering van economisch beleid en economische hervormingen in de lidstaten in de eurozone te verhogen, waarbij een en ander een grondslag dient te vinden in een sterke democratische legitimiteit en verantwoordingsplicht op het niveau waarop de besluiten worden genomen en uitgevoerd.
36. De Europese Raad benadrukt dat nauwere coördinatie van het economisch beleid gericht moet zijn op de beleidsterreinen waar de positieve effecten op het concurrentievermogen, de werkgelegenheid en de werking van de EMU het duidelijkst zijn.

Als eerste stap zal de Europese Raad een gezamenlijke analyse verrichten van de economische situatie in de lidstaten en in de eurozone als zodanig. Daartoe zal hij reeds in december na de bekendmaking van de jaarlijkse groeianalyse van de Commissie en het waarschuwingsmechanismeverslag een bespreking houden met het doel op basis van de relevante indicatoren overeenstemming te bereiken over de belangrijkste beleidsterreinen die voor coördinatie van het economisch beleid en economische hervormingen in aanmerking komen.

Deze gezamenlijke analyse zal worden gebaseerd op een evaluatie van het beleid en de maatregelen voor het aanjagen van de groei en het scheppen van banen, waarbij onder meer zal worden gekeken naar de prestaties van de arbeidsmarkt en de productenmarkt, de efficiëntie van de openbare sector, alsmede naar onderzoek en innovatie, onderwijs en beroepsopleiding, werkgelegenheid en sociale insluiting in de eurozone.

Daarnaast zal de Commissie zorgen voor een eerste overzicht van de uitvoering van landen-specifieke aanbevelingen, dat als basis zal dienen voor de verdere monitoring van de uitvoering ervan. Er zal worden voortgewerkt aan de versterking van de coördinatie van het economisch beleid met als doel om in december besluiten te nemen over de belangrijkste aspecten van contractuele afspraken en van daarmee samenhangende solidariteits-mechanismen. Alle

lidstaten van de eurozone zouden hieraan deelnemen, maar ook lidstaten die niet tot de eurozone behoren, zouden op vrijwillige basis aan soortgelijke afspraken kunnen deelnemen. Dergelijke maatregelen moeten volledig stroken met alle aspecten van de eengemaakte markt.

Sociale dimensie

37. De Europese Raad is ingenomen met de mededeling van de Europese Commissie over de sociale dimensie van de EMU, die hij als een stap in de goede richting beschouwt, en wijst opnieuw op het belang van werkgelegenheid en van sociale ontwikkelingen in het kader van het Europees semester. Het gebruik van een scorebord inzake werkgelegenheidsaspecten en sociale aspecten in het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid en van werkgelegenheidsindicatoren en sociale indicatoren volgens de voorstellen van de Commissie moet worden voortgezet, na de nodige werkzaamheden in de betrokken comités, opdat de Raad in december een besluit kan nemen, dat door de Europese Raad moet worden bevestigd, met het doel deze nieuwe instrumenten reeds in 2014 voor het Europees semester te gebruiken. Deze ruimere waaier van indicatoren heeft tot doel een algemener inzicht te krijgen in sociale ontwikkelingen.
38. De coördinatie van het economisch, het werkgelegenheids- en het sociaal beleid zal verder worden versterkt volgens de bestaande procedures en met volledige inachtneming van de nationale bevoegdheden. Te dien einde moet meer werk worden gemaakt van een betere samenwerking tussen de diverse Raadsformaties, teneinde de onderlinge samenhang van deze beleidsterreinen overeenkomstig onze gemeenschappelijke doelstellingen te waarborgen.
39. De versterkte coördinatie van het economisch beleid en de verdere maatregelen ter versterking van de sociale dimensie in de eurozone hebben een vrijwillig karakter voor de lidstaten die niet aan de gemeenschappelijke munt deelnemen, en zullen volledig stroken met de eengemaakte markt in al zijn aspecten.
40. Tot slot onderstreept de Europese Raad het belang van een versterkte sociale dialoog met de sociale partners zowel op het niveau van de lidstaten als op Europees niveau, in het bijzonder in het kader van het Europees semester, teneinde de betrokkenheid bij de conclusies en aanbevelingen ervan in de gehele Unie te versterken.

Bankenunie

41. De Europese Raad heeft het proces voor de oprichting van de bankenunie actief aangestuurd. Hij verheugt zich erover dat de Raad de verordening betreffende het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme en de wijzigingsverordening betreffende de Europese Bankautoriteit (EBA) definitief heeft aangenomen. Dit vormt een beslissende stap in de richting van de bankenunie. De Europese Raad herinnert eraan dat discriminatie van lidstaten wat betreft banktoezicht en -afwikkeling verboden is, zoals verklaard door de Europese Raad in oktober 2012, en bevestigt opnieuw de overeengekomen nieuwe stemregels die voor deze aangelegenheden in de EBA-verordening zijn opgenomen, en die een passend evenwicht tussen deelnemende en niet-deelnemende lidstaten weerspiegelen. Ook bevestigt de Europese Raad de afspraak dat de werking van de stemregels opnieuw zal worden bekeken zodra het aantal niet-deelnemende lidstaten vier bedraagt.

42. Het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme is de eerste stap naar een bankenunie. De Europese Centrale Bank zal in november een aanvang maken met de alomvattende beoordeling van de kredietinstellingen van de lidstaten die aan het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme deelnemen, conform de verordening waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen. Dit zal worden gevolgd door een stresstest van banken in de gehele EU. De Europese Raad is van oordeel dat deze exercitie van vitaal belang is om het vertrouwen in de banksector in de EU te herstellen en om ervoor te zorgen dat opnieuw op normale voorwaarden kredieten worden verstrekt aan bedrijven en gezinnen. De Europese Raad verwacht van de nationale autoriteiten dat zij hun volledige steun en medewerking verlenen om te zorgen voor volledige transparantie en een rigoureuze aanpak, die cruciaal zijn voor de geloofwaardigheid van de exercitie.
43. In dit verband herinnert de Europese Raad eraan dat, ten behoeve van de lidstaten die deelnemen aan het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, snel een gecoördineerde Europese aanpak moet worden uitgewerkt ter voorbereiding van de alomvattende beoordeling van kredietinstellingen door de Europese Centrale Bank. De lidstaten moeten daartoe alle nodige regelingen treffen, waaronder nationale achtervangregelingen, en daarbij moeten de voorschriften inzake staatssteun worden toegepast. Op de Europese instrumenten kan een beroep worden gedaan volgens de afgesproken regels. De Europese Raad verzoekt de Raad deze aanpak snel uit te werken en vóór eind november mee te delen, overeenkomstig de doelstelling dat de Europese Centrale Bank de alomvattende beoordeling van kredietinstellingen tijdig moet kunnen afronden.

Voorts vraagt hij de Eurogroep de laatste hand te leggen aan de richtsnoeren voor rechtstreekse herkapitalisatie door het Europees stabiliteitsmechanisme, zodat het Europees stabiliteitsmechanisme, nadat het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme is ingevoerd, banken rechtstreeks kan herkapitaliseren.

44. De bankenunie moet dringend worden voltooid, en daartoe is niet alleen een gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, maar ook een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme nodig. De Europese Raad vraagt de wetgevers dan ook om de richtlijn bankherstel en afwikkeling en de richtlijn depositogarantiestelsels vóór het einde van het jaar vast te stellen. De Europese Raad onderstreept dat het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme en de richtlijn bankherstel en -afwikkeling in de definitief vastgestelde versies op elkaar moeten worden afgestemd. Hij onderstreept voorts de toezegging dat de Raad vóór het einde van het jaar overeenstemming zal bereiken over een algemene oriëntatie inzake het Commissie-voorstel voor een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme, zodat het voorstel vóór het einde van de lopende zittingsperiode kan worden vastgesteld.

IV. OOSTELIJK PARTNERSCHAP

45. De Europese Raad ziet uit naar de top van het Oostelijk Partnerschap die op 28 en 29 november 2013 in Vilnius zal worden gehouden. Hij onderstreept het belang van het Oostelijk Partnerschap voor de opbouw van een gemeenschappelijke ruimte van democratie, welvaart en

stabiliteit op het gehele Europese continent. De Europese Raad herhaalt dat de Europese Unie bereid is om tijdens de top in Vilnius over te gaan tot ondertekening van de associatieovereenkomst, inclusief de diepe en brede vrijhandelsruimte, met Oekraïne, mits er sprake is van vastberaden actie en tastbare vooruitgang overeenkomstig de conclusies van de Raad van 10 december 2012, en om de overeenkomst voorlopig toe te passen. Hij bevestigt dat de Europese Unie bereid is om tijdens de top in Vilnius soortgelijke overeenkomsten met de Republiek Moldavië en Georgië te paraferen, zulks met het oog op ondertekening in het najaar van 2014.

V. MIGRATIESTROMEN

46. De Europese Raad is diep bedroefd over de recente dramatische gebeurtenissen in de Middellandse Zee waarbij honderden mensen het leven hebben verloren, en die alle Europeanen geschokt hebben. Indachtig de dwingende noodzaak van preventie en bescherming en geleid door het beginsel van solidariteit en billijke verdeling van de verantwoordelijkheid dient doortastend te worden opgetreden om het verlies van mensenlevens op zee en de herhaling van dergelijke menselijke tragedie te voorkomen.
47. De Europese Raad benadrukt hoe belangrijk het is dat de diepere oorzaken van migratie-stromen worden aangepakt door de samenwerking met de landen van herkomst en doorreis te verbeteren, mede door middel van passende EU ontwikkelingsondersteuning en een doeltreffend terugkeerbeleid. Hij vraagt ook om nauwere samenwerking met de bevoegde internationale organisaties, met name het UNHCR en de Internationale Organisatie voor Migratie in de betrokken derde landen. Niet alleen op het grondgebied van de EU-lidstaten, maar ook in de landen van herkomst en doorreis moet de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel geïntensiveerd worden. Voorts roept de Europese Raad op de activiteiten van Frontex in het Middellandse Zeegebied en langs de zuidoostelijke grenzen van de EU op te voeren. Een spoedige implementatie van het nieuwe Europese grensbewakingssysteem (Eurosur) door de lidstaten is van cruciaal belang om vaartuigen en illegale binnenkomsten te helpen detecteren en aldus bij te dragen tot het beschermen en redden van mensenlevens aan de buitengrenzen van de EU.
48. De Europese Raad verzoekt de pas opgerichte taskforce voor het Middellandse Zeegebied, die onder leiding staat van de Europese Commissie en waarbij de lidstaten, de EU-bureaus en agentschappen en de EDEO worden betrokken, om op basis van de beginselen preventie, bescherming en solidariteit te bepalen welke acties prioriteit hebben met het oog op een efficiëntere aanwending op korte termijn van Europese beleidsmaatregelen en -instrumenten. De Commissie zal tijdens de Raadszitting op 5 en 6 december 2013 verslag uitbrengen over de werkzaamheden van de taskforce, zodat er operationele besluiten kunnen worden genomen. Het voorzitterschap zal de Europese Raad in december verslag uitbrengen.
49. De Europese Raad zal in juni 2014 terugkomen op asiel en migratie vanuit een breder beleidsperspectief op de langere termijn, en dan strategische richtsnoeren voor verdere wetgevende en operationele programmering op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht formuleren.

BIJLAGE

VERKLARING VAN DE STAATSHOOFDEN EN REGERINGSLEIDERS

De staatshoofden en regeringsleiders hebben van gedachten gewisseld over de recente ontwikkelingen met betrekking tot mogelijke problemen op inlichtingengebied en over de grote bezorgdheid die deze gebeurtenissen bij de Europese burgers hebben gewekt.

Zij benadrukken de hechte band die tussen Europa en de Verenigde Staten bestaat, alsook de waarde van dit partnerschap. Zij spreken de overtuiging uit dat het partnerschap moet berusten op respect en vertrouwen, ook wat het werk van en de samenwerking tussen de veiligheidsdiensten betreft.

Zij onderstrepen dat het verzamelen van inlichtingen een cruciaal gegeven is in de strijd tegen het terrorisme. Dit geldt zowel voor de betrekkingen tussen de Europese landen als voor de betrekkingen met de Verenigde Staten. Gebrek aan vertrouwen zou de noodzakelijke samenwerking bij het verzamelen van inlichtingen in het gedrang kunnen brengen.

De staatshoofden en regeringsleiders hebben er nota van genomen dat Frankrijk en Duitsland zullen aansturen op bilaterale besprekingen met de Verenigde Staten om nog voor het eind van dit jaar tot overeenstemming te komen over de wederzijdse betrekkingen terzake. Zij nemen er nota van dat andere landen van de EU zich bij het initiatief kunnen aansluiten.

Ook vestigen zij de aandacht op het feit dat er tussen de EU en de Verenigde Staten een werkgroep over het verwante thema gegevensbescherming bestaat en dringen zij aan op snelle en constructieve voortgang terzake.

CONCLUSIES

Voor het eerst sedert de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon heeft de Europese Raad van gedachten gewisseld over het thema defensie. De Europese Raad heeft bepaald voor welke prioritaire acties nauwer moet worden samengewerkt. Deze gedachtewisseling is voorafgegaan door een ontmoeting met de secretaris-generaal van de NAVO. Hij heeft uitgelegd wat hij als de huidige en toekomstige uitdagingen op veiligheidsgebied zag, en zijn voldoening uitgesproken over de lopende inspanningen en engagementen van de EU en haar lidstaten, die hij verenigbaar met, en strekkend tot voordeel van, de NAVO achtte.

De Europese Raad heeft zijn waardering uitgesproken voor de algemene oriëntatie die de Raad heeft bereikt met betrekking tot het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme, dat een van de hoekstenen van de bankenunie zal worden. De Europese Raad heeft een evaluatie gemaakt van de economische situatie en de vorderingen met de uitvoering van het Pact voor groei, banen en concurrentievermogen. De Europese Raad heeft ook de voornaamste kenmerken van de Partnerschappen voor groei, banen en concurrentievermogen ter ondersteuning van structurele hervormingen op een rijtje gezet, met de bedoeling de besprekingen vóór oktober volgend jaar af te ronden.

* * *

I. GEMEENSCHAPPELIJK VEILIGHEIDS- EN DEFENSIEBELEID

1. Defensie is belangrijk. Een doeltreffend gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid ('GVDB') helpt de veiligheid van de Europese burgers te verbeteren en draagt bij tot vrede en stabiliteit in de ons omringende landen en daarbuiten. De strategische en geopolitieke omgeving van Europa is echter snel aan het veranderen. Gekrompen defensiebudgetten in Europa zetten een rem op het ontwikkelen, inzetten en in stand houden van militaire vermogens. Gefragmenteerde Europese defensiemarkten brengen de houdbaarheid en de concurrentiepositie van de Europese defensie- en veiligheidsindustrie in gevaar.
2. De Unie en de lidstaten moeten méér verantwoordelijkheid opnemen om deze problemen aan te pakken, willen zij door middel van het GVDB bijdragen tot de handhaving van vrede en veiligheid, samen met belangrijke partners zoals de Verenigde Naties en de NAVO. Het GVDB zal zich in volledige complementariteit met de NAVO blijven ontwikkelen, zulks binnen het overeengekomen kader van het strategische partnerschap tussen de EU en de NAVO en met eerbiediging van de autonome besluitvorming en de procedures van beide organisaties. Daartoe moeten zij over de nodige middelen beschikken en een voldoende hoog investeringsniveau in stand houden. Vandaag maakt de Europese Raad zich sterk voor de verdere uitbouw van een geloofwaardig en doeltreffend GVDB, in overeenstemming met het Verdrag van Lissabon en de kansen die het daartoe biedt. De Europese Raad verzoekt de lidstaten de defensiesamenwerking te intensiveren door de capaciteit voor het uitvoeren van missies en operaties te verbeteren, en door volledig op synergie in te zetten, teneinde de ontwikkeling en de beschikbaarheid van de vereiste civiele en militaire vermogens te verbeteren, daarin gesteund door een verder geïntegreerde, duurzamer, innovatiever en meer concurrerende Europese industriële en technologische defensiebasis (EDTIB). Dit zal ook voordelen opleveren op

het vlak van groei, werkgelegenheid en innovatie voor de hele Europese industriële sector.

3. In antwoord op de conclusies van de Europese Raad van december 2012 hebben de Commissie, de hoge vertegenwoordiger, het Europees Defensieagentschap en de lidstaten belangrijk werk verricht. De Raad heeft op 25 november 2013 substantiële conclusies aangenomen, die de Europese Raad onderschrijft.
4. Op basis van deze conclusies heeft de Europese Raad een aantal maatregelen als prioritair aangemerkt, die in drie thematische clusters kunnen worden ondergebracht: het verhogen van de doeltreffendheid, de zichtbaarheid en het effect van het GVDB; het verbeteren van de vermogensontwikkeling en het versterken van de Europese defensie-industrie.
  - a) De doeltreffendheid, de zichtbaarheid en het effect van het GVDB verhogen
5. De afgelopen jaren is op een aantal GVDB-gebieden vooruitgang geboekt. De talrijke civiele en militaire crisisbeheersingsmissies en -operaties over de hele wereld vormen een tastbaar bewijs van de inzet van de Unie voor internationale vrede en veiligheid. Momenteel zet de Unie in het kader van haar GVDB meer dan 7 000 mensen in, in twaalf civiele missies en vier militaire operaties. De Europese Unie en haar lidstaten kunnen internationaal naar voren treden met hun unieke vermogen om op een consistente manier beleid en instrumenten te combineren, gaande van diplomatie, veiligheid en defensie tot financiering, handel, ontwikkeling en justitie. De verdere verbetering van de doelmatigheid en doeltreffendheid van deze integrale EU-aanpak, mede zoals die op EU-crisisbeheersing wordt toegepast, is nu prioritair. In dit verband verwelkomt de Europese Raad de gezamenlijke mededeling die de Commissie en de hoge vertegenwoordiger hebben gepresenteerd.
6. De Unie blijft vastbesloten nauw samen te werken met haar mondiale, trans-Atlantische en regionale partners. Deze

samenwerking moet verder worden uitgebouwd in een geest van onderlinge versterking en complementariteit.

7. De Europese Raad benadrukt hoe belangrijk het is dat partnerlanden en regionale partner-organisaties worden gesteund, door waar nodig opleiding, advies, uitrusting en middelen te verstrekken, opdat zij steeds beter in staat zouden zijn crises zelf te voorkomen en te beheersen. De Europese Raad verzoekt de lidstaten, de hoge vertegenwoordiger en de Commissie zorg te dragen voor een zo groot mogelijke samenhang tussen de maatregelen die in dit verband door de Unie en door de lidstaten worden genomen.
8. De EU en haar lidstaten moeten in staat zijn de juiste civiele en militaire middelen snel en doeltreffend te plannen en in te zetten. De Europese Raad benadrukt dat het snellereactie-vermogen van de EU moet worden verbeterd, onder meer door flexibeler en beter inzetbare EU-gevechtsgroepen, indien de lidstaten daartoe besluiten. De financiële aspecten van EU missies en -operaties moeten op korte termijn worden onderzocht, mede in het kader van de herziening van het Athenamechanisme, teneinde de regeling voor de financiering ervan te verbeteren, op basis van een verslag van de hoge vertegenwoordiger. De Europese Raad verzoekt de Commissie, de hoge vertegenwoordiger en de lidstaten ervoor te zorgen dat de procedures en voorschriften voor civiele missies de Unie in staat stellen flexibeler op te treden en sneller civiele EU-missies op de been te brengen.
9. Op het vlak van veiligheid blijven zich nieuwe uitdagingen aandienen. De interne en de externe veiligheidsdimensie van Europa zijn steeds sterker met elkaar verbonden. Om de EU en haar lidstaten in staat te stellen om hierop, in samenhang met inspanningen van de NAVO, in te spelen, vraagt de Europese Raad:
  - in 2014 een EU-beleidskader voor cyberdefensie tot stand te brengen, op basis van een voorstel van de hoge vertegenwoordiger in samenwerking met de Commissie en het Europees Defensieagentschap;
  - uiterlijk in juni 2014 een EU-strategie voor maritieme veiligheid aan te nemen, op basis van een gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger, rekening houdend met de standpunten van de lidstaten, en in aansluiting daarop actie-plannen uit te werken om problemen in de maritieme sfeer het hoofd te bieden;
  - meer synergie tussen het GVDB en de actoren van het beleid inzake vrijheid/ veiligheid/recht te bewerkstelligen om horizontale vraagstukken als illegale migratie, georganiseerde criminaliteit en terrorisme aan te pakken;
  - vorderingen te maken met het uitbouwen van de GVDB-steun voor derde landen en regio's, om hen te helpen hun grenzen beter te beheren;
  - de samenwerking nog te intensiveren om uitdagingen op het vlak van energiezekerheid aan te pakken.

De Europese Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger in nauwe samenwerking met de Commissie een analyse te maken van de gevolgen van veranderingen op mondiaal vlak, en in de loop van 2015 na overleg met de lidstaten aan de Raad te rapporteren over de problemen en kansen die daaruit voor de Unie voortvloeien.

- b) De ontwikkeling van vermogens bevorderen
10. Om cruciale vermogens te kunnen behouden, tekorten te kunnen wegwerken en redundantie te voorkomen is het van primordiaal belang dat wordt samengewerkt bij de ontwikkeling van militaire vermogens. Door bundeling aan de vraagzijde, consolidatie van voorschriften en benutting van schaalvoordelen zullen de lidstaten nog efficiënter gebruik kunnen maken van de middelen en, onder meer met belangrijke partnerorganisaties als de NAVO, interoperabiliteit kunnen garanderen. Een op samenwerking gebaseerde aanpak - waarbij bereid-willige lidstaten of groepen lidstaten op basis van gemeenschappelijke normen vermogens ontwikkelen of afspraken maken over het gemeenschappelijk gebruik of onderhoud van vermogens, of over gemeenschappelijke opleidingen, en tegelijk toegang hebben tot deze vermogens - zal de deelnemers schaalvoordelen opleveren en hun militaire doeltreffendheid verbeteren.
11. De Europese Raad blijft vastbesloten cruciale capaciteit te verstrekken en de kritieke tekorten aan te pakken door middel van concrete projecten van de lidstaten die door het Europees Defensieagentschap worden gesteund. Indachtig dat de vermogens eigendom zijn van de lidstaten en door hen worden geëxploiteerd, verwelkomt hij derhalve:
  - wat betreft de ontwikkeling van systemen voor op afstand bestuurde luchtvaartuigen (RPAS) binnen de tijdspanne 2020-2025: voorbereidingen voor een programma voor een volgende generatie van Europese RPAS voor middelgrote hoogte en lange duur; de oprichting van een gemeenschap van RPAS-gebruikers onder de deelnemende lidstaten die eigenaar of exploitant zijn van deze RPAS; nauwe synergieën met de Europese Commissie op het gebied van regelgeving (met het oog op een initiële integratie van RPAS in het Europees luchtvaartstelsel tegen 2016); passende financiering vanaf 2014 voor O&O-activiteiten;
  - wat betreft de ontwikkeling van capaciteit voor bijtanken in de lucht: vorderingen met het vergroten van de algemene capaciteit en met het verminderen van de fragmentatie, in het bijzonder wat betreft de totstandbrenging van een multifunctionele capaciteit van tank- /transportvliegtuigen, met synergieën op het gebied van certificering, kwalificatie, operationele ondersteuning en opleiding;
  - wat betreft satellietcommunicatie: voorbereidingen voor de volgende generatie van gouvernementele satellietcommunicatie door middel van nauwe samenwerking tussen de lidstaten, de Commissie en het Europees Ruimteagentschap; in 2014 moet een gebruikersgroep zijn opgericht;
  - wat betreft cyberaanlegenheden: opstelling van een stappenplan en concrete projecten die toegespitst zijn op opleiding en oefeningen, verbetering van de civiel-militaire samenwerking op basis van de cyberbeveiligingsstrategie van de EU, alsook de bescherming van middelen tijdens EU-missies en -operaties.
12. De samenwerking moet worden bevorderd door de transparantie van en informatiedeling bij defensieplanning te verbeteren, opdat nationale planners en besluitvormers zich kunnen beraden op een grotere convergentie van de behoeften aan vermogens en van tijdschema's. Ter bevordering van een

systematischer samenwerking op lange termijn verzoekt de Europese Raad de hoge vertegenwoordiger en het Europees Defensieagentschap uiterlijk eind 2014 met een passend beleidskader te komen, in volledige samenhang met de bestaande plannings-processen van de NAVO.

13. De Europese Raad is ingenomen met de bestaande samenwerkingsmodellen, bijvoorbeeld het Europees luchttransportcommando (EATC), en moedigt de lidstaten aan op zoek te gaan naar manieren om het EATC-model ook op andere gebieden toe te passen.
  14. De Europese Raad is verheugd over de vooruitgang in de samenwerking die dankzij de gedragscode van het Europees Defensieagentschap inzake het bundelen en delen van vermogens is geboekt. Hij spoort ertoe aan, nieuwe stimulansen en innovatieve benaderingen voor deze samenwerking te ontwikkelen, onder meer door te onderzoeken welke fiscale maatregelen zonder marktverstoring effect kunnen worden genomen, met inachtneming van de vigerende Europese wetgeving. Hij verzoekt het Europees Defensieagentschap om na te gaan op welke manieren de lidstaten effectiever en efficiënter kunnen samenwerken in het kader van systemen van gebundelde aankoop, en uiterlijk eind 2014 daarover verslag uit te brengen aan de Raad.
  15. Gelet op de veelvuldige inzet van missies van civiele aard, vraagt de Europese Raad dat de civiele vermogens sterker worden ontwikkeld en benadrukt hij dat het belangrijk is het plan voor de ontwikkeling van civiele vermogens volledig uit te voeren.
- c) Versterking van de Europese defensiesector
16. Europa heeft een meer geïntegreerde, duurzamer, innovatiever en meer concurrerende industriële en technologische defensiebasis (EDTIB) nodig om defensievermogens te kunnen ontwikkelen en in stand houden. Dit kan tevens de strategische autonomie van Europa en het vermogen om met partners te handelen, ten goede komen. De EDTIB moet worden versterkt om de operationele doeltreffendheid en voorzieningszekerheid te verzekeren, mondiaal concurrerend te blijven en werkgelegenheid, innovatie en groei overal in de EU te stimuleren. Deze inspanningen moeten een inclusief proces vormen met mogelijkheden voor de defensie-sector in de EU, evenwichtig zijn en ten volle in overeenstemming met het Unierecht. De Europese Raad beklemtoont dat de vaardigheden die als essentieel voor de toekomst van de Europese defensiesector zijn aangemerkt, verder moeten worden ontwikkeld.
  17. Een goed functionerende defensiemarkt, gebaseerd op openheid, gelijke behandeling en kansen, en transparantie voor alle Europese leveranciers, is van cruciaal belang. De Europese Raad toont zich ingenomen met de mededeling van de Commissie "Naar een meer competitieve en efficiënte defensie- en veiligheidssector". Hij neemt er nota van dat de Commissie, in nauwe samenwerking met de hoge vertegenwoordiger en het Europees Defensieagentschap, een stappenplan voor de uitvoering zal uitwerken. Hij benadrukt hoe belangrijk het is dat de twee defensierichtlijnen van 2009 volledig en correct worden uitgevoerd en toegepast, onder andere om de markt open te stellen voor onderaannemers in heel Europa, schaalvoordelen te bewerkstelligen en een betere circulatie van defensie-producten mogelijk te maken.

Onderzoek - tweërlei gebruik

18. Om de concurrentiepositie op lange termijn van de Europese defensie-industrie te verzekeren en de noodzakelijke moderne vermogens veilig te stellen, is het essentieel de expertise op het gebied van defensieonderzoek en defensietechnologie te behouden, met name wat kritieke defensietechnologieën betreft. De Europese Raad verzoekt de lidstaten, méér te investeren in coöperatieve onderzoeksprogramma's, in het bijzonder wat op samenwerking gebaseerde investeringen betreft, en naar een zo groot mogelijke synergie tussen nationaal en uniaal onderzoek te streven. Civiel onderzoek en defensieonderzoek versterken elkaar, onder meer op het vlak van sleuteltechnologieën en technologie inzake energie-efficiëntie. In dit verband neemt de Europese Raad er met tevredenheid kennis van dat de Commissie zal evalueren hoe de resultaten van het Horizon 2020-programma ook voor de industriële capaciteit van de defensie- en de veiligheidssector voordelen kunnen opleveren. Hij verzoekt de Commissie en het Europees Defensieagentschap nauw met de lidstaten samen te werken om voorstellen uit te werken ter bevordering van verder onderzoek naar technologieën voor tweërlei gebruik. Er zal een voorbereidende actie inzake GVDB-gerelateerd onderzoek worden opgezet, en daarbij zal zo veel mogelijk naar synergieën met nationale onderzoeksprogramma's worden gestreefd.

Certificering en normalisatie

19. De ontwikkeling van normen en certificeringsprocedures voor defensiemateriaal leidt tot kostenvermindering, harmonisatie van de vraag en meer interoperabiliteit. Het Europees Defensieagentschap en de Commissie zullen tegen medio 2014 een stappenplan uitwerken voor de ontwikkeling van industriële normen op defensiegebied, waarbij overlapping met bestaande normen, in het bijzonder NAVO-normen, wordt vermeden. Samen met de Commissie en de lidstaten zal het Europees Defensieagentschap tevens keuze-mogelijkheden uitwerken om de kosten van militaire certificering te drukken, mede door de wederzijdse erkenning daarvan tussen de EU-lidstaten op te voeren. Het agentschap dient medio 2014 over beide aangelegenheden aan de Raad te rapporteren.

Kleine en middelgrote ondernemingen

20. Kleine en middelgrote ondernemingen vormen een belangrijke schakel in de defensie-toeleveringsketen, en zijn een bron van innovatie en belangrijke aanjagers voor het concurrentievermogen. De Europese Raad wijst op het belang van een grensoverschrijdende markttoegang voor kleine en middelgrote ondernemingen, en benadrukt dat de mogelijkheden die het EU-recht biedt op het vlak van onderaanneming en algemene overdrachts-vergunningen, ten volle moeten worden benut en verzoekt de Commissie te onderzoeken welke bijkomende maatregelen kunnen worden genomen om de toeleveringsketens voor kleine en middelgrote ondernemingen uit alle lidstaten open te stellen. Ook is het van cruciaal belang dat regionale netwerken van kleine en middelgrote ondernemingen en strategische clusters worden gesteund. De Europese Raad verwelkomt de voorstellen van de Commissie om de toegang van kleine en middelgrote ondernemingen tot de defensie- en de veiligheids-markt te bevorderen en een grote

betrokkenheid van deze ondernemingen bij toekomstige financieringsprogramma's van de EU te stimuleren.

Voorzieningszekerheid

21. De Europese Raad beklemtoont dat regelingen inzake voorzieningszekerheid belangrijk zijn voor het uitwerken van plannen en samenwerking op lange termijn, en voor het functioneren van de interne defensiemarkt. Hij toont zich ingenomen met de recente vaststelling binnen het Europese Defensieagentschap van een verbeterde kaderregeling inzake voorzieningszekerheid, en verzoekt de Commissie om met de lidstaten en in samenwerking met de hoge vertegenwoordiger en het Europees Defensieagentschap een stappenplan op te stellen voor een integrale regeling voor EU-brede voorzieningszekerheid die rekening houdt met het mondiaal geworden karakter van kritieke toeleveringsketens.
- d) Verdere stappen
22. De Europese Raad verzoekt de Raad, de Commissie, de hoge vertegenwoordiger, het Europees Defensieagentschap en de lidstaten, elk binnen hun eigen bevoegdheden, vast-beraden en verifieerbare actie te ondernemen om uitvoering te geven aan de bovenstaande richtsnoeren. De Europese Raad zal in juni 2015 evalueren welke concrete vorderingen op al deze punten zijn gemaakt en verdere aansturing geven in het licht van een verslag dat de Raad aan de hand van bijdragen van de Commissie, de hoge vertegenwoordiger en het Europees Defensieagentschap zal opstellen.

II. ECONOMISCH EN SOCIAAL BELEID

23. De Europese Raad is ingenomen met de door de Commissie ingediende jaarlijkse groei-analyse 2014 en het waarschuwingsmechanismeverslag. Hij is zich ervan bewust dat het economisch herstel weliswaar nog bescheiden, ongelijk en broos is, maar dat de economische vooruitzichten geleidelijk positiever worden. Er wordt vooruitgang geboekt met gedifferentieerde, groeivriendelijke begrotingsconsolidatie, het intern evenwichtsherstel en de reparatie van bankbalansen. De werkloosheid is gestabiliseerd, maar blijft onaanvaardbaar hoog. Een resolute en ambitieuze uitvoering van overeengekomen beleidsmaatregelen zal economisch herstel en het creëren van werkgelegenheid in 2014 en 2015 ondersteunen.
24. De lidstaten en de Europese Unie zullen vastberaden blijven optreden om duurzame groei, werkgelegenheid en concurrentievermogen te stimuleren overeenkomstig de vijf prioriteiten van de jaarlijkse groeianalyse.
25. In de jaarlijkse groeianalyse wordt aangemerkt op welke gebieden er nog grote uitdagingen bestaan en nog meer vooruitgang moet worden geboekt. Er moet met name werk worden gemaakt van een beter functioneren en meer flexibiliteit van de eengemaakte markt voor producten en diensten, een gunstiger ondernemingsklimaat, alsook van een verdere reparatie van bankbalansen teneinde financiële fragmentatie tegen te gaan en normale krediet-verstrekking aan de economie te herstellen. Prioriteit dient te worden verleend aan het bevorderen van het concurrentievermogen, het ondersteunen van het scheppen van banen en het bestrijden van de werkloosheid, in het bijzonder de jongerenwerkloosheid, onder meer door middel van de volledige uitvoering van de jongerengarantie, alsmede aan

de follow-up van hervormingen met betrekking tot het functioneren van de arbeidsmarkten.

Beleidsmaatregelen moeten met name gericht zijn op:

- het versterken van belastingprikkelers en andere stimulansen voor het scheppen van banen, onder meer door de belastingdruk te verschuiven weg van arbeid;
- het verlengen van de beroepsloopbanen, verhogen van de arbeidsmarktparticipatie, intensiveren van actieve arbeidsmarktmaatregelen en het verder moderniseren van de onderwijs- en opleidingsstelsels, daaronder begrepen een leven lang leren en beroeps-opleiding;
- het bewerkstelligen dat ontwikkelingen inzake arbeidskosten sporen met productiviteitsverhogingen;
- het aanpakken van de discrepantie tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden;
- het verhogen van de arbeidsmobiliteit.

Innovatiebevorderende beleidsmaatregelen die leiden tot een verhoogde productiviteit blijven cruciaal.

Uitvoering van het Pact voor groei en banen

26. Het in juni 2012 goedgekeurde Pact voor groei en banen blijft een van de belangrijkste instrumenten van de EU om groei, investeringen en werkgelegenheid een nieuwe impuls te geven en Europa's concurrentievermogen te verbeteren. De uitvoering van het pact blijft essentieel voor de verwezenlijking van deze doelstellingen. Hoewel er op een aantal gebieden aanzienlijke vorderingen zijn gemaakt, moeten de inspanningen worden voortgezet om ervoor te zorgen dat de mogelijkheden van het pact optimaal worden benut. De Raad moet daar geregeld op toezien. In dit verband verheugt de Europese Raad zich tevens over de aanneming van het meerjarig financieel kader 2014-2020 en de daarmee verband houdende financiële programma's ter ondersteuning van de verwezenlijking van de Europa 2020-strategie. De strijd tegen de jongerenwerkloosheid blijft een hoofddoelstelling van de EU-strategie ter bevordering van groei, concurrentievermogen en banen. In dit verband vraagt de Europese Raad de lidstaten die hun uitvoeringsplannen voor de jongerengarantie nog niet hebben ingediend, dit onverwijld te doen. De Europese Raad herhaalt zijn voornemen om het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief uiterlijk in januari 2014 volledig operationeel te maken. Het herstel van de normale kredietverstrekking aan de economie, met name aan het midden- en kleinbedrijf, blijft een prioriteit. De Europese Raad is ingenomen met de kapitaalverhoging van de EIB waardoor de bank haar uitleencapaciteit voor de hele EU met 38% kan vergroten tot 62 miljard euro dit jaar. Hij verheugt er zich ook over dat de EIB-groep in 2013 steun ten belope van 23,1 miljard euro biedt aan het midden- en kleinbedrijf en midcap-ondernemingen in alle 28 lidstaten van de EU. Overeenkomstig zijn conclusies van oktober 2013 herhaalt de Europese Raad zijn oproep om in januari 2014 van start te gaan met het initiatief voor kleine en middelgrote ondernemingen, terwijl verder moet worden gewerkt aan de ontwikkeling van instrumenten voor de toekomst. De Europese Raad vraagt de lidstaten die aan dit initiatief meedoen, om de Commissie en de EIB uiterlijk eind dit jaar in kennis te stellen van hun bijdragen. Tegen deze achtergrond verwelkomt hij het nieuwe mandaat van

de EIB aan het Europees Investeringsfonds (EIF) van maximaal 4 miljard euro, en hij roept de Commissie en de EIB op om de capaciteit van het EIF door middel van een kapitaalverhoging verder te versterken met als doel uiterlijk in mei 2014 een definitief akkoord te bereiken.

De Europese Raad vraagt de inspanningen op te voeren, meer bepaald met het oog op de spoedige aanneming van de resterende wetgeving in het kader van de wetgevingspakketten eengemaakte markt I en II en de snelle uitvoering van de daarin vervatte maatregelen. Hij vraagt concreet de medewetgevers om snel tot een akkoord te komen over de twee nog resterende wetgevingsvoorstellen in het kader van het wetgevingspakket eengemaakte markt I ("detachering van werknemers" en "e-identificatie").

De Europese Raad roept tevens op tot verdere actie om de lasten van regelgeving te verminderen door de uitvoering en verdere ontwikkeling van het programma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (Refit), en ziet ernaar uit tijdens zijn bijeenkomst in juni overeenstemming te bereiken over verdere stappen in die richting. De Europese Raad zal deze aangelegenheid ieder jaar opnieuw bekijken in het kader van het Europees Semester.

27. Onder verwijzing naar zijn conclusies van mei 2013 vraagt de Europese Raad om grotere vorderingen op mondiaal en EU-niveau, bij de bestrijding van belastingfraude en -ontduiking, agressieve fiscale planning, grondslaguitholling en winstverschuiving (BEPS) en het witwassen van geld. De Europese Raad prijst het werk dat in de OESO en andere internationale fora is verricht om een antwoord te geven op de problematiek van de belastingheffing en om de eerlijkheid en doeltreffendheid van de belastingstelsels te waarborgen, met name de ontwikkeling van een mondiale norm voor de automatische uitwisseling van informatie, teneinde tot een vlak speelveld te komen. Voortbouwend op het elan in de richting van meer transparantie in belastingaangelegenheden, roept de Europese Raad de Raad op om begin 2014 tot een unaniem politiek akkoord over de richtlijn administratieve samenwerking te komen. Hij vraagt dat vaart wordt gezet achter de onderhandelingen met Europese derde landen, en hij verzoekt de Commissie hem tijdens zijn voorjaarsbijeenkomst in maart een voortgangsverslag voor te leggen. In het licht daarvan zal de herziene richtlijn betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden uiterlijk in maart 2014 worden vastgesteld. De Europese Raad neemt kennis van het verslag van de Raad aan de Europese Raad over belastingvraagstukken, verwelkomt de oprichting door de Commissie van de deskundigengroep op hoog niveau belasting van de digitale economie en verzoekt de Commissie om, rekening houdend met de werkzaamheden van de OESO, doeltreffende oplossingen voor te stellen die verenigbaar zijn met de werking van de interne markt, en zo spoedig mogelijk verslag uit te brengen aan de Raad. Er moet ook snel vooruitgang worden geboekt met een akkoord inzake de wijziging van de moeder-dochterrichtlijn.

De Europese Raad dringt aan op verdere vooruitgang op het gebied van het vrijgeven van niet-financiële informatie door grote groepen.

III. ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE

28. Sedert de presentatie in december vorig jaar van het verslag "Naar een echte EMU", is er vooruitgang geboekt

met de essentiële bouwstenen die de architectuur van de economische en monetaire unie (EMU) moeten verstevigen. De Europese Raad heeft zijn besprekingen toegespitst op de bankenunie en de economische unie. Dit proces bouwt voort op het institutionele kader van de EU, met volledige inachtneming van de integriteit van de eengemaakte markt, waarbij een vlak speelveld voor de EU-lidstaten wordt gewaarborgd. Het zal open en transparant zijn voor lidstaten die niet deelnemen aan de gemeenschappelijke munt.

Bankenunie

29. De Europese Raad verwelkomt het definitieve akkoord dat de wetgevers hebben bereikt over de richtlijn depositogarantiestelsel en de richtlijn bankherstel en -afwikkeling. Hij is ook ingenomen met de algemene oriëntatie en de specifieke conclusies die de Raad heeft bereikt met betrekking tot het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme. Dit mechanisme zal, samen met het reeds vastgestelde gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, een cruciale stap in de voltooiing van de bankenunie vormen. De Europese Raad roept de wetgevers op het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme vóór het einde van de lopende zittingsperiode vast te stellen.

Partnerschappen voor groei, banen en concurrentievermogen

30. In de afgelopen jaren is er significante vooruitgang geboekt op het gebied van economische governance. De Europa 2020-strategie en het Europees semester vormen een geïntegreerd proces van beleidscoördinatie ter bevordering van slimme, duurzame en inclusieve groei in Europa. In de eurozone moet de coördinatie van het economisch beleid verder worden versterkt teneinde te zorgen voor convergentie binnen de EMU en hogere niveaus van duurzame groei. Een nauwere coördinatie van het economisch beleid zal ertoe bijdragen economische zwakheden in een vroeg stadium op te sporen en tijdig te verhelpen.
31. Daartoe is het essentieel dat de mate van inzet voor, betrokkenheid bij en uitvoering van economische beleidsmaatregelen en hervormingen in de lidstaten in de eurozone wordt verhoogd, waarbij een en ander wordt geschraagd door een sterke democratische legitimiteit en verantwoordingsplicht op het niveau waarop de besluiten worden genomen en uitgevoerd.
32. In dit verband is het van cruciaal belang dat hervormingen van de lidstaten op belangrijke gebieden voor groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid, die essentieel zijn voor de vlotte werking van de EMU in haar geheel, worden gefaciliteerd en ondersteund. Partnerschappen op basis van een regeling van onderling overeengekomen contractuele afspraken en van daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen zouden bijdragen aan het faciliteren en ondersteunen van deugdelijk beleid voordat landen te kampen krijgen met ernstige economische moeilijkheden.
33. Dit systeem zou worden geïntegreerd in het Europees semester, openstaan voor lidstaten buiten de eurozone en volledig stroken met alle aspecten van de eengemaakte markt. Het zou gelden voor alle lidstaten in de eurozone, maar niet voor lidstaten waarvoor een macro-economisch aanpassingsprogramma loopt.

34. Onderling overeengekomen contractuele afspraken zouden een breed scala aan beleidslijnen en maatregelen bestrijken voor het aanjagen van de groei en het scheppen van banen, waarbij onder meer zal worden gekeken naar de prestaties van de arbeidsmarkt en de productenmarkt, de efficiëntie van de openbare sector, alsmede naar onderzoek en innovatie, onderwijs en beroepsopleiding, werkgelegenheid en sociale insluiting. Zij zouden de economische beleids-prioriteiten weerspiegelen die in de gezamenlijke analyse van de Europese Raad van de economische situatie in de lidstaten en in de eurozone als zodanig zijn geformuleerd, en rekening houden met de landenspecifieke aanbevelingen.
35. Het systeem van partnerschappen zou ook daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen omvatten, die in voorkomend geval lidstaten die onderling overeengekomen contractuele afspraken aangaan, steun bieden en aldus helpen investeren in groei- en werkgelegenheidsbevorderende beleidsmaatregelen.
36. Er zal verder worden gewerkt op basis van onderstaande hoofdpunten:
- Onderling overeengekomen contractuele afspraken zullen een "binnenlands voort-gebrachte" inspanningsverplichting zijn waarbij een partnerschap tot stand wordt gebracht tussen de lidstaten, de Commissie en de Raad. Het nationale hervormingsprogramma dat elke lidstaat in het kader van het Europees semester indient, zal het uitgangspunt vormen voor de onderling overeengekomen contractuele afspraken, mede rekening houdend met de landenspecifieke aanbevelingen. Onderling overeengekomen contractuele afspraken zullen worden toegesneden op de behoeften van elke lidstaat afzonderlijk en zullen gericht zijn op een beperkt aantal belangrijke hefboomen voor duurzame groei, concurrentievermogen en het scheppen van banen. De in de onderling overeengekomen contractuele afspraken vervatte economische beleidsdoelen en -maatregelen moeten door de lidstaten overeenkomstig hun institutionele en constitutionele regelingen worden uitgewerkt, waarbij moet worden gezorgd voor volledig nationaal ownership door de nationale parlementen, de sociale partners en andere belanghebbenden hierbij op passende wijze te betrekken. De contractuele afspraken moeten met de Commissie worden besproken en onderling overeengekomen, voordat zij ter goedkeuring aan de Raad worden voorgelegd. De Commissie zal verantwoordelijk zijn voor het volgen van de overeengekomen uitvoering van de onderling overeengekomen contractuele afspraken, op basis van gezamenlijk overeengekomen termijnen.
  - Wat de daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen betreft, zal verder worden gewerkt om alle opties met betrekking tot de precieze aard (zoals leningen, subsidies, garanties), de institutionele vorm en de omvang van de steun nader te onderzoeken, en er daarbij op te letten dat deze mechanismen geen verplichtingen met zich brengen voor de lidstaten die niet deelnemen aan het systeem van onderling overeengekomen contractuele afspraken en daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen; zij mogen geen instrument voor inkomensegalisatie worden en evenmin gevolgen hebben voor het meerjarig financieel kader, en zij moeten de budgettaire soevereiniteit van de lidstaten intact laten. Iedere financiële-steunovereenkomst die samenhangt met

onderling overeengekomen contractuele afspraken, zal een juridisch bindend karakter hebben. De president van de EIB zal hierbij worden betrokken.

37. De Europese Raad verzoekt de voorzitter van de Europese Raad om, in nauwe samenwerking met de voorzitter van de Europese Commissie, verder te werken aan een systeem van onderling overeengekomen contractuele afspraken en van daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen, op basis van bovenstaande richtsnoeren, en hierover verslag uit te brengen aan de Europese Raad van oktober 2014 met het oog op een algeheel akkoord over beide elementen. De lidstaten zullen nauw bij deze werkzaamheden worden betrokken.

Sociale dimensie van de EMU

38. De Europese Raad herhaalt het belang van ontwikkelingen op sociaal en werkgelegenheids-gebied in het kader van het Europees semester. Op basis van werkzaamheden van de Raad bevestigt de Europese Raad dat het gebruik van een scorebord van kernindicatoren op sociaal en werkgelegenheidsgebied als beschreven in het gezamenlijk verslag over de werk-gelegenheid, relevant is.
39. De werkzaamheden omtrent het gebruik van werkgelegenheids- en sociale indicatoren volgens de voorstellen van de Commissie moeten ook met spoed worden voortgezet, opdat deze nieuwe instrumenten in het Europees semester 2014 kunnen worden ingezet. Het gebruik van deze ruimere waaier van indicatoren heeft uitsluitend ten doel een breder inzicht te krijgen in sociale ontwikkelingen.
40. Verdere maatregelen ter versterking van de sociale dimensie in de eurozone hebben een vrijwillig karakter voor lidstaten die niet aan de gemeenschappelijke munt deelnemen, en zullen volledig stroken met de deegemaakte markt in al zijn aspecten.

IV. MIGRATIESTROMEN

41. De Europese Raad heeft het verslag van het voorzitterschap over de werkzaamheden van de Taskforce Middellandse Zeegebied na de recente tragedie voor de kust van Lampedusa besproken. De Europese Raad herhaalt dat hij vastbesloten is het risico op nieuwe tragedie van deze aard in de toekomst te verkleinen.

De Europese Raad is ingenomen met de mededeling van de Commissie, waarin 38 operationele acties staan beschreven. De Europese Raad roept op alles in het werk te stellen om uitvoering te geven aan in de mededeling voorgestelde acties, en daarbij een duidelijk tijdpad te volgen dat door de Commissie zal worden aangegeven. Intensievere samenwerking met derde landen om te voorkomen dat migranten gevaarlijke tochten naar de Europese Unie ondernemen, moet een prioriteit zijn. Voorlichtingscampagnes, regionale beschermingsprogramma's, mobiliteitspartnerschappen en een doeltreffend terugkeerbeleid zijn belangrijke onderdelen van deze totaalaanpak. De Europese Raad herhaalt het belangrijk te achten dat personen die bescherming behoeven, worden hervestigd en dat een bijdrage wordt geleverd aan de mondiale inspanningen op dit gebied. Hij vraagt tevens om de grensbewakingsoperaties van Frontex en de acties ter bestrijding van mensensmokkel en -handel te versterken, en ervoor te zorgen dat blijf wordt gegeven van passende solidariteit ten aanzien van alle lidstaten met een hoge migratiedruk.

42. De Europese Raad verzoekt de Raad de uitvoering van deze acties regelmatig te monitoren. Hij zal in juni 2014 op het asiel- en migratievraagstuk terugkomen vanuit een breder beleids-perspectief voor de langere termijn, en dan strategische richtsnoeren voor verdere wetgevende en operationele programmering op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht formuleren. Met het oog op die bijeenkomst wordt de Commissie verzocht bij de Raad verslag uit te brengen over de uitvoering van de in haar mededeling geformuleerde acties.

V. UITBREIDING EN HET STABILISATIE- EN ASSOCIATIEPROCES

43. De Europese Raad is ingenomen met de conclusies inzake uitbreiding en het stabilisatie- en associatieproces die de Raad op 17 december heeft aangenomen, en onderschrijft deze conclusies.

VI. EXTERNE BETREKKINGEN

Negende ministeriële conferentie van de WTO

44. De Europese Raad is tevreden met de succesvolle afloop van de negende ministeriële conferentie op Bali. Vooral de nieuwe handelsfacilitatieovereenkomst zal alle WTO-leden aanzienlijke voordelen opleveren en de aanzet geven tot nieuwe banen en groei. Dit resultaat behelst ook belangrijke besluiten ter bevordering van de integratie van ontwikkelingslanden, in het bijzonder de MOLs, in het mondiale handelstelsel. De Europese Raad zegt opnieuw zijn steun toe aan het multilateraal handelstelsel en ziet uit naar een bespoediging van de onderhandelingen, opdat de Doha-ronde kan worden afgesloten.

Syrië

45. De Europese Raad neemt nota van de aankondiging van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Ban Ki-Moon, dat op 22 januari 2014 een conferentie over Syrië wordt georganiseerd teneinde in het land een echte en inclusieve democratische transitie te bewerkstelligen, als uiteengezet in het communiqué van Genève van 30 juni 2012. De Europese Raad is diep bezorgd over de aanhoudende rampzalige humanitaire situatie in Syrië en over de ernstige impact die de crisis heeft op naburige landen. Met het oog op de pledgingconferentie over Syrië op 15 januari 2014 in Koeweit herinnert de Europese Raad aan de voortrekkersrol die de EU speelt inzake internationale hulpinspanningen, waarbij sedert het begin van de crisis meer dan 2 miljard euro is bijeengebracht. De EU steunt de werkzaamheden van humanitaire organisaties, met name de organisaties van de VN. De Europese Raad is ingenomen met de ondertekening, deze week, van de grootste toewijzing van financiële middelen voor humanitaire doeleinden die de EU ooit in één keer heeft verleend. De Europese Raad bevestigt dat de EU zal blijven ijveren voor het verlenen van humanitaire hulp aan hulpbehoevenden in Syrië zelf, en adequate financiering zal blijven vrijmaken op basis van een brede hulpstrategie en vraagt om verdere maatregelen die de doeltreffendheid van de EU-steun moeten verbeteren. De Europese Raad roept ook andere belangrijke internationale donoren op te ageren en hun verantwoordelijkheid op te nemen.

Centraal-Afrikaanse Republiek

46. De Europese Raad is uiterst bezorgd over de voortdurend verslechterende crisis in de Centraal-Afrikaanse Republiek en de ernstige gevolgen ervan voor de humanitaire en mensenrechtensituatie. Hij is ingenomen met de cruciale Franse militaire interventie, op basis van Resolutie 2127 (2013) van de VN-Veiligheidsraad, ter ondersteuning van de Afrikaanse strijdkrachten, om het land opnieuw veilig te helpen maken, en met de constante inzet van zijn Afrikaanse partners om de situatie te stabiliseren. In het kader van een integrale aanpak bevestigt de Europese Raad dat de EU bereid is het gebruik te bekijken van de juiste middelen om bij te dragen tot de huidige inspanningen om het land te stabiliseren, ook in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB), zowel wat de militaire als de civiele dimensie daarvan betreft. Hij verzoekt de hoge vertegenwoordiger in verband hiermee een voorstel te presenteren met het oog op een besluit tijdens de Raad (Algemene Zaken) in januari 2014.

Oostelijk Partnerschap

47. De Europese Raad verwelkomt de parafering door Georgië en de Republiek Moldavië van de associatieovereenkomsten, met inbegrip van diepe en brede vrijhandelsruimten, tijdens de top van het Oostelijk Partnerschap in Vilnius op 28 en 29 november. De Europese Raad herhaalt dat de Europese Unie bereid is deze overeenkomsten zo spoedig mogelijk en uiterlijk eind augustus 2014 te ondertekenen.
48. De Europese Unie is nog altijd bereid om de associatieovereenkomst met Oekraïne te ondertekenen, met inbegrip van een diepe en brede vrijhandelsruimte, zodra Oekraïne daar klaar voor is. De Europese Raad dringt aan op terughoudendheid, eerbiediging van mensenrechten en grondrechten, en een democratische oplossing voor de politieke crisis in Oekraïne die tegemoetkomt aan de aspiraties van de Oekraïense bevolking. De Europese Raad beklemtoont dat alle soevereine staten het recht hebben hun besluiten met betrekking tot hun buitenlands beleid te nemen zonder ongepaste druk van buitenaf.

VII. ANDERE PUNTEN

Energie

49. De Europese Raad is ingenomen met de verslagen van de Raad over de implementatie van de interne energiemarkt en over de externe betrekkingen op energiegebied. In dit verband benadrukt hij dat spoedig werk moet worden gemaakt van de uitvoering van de in mei 2013 door de Europese Raad geformuleerde beleidslijnen, waarbij onder meer de werkzaamheden betreffende de elektriciteitsverbindingen tussen de lidstaten moeten worden geïntensiveerd. De Europese Raad zal tijdens zijn bijeenkomst in maart op het energiebeleid terugkomen.

EU-Strategie voor het Alpengebied

50. Onder verwijzing naar zijn conclusies van juni 2011 en de conclusies van de Raad over de toegevoegde waarde van macroregionale strategieën van oktober 2013 verzoekt de Europese Raad de Commissie om tussen nu en juni 2015 in samenwerking met de lidstaten een EU-strategie voor het Alpengebied op te stellen.

Wetstraat 175
1048 Brussel
BELGIË
Tel. +32 22816111

www.european-council.europa.eu

Publicatiebureau

doi:10.2860/7842

ISSN 1977-3250